

Äripäev

neljapäev 24. aprill 2003

nr 78 (2383)

hind 15 kr

23.04.2003 **ÄP indeks** 612,69 -0,80% 23.04.2003 **HEX indeks** 5643,94 +2,23%

Paltsu kasiinoäris huvide konflikt

Rahandusminister Tõnis Palts kuulus eilse seisuga endiselt hasartmänguettevõtte OÜ Vegas Club juhatusse, sest äriregister ei ole nõustunud osaluse üleandmisega maksuvõlglastest hasartmängukorraldajale OÜ Coriander. Ministrina vastutab Palts aga hasartmängu valdkonna eest. **lk 3**

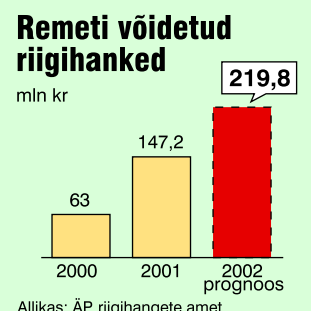
Tõnis Palts

Naftafirmad ühinevad

Venemaa suurima, ca 171 miljardi kroonise äritehingu tulemusena tekib naftakontsernide Jukos ja Sibneft ühinemisel aasta lõpuks JukosSibneft. Ühinev firma suudab päevas toota 2,3 miljonit barrelit naftat, mis on võrdne näiteks Kuveidi päevatoodanguga. **lk 8**

Remeti alltöövõtja süüdistab pressingus

Tartu ehitusfirma Evari süüdistab ehitusfirmat Remet sadade tuhandete kroonide välja-pressimises ja ähvardab endise peatöövõtja kohtusse kaevata. Vaidlusalune objekt on Põlva kooli võimla katus. **lk 6**

Venemaa vedas Norma kasumit alt

Norma esimese kvartali puhaskasum ulatus 22,1 mln kroonini, kukkudes möödunud aastaga võrreldes 48%. Ka käive langes kümnendiku. Analüütikute sõnul tulenes allajäämine nõrgast müügist Venemaa suunal, kus tulenevalt AvtoVAZi toodangu kasvust märtsis paistis olukord veidi soodsam. **lk 25**

Töölepinguseadust ootab reform

Valitsus muutis töötuskindlustuse põhimõtteid eelmisel aastal nii, et kokkuleppel tööandjaga lahkuvad töötajad ei saa kindlustushüvist. Sellega rahulolematu ametiühingujuht Kadi Pärnits mainib, et töölepinguseadust ootab ees kõikemuutev reform. **lk 31**

Vilja ja Edgar Savisaar möödunud sügisel kohalike omavalitsuste valimispäeval valimisjaoskonnast koju sõitmas.

Toomas Peterson esitas lahkumisavalduse

Lennuameti juht Toomas Peterson viis eile ühendministerriumi lahkumisavalduse, põhjuseks kaitsepolitsei huvi tema maksutehingute vastu. **lk 4**

Toomas Peterson andis eile oma otsuse kohta ka improviseeritud pressikonverentsi ministeeriumi ees.

Eluasemelaenu üks osa sõltub Euroopast

Järgmise paarikümne aasta jooksul peaks eluasemelaenu intressi Euriboriga siduv inimene arvestama kuni 2% ja lühema perioodi jooksul ka 6–7% võrra kõrgemate intressidega, kuna Euribor nii madalaks ei jää, selgitab Rasmus Pikkani Sampo Pangast. **lk 29, 30**

Rasmus Pikkani

turva	
Lõke toob sekeldusi	lk 10
äriidee	
Ainulaadsed suveniirid	lk 12
tehnoloogia	
Projektori valik nõuab hoolsust ..	lk 16
arvuti	
Suurima ekraaniga sülearvuti	lk 21
internet	
Firma asjaajamine internetti	lk 22

Maja Nõmmel Olevi tänaval, kus elab Vilja Savisaar ja kuhu on sisse kirjutatud ka Edgar Savisaar.

Foto: Erik Prozes

Kolme miljoni krooni päritolu on teadmata

■ Avalikkusele on seni teadmata isiku nimi, kellelt tuli kolm miljonit krooni perekond Savisaarele Olevi tänava maja eest. Maja ostis Domex Kinnisvara. Hoolimata sellest, et firma nimi viitab kinnisvara-äri tegevusele, on tehing Savisaarte majaga sellel firmal ainuke.

16. märtsil 2001. aastal toimunud ostu ja müügi tehingu ajal esindas nii ostjat kui ka müüjat advokaat Üllar Talviste. Ostja, Domex Kinnisvara omanikku oli võimatu tuvastada, sest Üllar Talvistel olid esitajaaktsiad.

2002. aasta suvel äriregistrisse laekunud Domexi majandusaruandest selgus, et firma oli võtnud 2001. aastal kolm miljonit krooni laenu, mis 2002. aastal vormistati firma aktsiakapitaliks. Savisaarte maja on ka Domexi aktsiakapital.

2001. aasta suvest on Domexi juhataja Martin Krupp. Fakt, et Krupi nimel on äriregistris 215 firmat, võib viidata sellele, et tegemist on tankistiga. Krupp ei soovinud eile Äripäevaga suhelda.

2002. aastal loobus firma esitajaaktsiastest ja esitles omanikuna offshore-firmat Simoon Real Estate Inc, mille esindaja on Martin Krupp, Simoon Real Estate'i ainuke kontakt on postkast Šveitsis. Et tegemist on offshore-firmaga, siis on võimatu tuvastada selle omanikke. Hüpoteetiliselt võib olla Simoon Real Estate'i omanik ka perekond Savisaar. ÄP

Maja hüpoteek ununes

Savisaared on tänu finantsskeemile endiselt Nõmme maja sisulised omanikud

Keskerakonna juhtfiguurid Edgar ja Vilja Savisaar on hoolimata paar aastat tagasi toimunud maja müügist sisuliselt endiselt Tallinnas Nõmmel asuva maja omanikud.

Heidit Kaio

heidit.kaio@aripaev.ee

A

Kinnistusametist selgub, et Vilja Savisaarele kuulunud Olevi tänav 24 maja müügiiga Domex Kinnisvarale on seatud ka kahe miljoni kroonine hüpoteek maja müüja ehk Vilja Savisaare kasuks. Hüpoteek tähendab sisuliselt seda, nagu oleks Vilja Savisaar andnud maja uuele omanikule 2 miljonit krooni laenu temalt endalt maja ostmiseks. Hüpoteek kehtib siiani.

Tänu hüpoteegile ei saa ilma Vilja Savisaare nõusolekuta uus omanik maja müüa või seda panti panna laenu võtmiseks.

Vilja Savisaare ütlust mööda seati hüpoteek tema kasuks, sest notariaalse tehingu sõlmimise hetkel polnud teine osapool raha ära maksnud. Müügitehing toimus 16. märtsil ja

samal päeval esitati teatis omaniku vahetuse kohta ja hüpoteegi seadmise kohta kinnistusametile, kanne tehti kaheksa kuud hiljem novembris.

Vilja Savisaar kinnitas eile, et on kolm miljonit krooni maja müügi eest kätte saanud. Ta nimetas näpukaks seda, et veel kaks aastat hiljem on majale seatud hüpoteek maha võtmata. "Minu tegemata jätmine," ütles Savisaar.

Maja uus omanik ei ole tundnud huvi hüpoteegi kustutamise vastu, tegelikult on uus omanik seni teadmata. Nii maja ostjat Domex Kinnisvara kui ka müüjat, perekond Savisaart, esindas advokaat Üllar Talviste. Savisaarte maja ost on ainuke tehing, mis firma on teinud. Domexi omanik on offshore-firma.

Üllar Talvistelt ei õnnestunud eile kommentaari saada.

Vilja Savisaar elab Olevi tänava majas siiani. "Meile on oluline, et Tallinnas oleks elamine seni, kuni laps koolis käib," selgitas Savisaar. Suvel 2001 pärast müügitehingut lubas ta välja kolida sama aasta lõpuks.

Tänu sellele, et Savisaared on Olevi tänava majja sisse kirjutatud, said nad Tallinnas valimistel kandideerida.

Detailid siiski ei näita, et Savisaared plaanisid linnamajast kolimist, sest mõned kuud enne maja müüki lasi Edgar Savisaar maksta Leonid Apananskil terve 2001. aasta eest Olevi tänava maja kindlustusarve, mis oli üle 17 000 krooni. Savisaar on maksnud ka käesoleva aasta kindlustusarve.

Olevi tänava maja müük kerkis päevakorda 2001. aastal, kui Edgar Savisaar oli majanduslike huvide deklaratsiooni kohaselt maksnud tagasi aastate eest eraisikult võetud laenu 1,24 miljonit krooni.

Savisaared kinnitasid, et maksid võla tagasi rahast, mis nad said Olevi tänava maja müügist.

Maja ostis Domex Kinnisva-

Vilja Savisaar: see oli lihtsalt näpukas

Eilne telefoniintervjuu Vilja Savisaarega

Tere, üks vana teema huvitab, teie Olevi tn 24 maja müük. Kas te olete raha maja müügi eest kätte saanud?

Muidugi, seda on ju ammu räägitud. Miks te seda küsite? Loomulikult puudutab see minu abikaasa kohtuprotsessi.

Majale on seatud hüpoteek Teie kasuks, mis tähendab, et Te olete kellelegi laenu andnud?

Te olete hüpoteegi sisust valesti aru saanud. Notariaalse tehingu sõlmimisel polnud teine osapool raha ära maksnud ja sellepärast seati hüpoteek minu kasuks.

Hüpoteek on siiani Teie kasuks?

See on lihtsalt näpukas. Minu tegemata jätmine.

Te ju elate ikka veel Olevi tänaval?

Elan, mul on rendileping maja omaniku, Domex Kinnisvaraga.

Kui palju Te renti maksate?

See on isiklik küsimus. Ma ei sooviks anda aru oma tarbimisharjumustest, aga me maksume kommunaalteenuste eest, elektri eest vastavalt arvele.

Ma saan aru, et Te maksate kulud, mis on vajalikud maja ülalpidamiseks, näiteks kindlustuse?

Kindlustuse maksame. Me kasutame seda maja nii kaua, kui vaja. Meile on oluline, et Tallinnas oleks elamine seni, kuni laps koolis käib.

Maja ostjat Te ikka ei tea?

See pole minu küsimus. Minul on rendileping sõlmitud Domex Kinnisvaraga, keda esindab advokaat Üllar Talviste.

Te olete kindlasti Talviste käest küsinud, et kes maja ostis?

Muidugi olen küsinud, kuid see pole arutelu teema, mida ma teile ütleks. Küsige Talviste käest.

Heidit Kaio

ra 16. märtsil 2001. aastal kolme miljoni krooni eest.

Aasta pärast tehingut uuris selle seaduslikkust Riigikogu korruptsioonivastase seaduse kohaldamise komisjon, kes tõdes, et tehingus pole tegemist korruptsiooniga. Edgar ja Vilja

Savisaar ei ole tehingut tehes kuritarvitanud ametiseisundit. "Muude asjaolude uurimine ei kuulunud komisjoni pädevusse," ütles endine komisjoni liige Lauri Vahtre.

Komisjoni uurimistöö tulemusel selgus, et Edgar Savisaar

rele oli 1,24 miljoni krooni suuruse laenu andnud pankrotistunud firma Ookean väliseestlasest eksjuht Ervin Hopp, kes kinnitas Riigikogu komisjonile saadetud lakoonilises kirjas, et on väljalaenatud raha tagasi saanud.

BALTIC LINE AS

Regulaarne laevaliin EESTI ja NORRA vahel

Segakaupade ja ülegabariitsete veoste transport

Esindaja kontakt tel 605 1284, 605 1280, 051 05 550 faks 605 1281, liis.habicht@maritime.ee www.balticline.no

Tootmine tervikuna!

Liikurbetoonihõõrukite tootmine, kõik õigused, ehitusjoonised jne kaasa arvatud. Pakkumine sisaldab 2 katsenäidist koos lisamaterjaliga. Sobib suurepäraselt iseseisva tootmise alustamiseks.

Kogu pakkumise hind ainult 250 000 SEK

Vastuseid ootame inglise või saksa keeles.
Lisainfo tel +46 73 944 98 55 või
e-post jan.hammarback@telia.com

KONFLIKT ■ Paltsu kunagine internetikasiino avamine pörkus rahandusministeeriumi vastuseisule

Rahandusminister ikka kasiinoäris

Rahandusminister Tõnis Palts kuulus eile lõunase seisuga endiselt hasartmängudega tegeleva ettevõtte OÜ Vegas Club juhatusse, sest äriregister ei ole aktsepteerinud osaluse üleandmist maksuvõlglast hasartmängukorraldajale OÜ-le Coriander.

Virkko Lepassalu

virkko.lepassalu@aripaev.ee

Seega võib väita, et eilse seisuga olid rahandusminister Paltsu ärihuvid tööhuvidega konfliktis, ehkki minister ise väidab, et on osaluse müünud. Samas läbib viimaseid firma Vegas Club registritoimiku dokumente, mis kajastavad osaluse üleandmist, punane tempel "Selle dokumendi alusel ei ole tehtud kannet".

Miks ei ole Tallinna linna-kohtu registrit korraldavad kohtunikud juhataja ja omanike vahetust lubanud, selguks firma toimiku selles osas, mis on kättesaadav vaid juhataja liikmetele või riigiametnikele. Võimalik, et probleeme on põhjustanud firma Coriander 719 000 kroonine maksuvõlg. Eile pärastlõunal ei leidunud Corianderis kedagi, kes oleks soostunud Vegas Clubi ülevõtmist kommenteerima: kinnitama või ümber lükkama. 2001. aastal 438 000 kroonise käibe juures märgib firma 8,3 mln krooni kahjumit.

Rahandusministeerium, mida juhib Tõnis Palts, valvab otseselt hasartmängude korraldamise üle. Seni olid Tõnis Paltsu katsed Eestis *online*-kasiinondust edendada pörkunud selle sama rahandusministeeriumi vastuseisule.

Ärid hasartmängudest kinnisvarani

Tõnis Paltsuga seotud ettevõtted

OÜ Vegas Club
hasartmängude korraldamine, hasartmänguklubid

- registreeritud 07.09.2000
- Tallinn, Narva mnt 13
- juhatus Tõnis Palts, Tuljo Randmaa, Kalle Liiv
- asutaja OÜ Pambos Holdings, OÜ Õigusbüroo Kalle Liiv, OÜ Carabelli
- 2001. a käive 0,25 mln kr, kahjum 0,53 mln kr

OÜ Pambos Laeva
ujuvahendite rent, spordi- ja vaba aja veetmise vahendite ost, müük ja rent, transporditeenused

- registreeritud 19.12.2001
- Tallinn, Kiriku põik 4-7
- juhatus Tõnis Palts
- asutaja OÜ Pambos Holdings
- majandustegevust Krediidinfo ei näita, kuid 2002. aastal oli import Suurbritanniast

Allikas: Krediidinfo, Äripäev

OÜ Pambos Holdings
tehingud väärtpaberite ja finantsinstrumentidega, kinnisvara haldamine

- registreeritud 07.09.1999
- Tallinn, Kiriku põik 4-7
- osanik, juhatus Tõnis Palts
- 2001. a käive 2 mln kr, kasum 37,5 mln kr

OÜ Freehold Kinnisvara
kinnisvara haldamine, investeringute haldamine

- registreeritud 07.02.2003
- Tallinn, Jõe 2a
- juhatus Tõnis Palts, Toomas Peek
- asutaja OÜ Pambos Holdings, OÜ Monterey Holdings (Toomas Peegi ja Ants Karuga seotud ettevõtte, asub samal aadressil)

OÜ Pambos Kinnisvara
kinnisvara ost, müük, haldamine

- registreeritud 03.01.2003
- Tallinn, Kiriku põik 4-7
- juhatus Tõnis Palts
- asutaja OÜ Pambos Holdings

Rahandusminister Tõnis Paltsu osaluse müük hasartmängufirmas on takerdunud.

Foto: Erik Prozes

AS Levicom Finance

finantsvahendus, valdusfirmade tegevus, kinnisvaratehingud

- registreeritud 18.09.1998
- Tallinn, Jõe 2
- juhatus Ants Prümmel
- nõukogu Tõnis Palts, Markus Pedriks, Toomas Peek
- aktsionär Levicom International Holdings B.V. (omab 10% ASist Tele2 Holding, millele kuulub omakorda 52% Tele2 Eesti ASi aktsiatest)
- 2001. a käive 4 mln kr, kasum 0,1 mln kr

Palts eitab osalust kasiinoäris

Intervjuu rahandusminister Tõnis Paltsuga

Krediidinfo andmeil on Teil kehtiv osalus järgmistes Eesti äriühingutes: Freehold Kinnisvara, Levicom Finance AS, Pambos Holdings OÜ, Pambos Kinnisvara OÜ, Pambos Laeva OÜ ja Vegas Club OÜ. Millised neist on tegelikult tegutsevad ettevõtted?

Tegevust ei ole alustanud OÜ Freehold Kinnisvara, planeeritud tegevusala on kinnisvara haldamine. OÜ Pambos Holdings müüs osaluse Vegas Club OÜs 2001. aasta oktoobris. Kas see firma tegelikult tegutseb, ei oska öelda. Kõik teised on tegutsevad äriühingud.

Olete tegev hasartmängude korraldamist kavandavas firmas – OÜ Vegas Club, kas Te ei näe siin huvide konflikti, kuna riik väljastab litsentse hasartmängude korraldajatele? Mis hasartmänge see ettevõtte korraldab, kas kuskil tegutseb kasiino?

Nagu ülal viidatud, on osalus selles müüdud ning ma ei ole selles äriühingus tegev. Ma ei oska selle ühingu tänast tegevust kommenteerida.

Viktoria Korpan

"Rahandusministeeriumi ametnikud on otsinud formaalseid põhjusi, et riigil vähem tulust oleks," ütles Palts tänavu jaanuaris. "Rohkem ma ei kommenteeri."

Tõnis Palts üritas kasiinoäri käima panna 2000. aasta septembris avatud 2 mln kroonise kapitaliga OÜga, millest temale kuulus firma Pambos Holdings kaudu 1,8 miljonit. Pärast mitut muundumist kannab firma nüüd nime Vegas Club. Tema äripartnerid selles ettevõtmises olid Tallinna linnavalitsuse õigusnõunik Kalle Liiv ning ärimees Tuljo Randmaa OÜst Carabelli.

16. oktoobril 2000 kirjutas hasartmängulube välja andva komisjoni esimees Siim Kallas alla õnnemängude korraldamiseks vajalikule tegevusloale, mis kehtib 16. oktoobrini 2010.

Samas ei tahtnud ametnikud

anda Paltsu kasiinole ühte tegetsemise alusdokumentidest, korraldusluba. See omistatakse igale mängusaalile eraldi, ent internetikasiino mängusaal asub iga mängija arvutis. Täna seks on internetikasiino takerdunud kohtuskäiku sellesama loa küsimuses. Lisaks ei näe kehtiv hasartmänguseadus ette hasartmängude korraldamist interneti vahendusel.

Möödunud aasta lõpus rahandusministeeriumis valminud eelnõus, milles tehakse ettepanek seadustada internetikasiinod, öeldakse, et virtuaalmängupõrgut tohib pidada vaid nn päris- ehk traditsioonilise kasiino pidaja.

23. oktoobrist 2002 on Palts jt OÜ Vegas Clubi ainuosanikuks kuulutanud hasartmängudega tegeleva OÜ Corianderi, mille nõukogu liikmeteks Tauno Liiv, Merje Liiv ja Elvis Nigol.

FIEde taust varjatud

Ettevõtjatel ja raamatupidajatel on kadunud võimalus kontrollida maksuameti kodulehel füüsilisest isikust ettevõtjate tausta.

Silva Männik

silva.mannik@aripaev.ee

Kui varem oli võimalik maksuameti interneti kodulehel kontrollida, kas füüsilisest isikust ettevõtja (FIE) on nõuete kohaselt registreeritud, siis

nüüd on see võimalus millegipärast kadunud, märkis Ernst & Young ASi maksuosakonna juhataja Tõnis Jakob eilsel Äripäeva maksukoolitusel.

Mitmes maksustamisküsimuses on raamatupidajatel oluline kontrollida värsked andmeid FIE registreeritusest ja tema ametlikult märgitud tegevusvaldkondadest. Nüüd on see raskendatud, sest kodulehel ei ole näha enam kumbagi informatsiooni, lisas ta. "Maksuamet on mulle väitnud, et sellega te-

geletakse, kuid seni ei ole ma seda võimalust nende leheküljelt leidnud," rääkis Jakob.

Maksuseminaril oli ka juttu, et erisoodustusemaksust pääsemiseks ei tasu pingutada tehingute vormistusliku küljega, nagu seda soovivad paljud maksukonsultandid. "Kuigi ettevõtlusega seotud toimingud võivad olla vormistatud nii, et nad ei kajasta erisoodustust, võib maksuamet tehingu sisust lähemalt maksu siiski välja nõuda," selgitas Jakob.

HITACHI
Inspire the Next

Euroopas enimmüüdud projektorid

nüüd ka igapäevaseks äriks mõistliku hinnaga

Kuumakse alates
950.-

Tutvustame Kliendi juures kohapeal!

Helista 66 84 006, lepi projektoriga tutvumiseks aeg kokku ning veendu pildikvaliteedis oma silmaga!

Info ülejäänud mudelivaliku kohta 66 84 006!

Hinnad sisaldavad käibemaksu!

<http://www.zebra.ee>

ZEBRA
INFOSÜSTEEMID

SVGA

Hitachi CP-S225

- Soov. pilditihedus: 800x600
- Valgusvoog: 1400 luumenit
- Kaal: 2.4 kg
- Kontrast: 500:1
- Vaikne töörežiim

25 900.-

XGA

Hitachi CP-X327

- Soov. pilditihedus: 1024x768
- Valgusvoog: 1800 luumenit
- Kaal: 2.7 kg
- Täielik ühilduvus
- Vaikne töörežiim

43 900.-

Kõigil Hitachi projektoritel garantii 3 aastat, esindusega Eestis!

Zebra Infosüsteemid AS
Mustamäe tee 55
10621 Tallinn

Telefon 66 84 006
Faks 65 65 384
E-post sales@zebra.ee

Äripäev
online

www.aripaev.ee

päevatoimetaja
Gea Velthut-Sokka

Muinsuskaitse protestib Pärnu kõrghoone vastu

Muinsuskaitse ei ole nõus Pärnu muinsuskaitsevööndisse 26korruselise kõrghoone ehitamisega, kirjutas Postimees Online.

Muinsuskaitseameti arhitektuurimälestiste peainspektor Hain Toss ütles Raadio Pärnule, et kaitsevööndi, kuhu jääb ka Pikk tn 12, ülesandeks on tagada sujuv miljööline ülemi-

nek ümbritsevalt hoonestuselt muinsuskaitsealale ning vältida sinna kõrguselt sobimatute ehitiste rajamist.

Arhitektuurimälestiste ekspertnõukogus leiti eelmise aasta aprillis toimunud arutluse käigus, et niisugust kõrghoonet ei tohiks Pikk 12 püstitada. Sinna kerkiv hoone võiks olla 3–4korruseline.

Muinsuskaitseesadusega on määratud, et kaitsevööndit kä-

sitleva detailplaneeringu lähtetingimused ja detailplaneeringud tuleb kooskõlastada muinsuskaitseametiga.

Linnavalitsuse planeerimisameti juhataja Raul Tækker ütles Raadio Pärnule, et muinsuskaitseameti nõusolek pole hädavajalik. Sellisele seisukohale jõudis linnavalitsus pärast kohtumist keskkonnaministeeriumi planeeringute osakonna juhataja Jüri Lassiga. ÄP Online

Kolme kuuga 1333 tööõnnetust

Tänavuse aasta kolme esimese kuuga registreeriti Eestis 1333 tööõnnetust. Neist 897 toimus tööl, ülejäänud teel tööle.

Aastataguse sama ajavahe- mikuga võrreldes on tööõnne-

tuste arv suurenenud 40%, teatas tööinspeksioon. 2000. aasta esimese kvartaliga võrreldes on tööõnnetuste hulk kasvanud 2,71 korda.

Tööülesannete täitmisel sai

surma seitse ja raske tervisekahjustuse 263 töötajat. Aastataguse ajaga võrreldes oli tänavu surmajuhtumeid kaks vähem, raskeid tööõnnetusi aga 37 rohkem. ÄP Online

Advokaadibüroo HETA korraldab Tallinnas, Paldiski mnt 100 hoonestusõiguse mõttelise osa suurusega 11 540 m² võõrandamise alghinnaga 9 809 000 krooni

- Müüakse Paldiski mnt 100, Tallinn, hoonestusõiguse mõttelisest osast osa suurusega 11 540 m². Hoonestusõigusega koormatud maa sihtotstarve on ärimaa.
- Pakkumise esitamise tähtaeg on **20. mai 2003 kell 14.00**
- Enampakkumisest osavõtutasu **kümme tuhat (10 000) krooni** ja tagatisraha **üheksasada tuhat (900 000) krooni** peab olema laekunud Advokaadibüroo HETA arvelduskontole nr 221010339702 Hansapangas hiljemalt **19. mail 2003 kell 16.00**. Isikute, kelle osavõtutasu või tagatisraha on laekunud hiljem, pakkumised enampakkumisel ei osale ja neile tagastatakse osavõtutasu ning tagatisraha. Tagatisraha arvestatakse enampakkumise võitjal ostu-müügisumma sisse, teistele pakkujatele tagatisraha tagastatakse. Osavõtutasu ei tagastata.
- Pakkumine tuleb esitada kinnises ümbrikus märgusõnaga "Enampakkumine" Advokaadibüroole HETA aadressil Rüütli tn 4, kus pakkumiskomisjon avab ümbrikud 20. mail 2003 kell 11.00.
- Pakkumine peab sisaldama:
 - avaldust enampakkumises osalemiseks;
 - andmeid pakkuja kohta (füüsilise isiku puhul pakkuja nime, isikukoodi või sünniaega, passi numbrit ja väljaandmise aega ning väljaandjat, elukohta ja kontakttelefoni; juriidilise isiku puhul isiku nime, registrikoodi, asukohaaadressi, postiaadressi ja kontakttelefoni);
 - nõusolekut müüdava vara ostmiseks kuulutuses nimetatud tingimustel;
 - panga ja arvelduskonto numbrit, kuhu saab enampakkumisel mittevõitnud osalejatele tagatisraha tagastada;
 - sõnade ja numbritega kirjutatud arvulist pakkumissummat;
 - pakkumise tegemise kuupäeva;
 - pakkumise esitaja allkirja.
- Pakkumisele peab olema lisatud:
 - juriidilise isiku põhikirjakohase pädeva juhtimisorgani otsus enampakkumises osalemise ja enampakkumise võitmise korral vara ostmise kohta ning pakkumisele alla kirjutatud isikule volituste andmiseks;
 - koopia juriidilise isiku põhikirjast;
 - juriidilise isiku äriregistri B-kaardi originaal;
 - juriidilise isiku esindaja notariaalne volikiri, kui isik ei ole B-kaardil;
 - füüsilise isiku puhul tuleb esitada notariaalselt tõestatud passi koopia.
 - usaldusväärse panega tagasivõtmatu garantii pakutava ostuhinna 100% ulatuses väljamaksmise kohta enampakkumise korraldaja arvelduskontole käesolevas teates pakkumissumma tasumiseks kehtestatud tingimustel.
- Pakkumine ja sellele lisatud dokumendid peavad olema esitatud eesti keeles, pakkumishind Eestis kroonides.
- Pakkumise võitja teatatakse või enampakkumine tunnistatakse nurjunuks 21. mail 2003 kell 12.00 Advokaadibüroos HETA aadressil Rüütli 4, Tallinn.
- Enampakkumise korraldajal on õigus kõik pakkumised tagasi lükata ja tunnistada enampakkumine nurjunuks. Tagatisraha tagastatakse, osavõtutasu ei tagastata.
- Enampakkumise võitjaga sõlmitakse notariaalne ostu-müügi- ja asjaõigusleping. Notaritasu ja riigilõivu tasub täies ulatuses ostja.
- Ostuhind tuleb täies ulatuses tasuda enne ostu-müügilepingu sõlmimist. Tasumiseks loetakse raha laekumist Advokaadibüroo HETA arvelduskontole või ostu-müügitehingut tõestava notari deposiitkontole.**
- Kui enampakkumise võitja ei ole 13. juuniks 2003 sõlminud ostu-müügilepingut, on Advokaadibürool HETA õigus tühistada enampakkumise tulemused ja korraldada uus enampakkumine. Tagatisraha üheksasada tuhat (900 000) krooni enampakkumise võitjale ei tagastata.

Enampakkumise avalduse esitajal on enne pakkumise esitamist võimalik tutvuda pakkumise tingimustega, vastava kinnistu kinnistusraamatu kinnistusregistri tõestatud ära kirjaga jm kinnistu omandiõiguse aluseks olevate dokumentidega, kinnistu ja asendiplaani koopiaga ning hoonestusõiguse osa võõrandaja äriregistri registrikaardi tõestatud ära kirjaga, tema põhikirjaga ja nõukogu protokolliga hoonestusõiguse võõrandamise kohta. Nimetatud dokumentidega on võimalik tutvuda ja täiendavat informatsiooni saada tööpäeviti kella 10.00–11.00 Advokaadibüroos HETA aadressil Rüütli 4, Tallinn, kooskõlastades selle eelnevalt pakkumise korraldajaga, tel (0) 699 6611. Samuti on enampakkumise avalduse esitajal võimalik tutvuda kinnistuga kohapeal, kooskõlastades eelnevalt oma soovi üldmääratud telefonil.

UURIMINE ■ Peterson end süüdi ei tunnista

Lennuameti juhi Toomas Petersoni eilne kõik majandusministeeriumi lahkumisavaldust esitama toimus meedia tähelepanu all.

Foto: Erik Prozes

Peterson esitas lahkumisavalduse

Lennuameti peadirektor Toomas Peterson esitas eile talle osaks langenud maksupettuse kahtluste tõttu lahkumisavalduse.

Sirje Niitra

sirje.niitra@aripaev.ee

"Sellistes tingimustes pole mul võimalik jätkata," ütles Peterson pärast lahkumisavalduse ministeeriumi viimist. Ta lisas, et on Eesti riigis pettunud ja ennast süüdi ei tunnista. "Eks aeg näita, kas olen süüdi," lisas ta.

Peterson ütles, et kõige rohkem on tal kahju oma tööst Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi juhatuses, kus ta vastutas kogu Euroopa lennundusjulgestuse eest. "Paljud huvitavad projektid jäävad nüüd pooleli," lausus ta.

Petersonil on aega asjade üleandmiseks 5. maini, siis hakkab ta enda sõnul uusi väljakutseid ootama. Lennuameti juhina töötas ta viis aastat, enne seda oli teede- ja sideministeeriumis nõunik ja veel varem Estonian Airi juhi kohal.

Kaitsepolitsei kuulas üleeile Petersoni üle kahtlustatavana maksupettuses, kuid süüdistust talle veel ei esitatud.

Peterson ütles, et on nii enne riigitööle tulekut kui ka selle ajal väikest viisi kinnisvaraga tegelenud. "Ma ei saa kindlalt

väita, et olen kristallpuhas ja kõik maksud on alati tasutud, ent kui selline asi tagantjärele kinnitust leiab, tuleb need ära maksta," ütles Peterson.

Petersoni sõnul ei saa kindlasti tegu olla miljonite kroonidega, sest tema kinnisvaraäri käive on olnud väike. Äriregistri andmetel kuulub mees Süda tänaval asuva kontori- ja eluhoonet haldava Süda Maja nõukogusse. Peale selle on tema osalusega Mornap Grupp tegeleenud juhtimis- ja konsultatsiooniteenuse osutamisega. Läbiotsimisel Petersoni kabinetis võtsid kapo ametnikud ära just Mornap Grupiga seotud dokumendid.

Küsimusele, kas tegu võib olla offshore-firmade vahendamisega tegelenud Raivo Karu juurest võetud materjalide põhjal alustatud asjaga, vastas Peterson, et tema küll seda praegu öelda ei saa.

Kaitsepolitsei teatel muutis riigiprokuratuur Petersoniga seotud kriminaalasja uurimisalluvust, andes selle kapo uuri-

da. Kapo komissari Henno Kuurmanni sõnul on Peterson hetkel kahtlustatav vaid maksualases kuriteos. Küsimusele, miks ei uuri tavalist maksupettust politsei või maksuritegude keskus, vastas Kuurmann, et riigiprokuratuur on kõnealuse kriminaalasja uurimisalluvust muutnud. "Kui prokuratuur soovib, võime ka moosivargust uurida," lausus ta.

Samas märkis kapo komisar, et seaduseparagrahvi järgi võiks asja uurida ka mõni politsei struktuuridest. "Aga see tehti ülesandeks meile ja pole vahet, kes uurib, peaaegu, et uuritakse," märkis ta.

Kuurmanni sõnul käib Petersoniga seotud kriminaalasja uurimine alates selle nädala esmaspäevast, kuid millal see lõpeb ja süüdistus esitatakse, ei osanud ta öelda. Teiste kahtlusaluste kohta ütles kapo ametnik, et esialgu neid ei ole, rõhutades sõna "esialgu".

Politseiamet ei soovinud kriminaalasja kapo uurimisalluvusse andmist kommenteerida. Riigiprokuratuurist öeldi, et Petersoni kriminaalasi anti kapo alluvusse üksnes seetõttu, et tegemist on kõrge riigiametnikuga.

Ma ei saa kindlalt väita, et olen kristallpuhas ja kõik maksud on alati tasutud.

Toomas Peterson

Venemaa tahab alandada käibemaksu

Venemaa tahab tulevast aastast majanduskasvu ergutada käibemaksu ja palkadelt võetavate maksude alandamisega, tõsta aga energiaspektori makse.

"Põhimõtteliselt on asi otsustatud," ütles eile rahandusministri esimene asetäitja Sergei Šatalov, kes on Venemaa maksureformi üks autoreid.

Kava järgi tahetakse 2004. a kärpida käibemaksu 20 protsendilt 18 protsendile ning edaspidi 16 protsendile, säilitades osale kaubagruppidele praegu kehtiva 10% määra. Juba varem sel aastal otsustati tulevast aastast kaotada kohaliku tasandi müügimaks. Samuti on plaan 2005. aastast alan-

dada palgalt võetavaid makse, mille ülemmäär on praegu 35,6%.

Kärped on kavas tasakaalustada maksude tõstmisega energiasektoris. Nii tõuseb maks loodusvarade ammutamiselt. Gaasi ekspordimaks tõuseb praegusest 5 protsendilt 20 protsendile. ÄP Online

toimetaja Kadi Heinsalu, tel 667 0106, e-post kadi.heinsalu@aripaev.ee

PANGA MÜÜK ■ Pank moodustab viiendiku Preatoni äridest

Ernesto Preatoni 2002. aasta veebruaris: siis lubas ta rajada Eestisse kaubanduskeskusi ja kortermaju, nüüdseks on ta Eesti tolmu jalgadelt pühkinud ja müüb siniseid ärisid.

Foto: Raul Mee

Preatoni müüb uuele tulijale osa impeeriumist

Itaalia päritolu Eesti kodanikust ärimees Ernesto Preatoni on asunud otsast oma impeeriumi müüma uuele ambitsioonikale tegijale kinnisvaraturul.

Inno Tähismaa
inno.tahismaa@aripaev.ee

Preatoni Panka, mis on müügis möödunud aasta sügisest alates, jahib Norra-Eesti kinnisvara arendusfirma OÜ Hansahouse.

Ligi 200 miljoni kroonise varade mahuga pank moodustab viiendiku Preatoni äriimpeeriumist Eestis. Preatoni on pank kasutanud oma investeeringute haldamiseks ja uute projektide finantseerimiseks. Nii näiteks said Preatoni Pangast laenu need, kes soovisid osta korteri Ilmarise kvartalis, mille rajas Preatoni firma Pro Kapital.

Preatoni ise oma panga müüki eile ei kommenteerinud. Ta pani toru hargile, kui kuulis, et teises otsas on Äripäeva ajakirjanik. Juba paar aastat on itaallane hoidnud madalat pro-

fiili. Pärast seda, kui tuli ilmsiks, et ta on Pro Kapitalist teiste aktsionäride selja tagant raha välja kandinud ja jätnud tulu pealt maksud maksmata, lubas ta üldse Eestist lahkuda. "Ma ei taha näha enam ühtegi Eesti ajakirjanikku," olid tema viimased sõnad enne lennukisse istumist.

Panga ostmisest huvitatud OÜ Hansahouse osanik ja müügi-turundusjuht Matis Metsala pole nõus tehingu hinda avalikustama. "Läbirääkimised veel kestavad, nende kulgu on hetkel vara kommenteerida," ütles Metsala eile. Tema sõnul on Hansahouse sõlminud eelolepingu Preatoni Panga aktsiate ostmiseks ning hetkel on käi-

Kuna läbirääkimised alles kestavad, on mistahe arengud veel võimalikud.

Matis Metsala, panga ostja Hansahouse'i osanik

mas läbirääkimised võimalike investoritega. "Kuna läbirääkimised alles kestavad, on mistahe arengud veel võimalikud," jättis Metsala otsad lahti. Arvestades Preatoni panga väikust ja 100 miljoni krooni suurust omakapitali, võib arvata, et hind ei ületa omakapitali mahtu.

Metsala sõnul pole Hansahouse'il plaanis Preatoni ülejäänud äri üle võtta. Hansahouse näeb panga osaluse omandamises võimalust pakkuda partneritele laenu. Metsala ütles, et Eesti ja teiste Balti riikide tootjad ei suuda oma kaubaga välis- turule siseneda, kuna seal on tavaks pikad maksetähtajad. "Panga abil oleks võimalik sarnaseid tehinguid finantseerida. Pangal oleks ka kindel koht Hansahouse'i pikaajalises äristrateegias," ütles ta.

Praegu pangaturul aktiivselt tegutseva Nordea Panga juht Juhani Seilenthal ütles, et ei

näe uues tulijas ohtu teistele pankadele. Ta lisan samas, et milleski ei või kindel olla.

Preatoni Panga töötajad omaniku tegemistest teadlikud pole. Nii tuli panga juhile Ott Karolinile teada panga müügist uudisena. Karolin ei soovinud eile panga müügi teemat kommenteerida, aga andis mõista, et tema teemat ei valda.

Panga ostja Hansahouse on 100 000kroonise osakapitaliga firma, millel on ambitsioonikad plaanid arendada kinnisvara Eestis ja Norras. Samuti toota Eestis palk- ja elementmaju ning müüa neid Norrasse. Firma on arendamas oma veebikeskkonda, et hakata vahendama internetis infot kaupade müüjate ja ostjate vahel.

Norras teeb Hansahouse koostööd kohaliku kinnisvara arendusfirma Holstad Grupiga. Eestis on partneriks arhitektuuribüroo Kolde Grupp. Projektidest on Hansahouse'il käsil baptistikiriku ja korterelamu rajamine Haldeni linna. Mõlemad majad on projekteerinud Eesti arhitektid, materjalid vee-takse kohale Eestist.

Kavas luua infosüsteemide arenduskeskus

Eile arutati majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumis eraettevõtjatega mais asutatava riigi infosüsteemide arenduskeskuse tulevikuperspektiive.

Keskuse põhiülesanded on riigi infosüsteemide arengukavade elluviimise korraldamine, ning riigiasutustele andmeside-teenuste osutamine. Riigi infosüsteemide arenduskeskus te-

kib Eesti Informaatikakeskuse ja Riigihangete Keskuse ühendamise tulemusel.

Lisaks sellele arutati koosolekul ka riigi andmekogude ühtse teenindusprojekti X-tee ja kodaniku infotehnoloogilise keskkonna edasise arendamisvõimalusi. Samuti leiti, et informaatikanõukogu rolli riigi infotehnoloogia arendamisel tuleks suurendada. ÄP Online

Politsei aseprefektile ostetud korter müügis

Tallinna linnavalitsus võttis eile vastu otsuse müüa Tünnpuu tänava ametikorter avalikl kirjalikul enampakkumisel alghinnaga 900 000 krooni.

Linnavalitsuse otsuse kohaselt tuleb ostjal ostuhind täies ulatuses tasuda enne ostumüügilepingu sõlmimist, teatas Raepress.

Tallinnas K.Tünnpu 17-19 asuva kolmetoalise korteri suu-

rusega 69,4 ruutmeetrit ostis elamumajandusamet OÜ-lt Arco Vara Konsultatsioonid 2002. aasta detsembri lõpus hinnaga 865 000 krooni.

Korteriomandi omandamist taotles Tallinna politseiprefektuur, et oleks võimalik anda see tööandja eluruumina üürile Tallinna politseiassepfektile Peeter Moorale. Eluruumi üüri-le ei antud. ÄP Online

Hansapanga kevadkonverents 2003

Ettevõtte konkurentsivõime ja töötajad

6. mai 2003
Estonia kontserdisaalis

9.00 - 10.00 Osalejate registreerimine ja hommikukohv

10.00 - 10.10 Konverentsi sissejuhatus

10.10 - 11.45 Avasessioon

Päeva juht - **Erkki Raasuke**
Hansapank
ettevõtete
panganduse
tegevusdirektor

Indrek Neiveit
Hansapanga Grupp
peadirektor

"Millised on meie konkurentsieelised?"

Milvi Tepp
EMT
personalijuht

"Mis paneb inimesed tööle?"

11.45 - 12.30 Lõuna

12.30 - 14.20 Teine sessioon

Aivar Rehe
Tolliamet
peadirektor

"Konkurents reguleeritavas majanduses"

Stéphane Garelli
International Institute for
Management Development
(Shveys)
professor

"2003: maailma konkurentsivõime anatoomia"

14.20 - 14.25 Konverentsi lõpetamine

Osavõtumaks

Konverentsi hind on 1900.-
krooni (lisandub käibemaks).

Registreerimine

www.hansa.ee/kevadkonverents

Lisainformatsioon

Telefonil (0) 613 1325
või e-posti aadressil
ariklient@hansa.ee

Hansapank
Head mõtted saavad alati teoks

EHITUS ■ Alltöövõtja süüdistab Remetit rahanõudest loobumise väljapressimises

Süüdistus väljapressimises

Tartu ehitusfirma Evari süüdistab Remetit sadade tuhandete kroonide väljapressimises ning kavatseb oma endise peatöövõtja kohtusse kaevata.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

Konflikt Evari ja Remeti vahel sai alguse märtsi keskpaiku, mil Remeti tütarfirma Remet-Ehitus keeldus Evarile tasumast Põlva kooli võimla katusetööde eest võlgu olevat 630 000 krooni. Summa moodustas Remeti ja Evari vahel sõlmitud katusetööde lepingulisest mahust rohkem kui poole.

Evari juht Rein Kala ütles, et Remet põhjendas oma otsust tähtja ületamisega ning sellega, et võitis riigihanke alapakumisega. Kala sõnul saboteeris Remet alltöövõtjaid sihilikult, sest näiteks Evarilt tellitud katusetööde jaoks puudus nii projekt kui ka graafikujärgselt püstitatud seinad, millele katust peale panna. Kala ütles, et alltöövõtja lõpetades olid Remeti esindajad korduvalt kas liiga väsinud, ajahädas või puhkusel, mis takistas neil tööde vastuvõtuaktile õigeaegselt alla kirjutada.

Kala rääkis, et Remeti kontoris väljakutsutuna pisteti talle ette leping, kus alltöövõtja vabatahtlikult loobub 300 000 kroonist ega küsi raha peatöövõtja tegematajätmistest tulenenud lisatööde eest, mis läksid maksma 170 000 krooni.

Esmakordselt sarnaselt olukorda sattunud Kala selgitas, et arvulises ülekaalus olnud Remet-Ehituse tegevjuht Priit Õunpuu, projekti juht Margo Padar ja Remet-Remondi juhatuse liige Alar Vinkel võrstsitasid oma nõudmist ähvardustega alltöövõtjale üldse mitte midagi maksta, kui too tõrgub. Enda sõnul šokiseisundis Kala kirjutas alla.

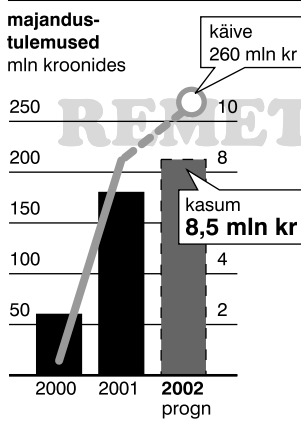
Kala pöördus politseisse. Po-

Tartu ehitusfirma Evari juht Rein Kala väidab, et kirjutas endale kahjulikule lepingule alla Remeti surve all.

Foto: Raul Mee

Remeti kasum kosub tasapisi

Allikas: Äripäev, riigihangete amet

Suurim hankevõit Eesti Kontserdilt

AS Remeti võidetud riigihanked tööde tellija ja pakkumise summa 2002. a, mln kroonides

Eesti Kontsert	93,7
Tallinna Tehnikaülikool	60,2
Põlva linnavalitsus	16,6
Nõva vallavalitsus	10,3
Tallinna elamumajandusamet	10,1
justiitsministeerium	7,4
RMK	5,5
Võru Järve Kool	5
riigikantselei	4,3
Tallinna Sadam	4,1
Rahvuskooper Estonia	2,6

litsei vastas, et kuna Remeti juhid ei ähvardanud teda vabaduse piiramise, häbistavate andmete avaldamise, vara hävitamise ega rikkumisega, polnud see kuritegu, ning soovitas rahaküsimuste klaarimiseks koostada tsiviilhagi.

Evarit esindava Valge & Ko advokaat Mart Valge märkis, et Remet valmistas allkirja välja-

pressimise hästi ette ning rahas ootamatusega. "Kavatseme politsei peale teha kaebuse ja anda Remet kohtusse," ütles ta.

Remetiga jagavad maid ka teised rahata jäänud alltöövõtjad. Advokaadibüroo Tehver & Partnerid advokaat Toomas Laanemaa ütles, et tema kliendi nõue Remeti vastu jääb 100 000 ja ühe miljoni krooni va-

Remet: alltöövõtja laimab

Tõnu Altnurme

Remeti juhatuse liikme Tõnu Altnurme sõnul on tegu Remeti ja tema töötajate laimamisega. Altnurme rõhutas Äripäevale saadetud kommentaaris Remeti heasoovlikkust, sest ei rakanud Evarile lepingujärgseid sanktsioone 30 protsendi ulatuses lepingu mahust.

"Katusetööde lõpetamistähtaja ületamine tõi Remet-Ehitusele kaasa täiendavad kulud – talveperioodil ei saanud hoonet sulgeda, objekti ei olnud võimalik efektiivselt kütta ning teostada graafikujärgseid teisi ehitustöid. Igaüks mõistab, mida tähendab talvel ilma katusega hoone," seisab kommentaaris.

Altnurme teatas ka, et Remet ei ole Evari juhilt Rein Kalalt allkirja välja pressinud, nendepoolne objektijuht Põlva kooli võimla ehitusel ei olnud tööpostil pidevalt alkoholihoobes ega harrastanud alltöövõtjate kulul materjalide tellimist.

hele. "Saad vaid öelda, et tegu on alltöövõtjaga Pärnu kontserdimaja ehituselt," ütles Laanemaa.

"Et alltöövõtjad ja tellijad pole peatöövõtjatega rahul, see on igapäevane nähtus," ütles Ehitusettevõtjate Liidu tegevdi- rektor Ilmar Link. "Kui vastastikune huvi on olemas, siis saab aga asja tavaliselt korda."

Link mainis, et kui mõni peatöövõtja alltöövõtjatel naha üle kõrvade tõmbab ja info levib, ei leia too varsti enam ühtegi korralikku alltöövõtjat. Juba praegu valivad paremad alltöövõtjad, kellele töötada.

Vt ka 15. aprilli Äripäeva artiklit "Tellija ähvardab Remetit praagihagiga"

Äripäev
online

Maksuamet sai taas kohtus lüüa

Tartu ringkonnakohus andis eile kahes vaidluses õiguse ettevõtetele, kellelt maksuamet täiendavat käibemaksu nõuab.

Jutt on Lääne-Viru maksuameti vaidlusest osaühinguga Aberenting ja Tartu linna maksuameti vaidlusest ASiga Livonia Ehitus.

Esimesel juhul nõudis maksuamet täiendavat käibemaksu ja tulumaksu kokku enam kui miljoni krooni ulatuses ning teisel juhul käibemaksu enam kui 250 000 krooni ulatuses.

Mõlemal juhul tuginesid maksuametid väitele, et sissendkäibemaksu arvuti maha lähtudes tehingutest, mida maksuameti arvates ei olnud tegelikult toimunud.

Kultuuriminister kavandab Tallinna väärtfilmikeskust

Kultuuriministeerium plaanib rajada Tallinna filmikeskuse, et näidata filme, mis tihti kommertsikinodesse ei jõua.

Keskus võiks valmida 2005. aastal. Filmikeskus hõlmaks kinosali, filmide läbivaatussaali filmiloojatele, videolaenutuse ja filmiinfo- keskust ning Eesti Filmi Siht- asutust.

Kultuuriminister Urmas Paeti sõnul on loodava filmikeskuse eesmärk anda huvilistele pidev võimalus nii Eesti kui muu maailma väärtfilme näha ning nende filmide levitamine ka kinodesse üle Eesti.

Concordia sõlmis lepingu Audentesega

Concordia Akadeemiline Ühisus ja AS Audentes sõlmisid eile lepingu Concordia Ülikooli säilitamiseks tervikliku ülikoolina.

MTÜ Concordia Akadeemiline Ühisus esindab Concordia üliõpilasi, õppejõude ning töötajaid.

Pooled leppisid kokku 21. nädalal algava suvetrimestri finantseerimises.

Heli Raidve Tööõigusabi juhataja Heli Raidve

Äripäeva juhtimisseminar nr 4
raamatu "Kuidas lahendada töövaidlusi" põhjal
30. aprillil 2003 TTÜ aulad

Kuidas pääseda töövaidlustest?

Võimaluste üle vältida töövaidlusi arutavad

**Oliver Kruuda
Kadi Pärnits
Niina Siitam
Peeter Tohver
Heli Raidve jt**

Hind 2900 kr (km-ga 3422 kr)
Mitme osaleja korraga registreerimisel kehtib 10% soodustus.
Registreerimine ja info www.aripaev.ee/seminar ja telefonil 667 0233 (Merle Kumari)

Äripäev

HONDA
The Power of Dreams

Luksus põhivarustuses

Uus Honda Accord on erakordne auto nii seest kui väljast. Viimase detailini hoolikalt lihvitud välimus, uudsed tehnilised lahendused ning lisavarustusest tulvil luksuslik salong teevad Honda Accordist kõrgema klassi auto. Sõiduomadusi ei pea

kommenteerimagi, Hondal on need alati tippklassi kuulunud. Euroopa luksusautod suudavad Hondat ületada veel vaid hinnas. **Honda uue lipulaeva võimalustega tutvud lähemalt www.honda.ee.**

uus ACCORD

Patendiamet ja WIPO
korraldavad
ülemaailmse
intellektuaalse omandi
päeva tähistamiseks
kahepäevase
tasuta seminari

Patendiamet ja Maaailma Intellektuaalomandi Organisatsioon (WIPO) korraldavad **29. ja 30. aprillil** hotelli Olümpia konverentsikeskuses seminari **“Väike- ja keskmise suurusega ettevõtted ja intellektuaalomand”**. Seminarile on oodatud kõik huvilised. Seminari kava leiad internetist: www.epa.ee/Uudised/2003/WIPOseminar_kava_eeesti.pdf

Võõrkeelsed ettekanded tõlgitakse eesti keelde. Seminar on osalejatele TASUTA, osalemiseks tuleb vaid registreeruda e-posti teel aadressil: eve.tang@epa.ee. Registreerimisel kehtib põhimõte: kes ees, see mees.

Lisaküsimused: 627 7907

Kaubanduskoja kalender

Mai

05.-07.05	Kaubanduskoja äridelegatsioon saabab EV Presidenti Luksemburgi visiidil Sirje Puust-Mumme, 644 3859, sirje.puust@koda.ee
09.05	Avatud uste päev „Eesti ja Euroopa Liit“ Avatud uste päev kõikides Kaubanduskoja esindustes Jaanika Vaher, 644 8079, jaanika@koda.ee
12.05 14.00-18.00	Kontaktpäev Portugali Presidenti visiidil saatvale äridelegatsioonile Osavõtt Eesti ettevõtetele tasuta (hotellis Radisson SAS) Helen Kaunissaare või Viive Raid, 644 3859 helen@koda.ee või viive@koda.ee
12.-13.05	Kontaktmess „Meet for Business Advanced Technology“ (Örebrö, Rootsi) Helen Kaunissaare, 644 3859, helen@koda.ee
14.05 09.45-16.30	Hispaania firmade (Lugo Kaubanduskoda) kontaktpäev Osavõtt Eesti ettevõtetele tasuta. Anneli Valge, 644 3859, anneli@koda.ee
22.-23.05	Ida-Virumaa, Västernorrlandi ja St.-Peterburi ettevõtjate kontaktfoorum Osavõttus Kaubanduskoja liikmele 800, mitteliikmele 1000 krooni Margus Ilmjärv, 033 74950, margus@koda.ee
23.05 10.00-14.00	Infopäev „Eesti ettevõtjad Euroopa Liidus“ Osavõttus Kaubanduskoja liikmele 500, mitteliikmele 700 krooni (+km) Jaanika Vaher, 644 8079, jaanika@koda.ee
23.-27.05	Eesti ettevõtete ühisstendid mööblitööstusmessil Interzum Sirje Puust-Mumme, 644 3859, sirje.puust@koda.ee
24.05 10.00-17.30	Kaubanduskoja Tenniseturniir Pärnus Ainult Kaubanduskoja liikmetele, osavõttus 350 krooni. Käroliin Andrejeva, 646 0244, tennis@koda.ee
26.05 10.00-17.00	Hispaania firmade (Bilbao Kaubanduskoda) kontaktpäev Osavõtt Eesti ettevõtetele tasuta. Anneli Valge, 644 3859, anneli@koda.ee
27.05	Seminar „Riiklikud ja EL toetusmeetmed ettevõtjatele“ Osavõtt Eesti ettevõtetele tasuta (Võrus). Jaanika Vaher, 644 8079, jaanika@koda.ee
30.05 10.00-18.00	Hispaania toidufirmade (Kataloonia) kontaktpäev Osavõtt Eesti ettevõtetele tasuta. Viive Raid, 644 3859, viive@koda.ee
30.05 15.00-17.00	Kutseõppurite loovkonkursi „Mina ja ettevõtte“ parimate autorite vastuvõtt Kaubanduskoda võtab pidulikult vastu ning autasustab parimaid autoreid Tiia Randma, 646 0244, tiia@koda.ee

www.koda.ee

Tallinnas Toom-Kooli 17, 10130 • tel 646 0244, koda@koda.ee • Tartus Lai 6, 51005 • tel 07 442 196, tartu@koda.ee • Pärnus Malmö 19, 80013 • tel 044 30 989, parnu@koda.ee • Jõhvis Jaama 14, 41533 tel 033 74 950, idaviru@koda.ee • Kuressaares Rootsi 7, 93811 • tel 045 33 144, saare@koda.ee

Kingi endale ja oma lähedastele tervislik õhk

Õhufiltrid ja ionisaatorid Lewest Eesti OÜst

Lewest Eesti OÜ, Peterburi tee 65, Tallinn, tel 055 21 839, tel/faks 623 2186
www.lewest.ee, e-post lewest@lewest.ee

NAFTAHIID ■ Ühinemine sai teoks teisel katsel

JukosSibneft

- Eelmisel aastal tootsid firmad kahe peale 103 miljonit tonni toornaftat, millest ise töötlesid 58 tonni. Rohkem naftat tootsid ainult British Petroleum, Exxon ja Shell.
- Nafta- ja gaasitoodangu poolest tõuseb maailmas Exxoni, Shelli, British Petroleumi, Chevroni ja Totali järel 6. kohale.
- 500 miljardi kroonise turuväärtusega on JukosSibneft maailma naftafirmade seas 7. kohal.
- Nafta- ja gaasivarudelt – 19,4 miljardit barreli – kerkib Exxoni ja Shelli järel kolmandaks.
- Venemaal kuulub neile suurim, 2500 bensiinijaamast koosnev võrk.

Allikas: Financial Times, Reuters, Moscow Times

Jukose praegune põhiaktsionär Mihhail Hodorkovski saab loodava JukosSibnefti peadirektoriks.

Foto: All Over Press

Venemaal sünnib maailma neljas naftafirma

Venemaa kõigi aegade suurima, ca 171 miljardi kroonise äritehingu tulemusena tekib naftakontsernide Jukose ja Sibnefti ühinemisel aasta lõpuks JukosSibneft.

Tõnis Arover

tonis.arover@aripaev.ee

Ühineva firma turuväärtuseks hinnatakse 500 miljardit krooni ja see saab oma käsutusse 19,4 miljardi barreli suurused läbiuuritud nafta- ja gaasivarud. JukosSibneft suudab päevas toota 2,3 miljonit barreli naftat, mis moodustab kogu Venemaa naftatoodangust 29% ja on võrdne näiteks Kuveidi päevatoodanguga. Analüütikute hinnangul on uus firma suuteline toodangut suurendama isegi kuni 20% aastas, ainsaks piduriks on piiratud võimalused nafta transportimisel välismaale.

Ühinemine viiakse läbi sel moel, et esimesel etapil ostab Jukos 42,9 miljardi krooni eest 20% Sibneftist ning ülejäänud aktsiad lähevad Jukose valdusse aasta lõpuks. Uues firmas saavad Jukose praegused omanikud enam kui 50protsendilise aktsiapaki ning Sibnefti aktsionäridele jääb 29% aktsiast. Uue firma suurima hääleõigusega aktsionärideks saavad Jukose praegune põhiaktsionär Mihhail Hodorkovski, kes tõuseb ühtlasi uue firma peadirektoriks, ning Sibnefti põhioma-

nik, Tšukotka kuberner Roman Abramovitš. Juhatuses esimeheks saab Sibnefti praegune tegevdirektor Jevgeni Švidler.

“Ühinemine aitab meil saavutada strateegilise eesmärgi – tõusta juhtivaks tegijaks rahvusvahelistel energiaturgudel,” ütles Mihhail Hodorkovski.

See on kolmas suurem tehing Venemaa naftatööstuses möödunud kolme aasta jooksul, mil käib selle ümberkorraldamine. Riik müüs eelmise aasta lõpus 74,5protsendilise Slavnefti aktsiapaki 26,6 miljardi krooni eest nii Sibneftile kui ka TNK-le. Paar kuud tagasi teatas Briti firma British Petroleum, et kavatseb investeerida ligi sada miljardit krooni ühisfirmasse, mille ta loob kahasse Tjumeni naftafirmaga TNK. Selle tehingu puhul, mis muuseas pälvis president Vladimir Putini heakskiidu, pole veel selge, kas Vene võimud on nõus loovutama ühisfirma kontrollpakki British Petroleumile.

Käesolev ühinemine sai teoks teisel katsel, sest 1998. aastal jooksis analoogne katse liiva. Ilmselt sundis pooli lähenemisele ka oht, et emb-kumb neist läheb Vene naftaturul järjest aktiivsemaks muutuvate

välisfirmade kätte. Sibneft on olnud juba pikka aega müügis ja kuulduste järgi on mitu suurt välismaist naftafirmat tundnud selle vastu huvi. Osa vaatlejad vihjab, et Kreml mõjutas Jukost Sibnefti ostma kartuses, et see võib minna Prantsuse TotalFi-naElfi või Briti-Hollandi Royal Dutch/Shelli valdusse. Nüüd tekib Venemaal naftakontsern, mis on suuteline konkureerima kõigi maailma suurte naftafirmadega ja mida väliskontsernid on poliitiliselt ja rahaliselt väga raske kui mitte võimatu ära osta. Lisaks annab tehing viiele juhtivale Sibnefti aktsionäriale vetoõiguse.

Igatahes Venemaa peaminister Mihhail Kasjanov kiitis tehingut ja avaldas lootust, et JukosSibneft kujuneb Vene majanduse lipulaevaks ning aitab parandada Venemaa ärielu mainet välismaal.

Jukose ja Sibnefti ühinemine näitab analüütikute sõnul paranenud Vene ärikultuuri, sest üsna tavatu on, et üks tugev omanike grupp – Sibnefti aktsionärid – on vabatahtlikult valmis oma kontrolli vähendama. Jukos on lubanud pakkuda Sibnefti väikeaktsionäridele aktsia eest väärilist hinda, mille määramisel võetakse kuulda rahvusvahelise investeerimispanga nõuannet. Analüütikute sõnul näitab see paranevat suhtumist vähemusaktsionäridesse, kelle seisukohaga on Venemaal seni vähe arvestatud.

HONDA
The Power of Dreams

Kontuur Leo Burnett

Ühe liigutusega suureks

Kelle jaoks on see mugav, kelle jaoks praktiline, aga uue Honda Accord Toureri tagaistme saab teha põrandaga ühetasaseks vaid ühe lihtsa liigutusega. Nii kahekordistub Sinu pagasiruum

hetkega kuni rekordilise 921 vda liitrini. Kui lisame siia veel tagaluugi, mis avaneb ja sulgub vaid nupulevajutusega, siis on uue Accordi mugavusele ja praktilisusele raske vastast leida.

uus ACCORD

turva

toimetaja Tarmo Riisenberg tel 667 0049, e-post tarmo.riisenberg@aripaev.ee

KODUTURVALISUS ■ Lõkke tegemisel tuleb järgida tuleohutuseeskirju

Kevadlõkke tegemine toob sekeldusi ametnikega

Soov põletada oma aias kuivanud oksi või puulehti toob Tallinnas kaasa suhtlemist linna-ametnikega, Tartus aga tähendab lõke trahvide saamist.

Tarmo Riisenberg

tarmo.riisenberg@aripaev.ee

Kogu vabariigis reguleerib lahtise tule tegemist siseministri määrus nr 15 18. juulist 1998, mis sätestab tuletööde tuleohutuse nõuded. Tallinna tuletõrje- ja päästeameti tuleohutuse järelevalve teenistuse juhataja Ants Aguraiuja sõnul sätestab see määrus, millistel tingimustel tule küttekoldeväliselt üldse teha võib. Nii on näiteks lahtise tule tegemine keelatud juhul, kui tuule kiirus on üle 1,5 m/sek. "Ka sätestab määrus, millisel pinnasel ja kui kaugel hoonetest lahtist tule teha tohib," kinnitab Aguraiuja.

Loomulikult on aga keelatud tule tegemine väljaspool aeda, nii üritatakse piiri panna igal kevadel lakkavatele kulupõletamistele.

Tallinnas aga määrab lahtise tule tegemisega seonduvat veel linna heakorraeskiri, mis on oma lähenemiselt mõnevõrra karmim kui siseministri määrus. Selle kohaselt on lahtise tule tegemiseks vaja luba, samuti on tule tegemine mõnes linnaosas lubatud, mõnes aga hoopis ebasoovitav. Tallinna transpordi- ja keskkonnaameti direktori Tarmo Pauklini sõnul ei ole tule tegemine soovitatav eelkõige neis linnaosades, kus on väga tihe asustus: Nõmmel,

Mustamäel jne. "Aga näiteks Kakumägi on selleks piisavalt kaugel, et seal pole mõtet prügimäele oksi ja lehti hakata vedama," kinnitab Pauklin. "Seal peaks siiski ka lõkke tegemisel olema tuule suund merele."

Seejuures pole soovitus tule mõnes kohas mitte teha absoluutne, vaid iga juhtumit vaadates transpordi- ja keskkonnaosakond eraldi. "Heal juhul läheb sellega kümme minutit, maksimaalselt võib otsustamiseks kuluda üks päev," teab Tarmo Pauklin. Tasub teada, et lubatud on põletada vaid oksi, muu olmeprügi põletamine on keelatud.

Kindlasti tuleb valida ka tuletegemiseks sobilik ilm ning lõkke süütamisel ja põletamisel jälgida tuleohutuseeskirju. Ka tuleb enne lõkke süütamist sellest teada anda linna abitelefonil 1345. "Väga paljud saavad siiski ka eitava vastuse," teab Pauklin oma kogemustest.

Küll andis Tallinna transpordi- ja keskkonnaamet Pirita linnaosale erandina loa kevadiste koristustööde ajal puuokste põletamiseks, kuid seda vaid kahel päeval: 26. ja 27. aprillil. Linnaosa elanikel on lubatud lõkke tegemine oma krundil ning tuleohutuse eest tuleb igal lõkketegijal samuti ise vastutada. Samas on kulu ja prahi põletamine rangelt keelatud ka põletuspäeval. Kes aga tule teha ei taha, saab puulehed ja prahi panna linnaosa erinevatesse asumitesse paigaldatud konteineritesse. "Sellist lähenemist me kasutame Tallinnas igatahes esimest korda," teab transpordi- ja keskkonnaameti direktor Tarmo Pauklin.

Hoopis karmim on olukord Tartus, kus on lahtise tule tege-

Kulu põletamine on kõikjal keelatud.

Foto: Tarmo Riisenberg

mine linnavalitsuse linnapuhastusteenistuse juhataja Madis Tammeorgu sõnul keelatud. "Lahtise tule tegemine on lubatud vaid selleks ette nähtud tulekolletes, näiteks aias olevas kaminas, lihtsalt aias lõkke tegemine on aga keelatud," selgitab Tammeorg Tartus valitsevat korda. Kevadiste koris-

tustööde ajal tekkiva lehe ja oksaprahi soovib ta põletamise asemel viia aga kas Aardlalu prügilasse või hoopis anda komposti tegevate firmade kätte, keda Tartus tegutseb tervelt kolm. "Sel nädalal on meil siin ka heakorranädal, nii et sellist prügi saab Aardlalu prügimäele viia üldse tasuta

Küttekoldevälise tule tegemine

86. Põlevmaterjali jäätmeid ja prahi põletada ning lõket või muud küttekoldevälist tule võib teha väljaspool ehitist tuule kiirusel kuni 1,5 m/sek, selleks kohandatud mittepõleva alusel või kuivanud taimestikust puhastatud mineraalpinnasel tuletöö üle järelevalvet teostava isiku juuresolekul. Avaliku lõkke tegemise peab selle korraldaja eelnevalt kooskõlastama kohaliku päästeasutusega.

87. Jäätmete ja prahi põletamise ning lõkke või muu küttekoldevälise tule tegemise koht objektile peab paiknema vähemalt 15 m kaugusel mis tahes ehitistest või põlevmaterjali lahtisest hoiukohast ja vähemalt 30 m kaugusel metsast. Avaliku lõkke tegemise koht peab paiknema mis tahes ehitistest, põlevmaterjali hoiukohast või metsast vähemalt 50 m kaugusel.

88. Pärast jäätmete ja prahi põletamist ning lõkke või muu küttekoldevälise tule tegemist tuleb põlemisjäätmeid hoolikalt kustutada veega ülevaalamise või mulla või liivaga katmise teel.

89. Mis tahes küttekoldevälise tule tegemisel tuleb lisaks käesoleva määruse nõuetele järgida kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud heakorraeskirja ning metsa ja muu taimestikuga kaetud alade kohta kehtestatud tuleohutuse nõudeid.

90. Tahkkütusel töötav teiseldatav šašlõki- või grillahi või muu samalaadne seadis ning kala- või lihatoodete suitsutusahi peavad mis tahes ehitistest või põlevmaterjali hoiukohast asuma vähemalt 5 m kaugusel. Nimetatud ahjud peavad kasutamise ajal olema pideva järelevalve all. Pärast töö lõpetamist tuleb kütusel täielikult ära põleda lasta või põlemisjäätmeid veega kustutada.

Allikas: www.rigiteataja.ee

ta," kinnitab Madis Tammeorg.

Karm kord, mis Tartus lõkketegemise praktiliselt ära keelab, on kehtestatud keskkonnaameti soovitusel ning peaks nii tagama linnas parema õhukvaliteedi. "Ega see pole ikka meeldiv küll, kui pool linnaosa on kaetud kellegi lõkkesuitsuga," selgitab Tammeorg. "Nõu kasutada korralikke tulekoldeid ongi just sellest tingitud, sest neist läheb suits ikka korstna kaudu, mitte ei haju lihtsalt laiali."

Kuigi selline lähenemine paneb küsimärgi alla ka koduaias mai- või jaanitule tegemise, tasub sellega siiski arvestada, sest eeskirjade rikkumine toob kaasa kopsakad trahvid. Maksimaalsel juhul tähendab see füüsilisele isikule kuni 6000 ja juriidilisele isikule kuni 20 000 krooni suurust väljaminekut.

Erinevalt Tallinnast ja Tartust pole aga Pärnus lõkete tegemisega seoses siiani esile kerkinud mingit probleemi ning linnavalitsuse keskkonnateenistuse juhataja Raivo Stimmeri sõnul pole seetõttu ka mingeid otsuseid reeglite, mis reguleeriks lahtise tule tegemist. "Suuremate lõkete korral tuleb sellest siiski informeerida kohaliku päästeameti," lisab ta. Omas aias võivad inimesed aga oksi ja lehti siiski põletada, ilma et sellest kedagi eraldi informeerida oleks vaja. "Siiaamaani pole küll mingeid märke olnud, et sellest tekkinud suits kedagi häirida võiks," kinnitab Stimmer.

Pigem vaevavad linna heakorraametnikke teised probleemid, mis on seotud prügi laustamisega. Näiteks ei häbene olmeprügi tassimist surnuaia prügikasti.

Nõrkvoolusüsteemide projekteerimine, müük, paigaldus

SALALUX
VALVESÜSTEEMID

- ☐ DSC valvesüsteemid
- ☐ Panasonic videovalve
- ☐ tulehäiresüsteemid
- ☐ läbipääsusüsteemid

AS Salalux Sõpruse 159a Tallinn Tel 652 2315, 671 5042, faks 671 5041

SEIFID
KOJU JA KONTORISSE

- tulekindlad
- vargakindlad
- võtmelukuga
- koodlukuga
- avaga
- aegviivisega

BK Eesti AS
Laki 12,
10621, Tallinn
tel (0) 656 3427
faks (0) 656 2730
www.kontoritarbed.ee

TURVAUUDISED ■ Muudatused äriviisade väljaandmises

1. maist ei väljastata enam äriviisaseid

Välismaalaste seaduse muudatusest tingituna ei võeta alates 1. maist Eesti välisesindustes vastu taotlusi äriviisadele, samuti lõpetatakse äriviisade väljaandmine.

Tarmo Riisenberg

tarmo.riisenberg@aripaev.ee

Isikud, kes soovivad viibida Eestis kuu kuu jooksul enam kui 90 päeva, peavad nüüd äriviisa asemel taotlema endale elamisloa. Kõik juba väljastatud ja veel kehtivad äriviisad jäävad kehtima kuni neis märgitud tähtaja lõpuni.

Kodakondsus- ja migratsiooniameti pressiesindaja Heiki Kirota sõnul loetakse välismaalaste seaduse tähenduses töötamiseks töötamist töölepingu alusel, töötamist mõne muu lepingu alusel või muud tegevust teise isiku heaks, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist. "Välismaalasel on keelatud Eestis töötada, kui tal puudub Eestis viibimiseks seaduslik alus, elamisluba töötamiseks, tööloa või töötamine ei ole selleks ettenähtud korras registreeritud," kinnitab Kirota.

Välismaalastele on siin töötamiseks vajalik tööloa, mis annab õiguse töötada Eestis tööloa näidatud tähtaja jooksul. Tööloa võib anda aga välismaalasele, kellel on kehtiv elamisluba. Tööloa kehtivusaeg ei tohi ületada elamisloa kehtivusaega.

Tööloa ei ole vaja neil välismaalastel, kel on olemas alaline elamisluba, neil välismaalastel, kes on kinnipeetavad

ning need, kellele on antud elamisluba töötamiseks või kes toimetavad kaupu ja reisijaid üle riigipiiri. "Viimasel juhul peab neil siin viibimiseks olemas seaduslik alus," kinnitab Heiki Kirota.

Elamisloa töötamiseks võib anda aga välismaalasele siin registreeritud tööandja juures töökohal, mida ei ole õnnestunud täita kahe kuu jooksul avaliku konkursi korras, või riigi töövahendusteenust kasutades.

Loa taotlemiseks tuleb Heiki Kirota sõnul esitada tööturuametile andmed selle kohta, et välismaalasel on olemas selleks tööks vajalik kvalifikatsioon, haridus ja tervis; töökogemused, erialased oskused ja teadmised. Ka peab loa taotleja töestama, et elamisloa andmine on põhjendatud, et makstav töötasu tagab tema

äraelamise ning et konkreetsel isikul on olemas kindlustusleping. Välismaalane peab ka ühe kuu jooksul registreerima oma elukoha rahvastikuregistris.

Elamisluba töötamiseks antakse kehtivusajaga kuni kaks aastat ning seda võib pikendada juhul, kui on jätkuvalt täidetud elamisloa esialgse väljastamise aluseks olnud tingimused. "Lisaks sellele hinnatakse ka välismaalase senise tegevuse vastavuses olekut elamisloa andmise tingimustega," seletab Kirota.

Elamisloa väljaandmisest töötamiseks võidakse ka keelduda, seda juhul, kui tööandjal on maksevõlgnevusi või ettevõtte kehtib karistus ebaseadusliku töötamise võimaldamise eest. Elamisluba ei pruugita väljastada ka juhul, kui on alust

kahelda mingil põhjusel tööandja usaldusväärsuses.

Uue korraga on sätestatud ka juhud, kus ilma tööturuametiga loata võib väljastada elamisloa töötamiseks. Nii näiteks ei lähe uue korra alla vaimulikul, välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanikul, õpetajal ja õppejõul, spordialaliidu kutsel Eestis viibijad jne.

Välismaalastel on ka seadusest tulenev kohustus tõendada viisa, elamisloa ja tööloa andmise ja pikendamise aluseks olevaid asjaolusid. See tähendab kohustust anda kodakondsus- ja migratsiooniametniku või konsulaarametniku nõudmisel kirjalikke ja suulisi seletusi. Ka võib isiku loal siseneda tema eluruumi. Vajadusel tuleb oma isiku tõestamiseks esitada ka vastav isikut tõendav dokument.

Elamisloa töötamiseks väljastamise ja pikendamise eest tuleb maksta ka riigilõivu, selle suuruseks on 1500 krooni. Teatud juhtudel on veel eraldi vajalik ka legaalse sissetuleku olemasolu.

KINDLUSTUS ■ Märtsikuu kindlustusturu ülevaade

Märtsis laekus kindlustusmakseid 184 miljonit

Katrin Hanko
Eesti Kindlustusseltside Liidu tegevdirektor

2003. aasta märtsis laekus kokku 184,2 mln krooni kindlustusmakseid, millest 162,4 mln oli kahjukindlustusmakseid ja 21,8 mln krooni elukindlustusmakseid. Veebruaris laekus kindlustusmakseid kokku 184,3 mln krooni, millest 147,5

TURVAUUDISED ■ Aasta totraimad turvareeglid

Turvalisusega ei tasu üle pingutada

Hiljuti korraldas Inglismaal tegutses inimõiguslaste ühendus Privacy International konkursi, kus hinnati kõige totraimaid meetodeid kodanike turvalisuse tagamiseks.

Auväärse esikoha saavutasid sellel konkursil Philadelphia rahvusvahelise lennujaama turvatöötajad, kes pidasid lõhnaõli pudelist turvakontrolli käigus välja piserdatud lõhnaõli keemiarelvaks ning tõstsid selle peale häiret.

Lõhnaõli leiti ühe egiptlase pagasist, kes tõestas selle ohutust seda õhku piserdades. Sündmuskohale kutsuti aga nii keemiaspetsialistid kui ka FBI esindus. Tervelt kolm tundi oli lennujaama tegevus häiritud, enne kui jõuti järeldusele, et tegu oli tööpoolest vaid lõhnaõliga ja paanikaks põhjust polegi.

Tõelise jaburusega said aga hakkama New Yorgi JFK lennujaama turvatöötajad, kes sundisid ühte naisreisijat jooma ära tal pudelites kaasas olevat rinnapiima, põhjendades oma nõuet võimaliku lõhkeaine paiknemisega pudelites.

Austraalia valitsus pälvis samuti ühe auhinna, seda terrorismivastase kampaania eest, mille käigus jagati tuhandeid lendlehti ja külmakapimagne-

Privacy International annab igal aastal välja auhinnad aasta totraimate turvareeglite kehtestajatele.

teid, mis hoiatasid, kuidas käituda keemiarünnaku korral. Kokku läks kampaania maksma miljonide dollaride.

Äramärkimist vääris veel ka üks San Francisco haigla, kes pani valve küll oma haigla peauksele, kuid jättis valveta kõik lissisepääsud. Seejuures oli haigla mõeldud just kodutute ja vähekindlustatud inimeste jaoks, kel sageli pole mingit isikut tõendavat tunnistust, haiglasse sissepääsuks oli aga vaja kindlasti näidata mingit isikut

tõendavat dokumenti. Seetõttu pole põhjust imestada, et patsiendid kasutasid edaspidi haiglasse pääsemiseks vaid kõrvaluksi.

Ühe auhinna sai ka Inglise mobiilsidefirma T-Mobile, kes nõuab inimestelt enne oma telefoniarvele kõneaja laadimist mitmekordset isiku tuvastamist.

Kokku osales konkursil ligi viis tuhat erinevat nominatsiooni kolmekümne viielt maalt. AP

ENVOPAK GROUP

Pane plomm peale!

Plomm:

- Tagab lubamatu sissetungi avastamise
- On identifitseeritav
- Paigaldatav ilma plommitangideta

Hansab

Tallinn, Lauulupeo 24, tel. 0 6 059 800
Tartu, Aardla 15, tel. 07 366 445
Pärnu, Jalaka 4, tel. 044 31 440
Jõhvi, Jaama 14, tel. 033 70 188
www.hansab.com

Julianus inkasso

Jõe 3, Tallinn
Telefon 681 4400, faks 681 4401
e-post inkasso@julianus.ee

Isikud, kes ei täida kohustusi nõuetekohaselt

NIMI	Esindaja/sünniaeg	NIMI	Esindaja/sünniaeg
A ja A Studio OÜ	Astrid Pikk	Mayersons OÜ	Andrus Kõöp
AaSass OÜ	Andrus Rebane	Mancord OÜ	Riho Mandri
AiBi Baltic OÜ	Jaana Palmiste	Marin Kaubandus OÜ	Marge Laan
Amarton Filmede OÜ	Artur Veeber	Meediaagentuur VRS AS	Heiki Koitla
Astrodus OÜ	Larissa Protas	Mirv OÜ	Kaarel Ottstavel
Baltic Loghouses OÜ	Peeter Birk	Mp3.ee OÜ	Arvo Kokka,
Biolab Marketing OÜ	Urmas Matsalu		Paul-Kristjan Lilje
DDN TÜ	Urmas Asi,		Valentina Biljalova
	Andres Piir	Nessel Kinnisvara OÜ	Olesja Skokova
Dilacom OÜ	Jukka-O.-A. Parkinen	Osval Pluss OÜ	Margus Pärnamets
Eastern Timber Link OÜ	Aldar Laas	Papillon AS	Vadim Zelezjakov
Englar Kinnisvara OÜ	Kristjan Torop,	Pasadena Grupp OÜ	Priit Kiipus
	Kristo Kirsipuu	Priidu-Peetri Äri OÜ	15.02.1970
E-Solution OÜ	Aldar Laas	Robert Lepp	Erkki Pild
Fram Ehitus OÜ	Jaana Tuha	Save Puit AS	Aleksandr Vassiljev
Francone OÜ	Margus Rodimaa	Sprinter OÜ	05.04.1973
Hamiland Päärdeaiad OÜ	Sergei Davodovski	Sven Vill	Valdeko Sibul
Ilmar Ibragimov	20.02.1973	Zvanna Grupp OÜ	Ivar Käbi
Inautom Baltic OÜ	Igor Piitsõn	Tanuma Invest OÜ	15.05.1958
Indrek Taalmaa	09.07.1967	Urmus Normak	06.04.1961
Jekaterina Poljanskaja	08.01.1976	Urve Norts	24.11.1969
Jüri Kõrv	27.11.1949	Vahur Saar	Raivo Talfeldt,
Kauri Vahesalu	12.08.1948	Vanad Eestlased	Toomas Saarepera
Kavandus OÜ	Alexandr Kozlov		10.05.1976
Keegliklubi AS	Robert Mirzoev	Veiko Sarap	Vello Öunpuu
Kinnisidee OÜ	Sven-Art Ivask	Veskimõldre OÜ	Villu-Jannus Ainsam
Koduviimistlus OÜ	Raul Tali	VIP Media OÜ	Imre Termonen
Levelton Grupp OÜ	Ljudmila Aleksanina	VNL Press Kirjastus OÜ	Ulrike Kahju
		Ääre Tarval OÜ	

Maksehäirete üldnimekiri asub aadressil **www.julianus.ee**

äriidee

toimetaja Liina Leiten tel 667 0109, e-post liina.leiten@aripaev.ee

Reklaam
667 0105

IDEE ■ Käsitöönduslikult valmistatud unikaalsed suveniirid sobivad kinkimiseks nii riigitegelastele, sportlastele kui ka firmade koostööpartneritele.

Ivar Jõgeda suveniiriäri

- valmistanud suveniire paarkümmend aastat, aktiivsemalt tegutseb neli viimast aastat
- tegutseb FIEna
- kokku valmistanud mitu tuhat suveniiri
- klientideks Eesti suusaliit, riigikantselei ja kümned suurfirmad
- aastas teeb 3–4 suurt näitusmüüki
- kalleimaks müügiartikliks on ligi 20 000 krooni maksnud tammepuuust mööblikomplekt
- aastakäive ulatub 300 000 kroonini

Ivar Jõgeda viimaseid töid on suur küünlajalg, mille suusaliit kinkis eduka MMi eest Kristina Šmigunile.

Foto: Väinu Rozental

Suveniirimeister müüb disaini

Võrumaal Rõuges elav käsitöömeister Ivar Jõgeda (47) on viimased neli aastat elatanud oma kuueliikmelist peret sepiste, puidu ja naha kokkusobitamisel saadud ainulaadsete suveniiride valmistamisega.

Väinu Rozental

vainu.rozentala@aripaev.ee

Ivar Jõgeda tehtud arhailise väljanägemisega alpinkellad ja rulluisud kaunistavad Otepää 2001. ja 2003. aasta maailmakarikaetappide ja 2002. aasta Suverulli võitjate auhinnakappe.

Jõgeda valmistatud majakat meenutava küünlajalaga on Eestist koju sõitnud nii mitmedki tähtsad riigikülalised – näiteks Hiina president Jiang Zemin. Rõuge meistrimees ise nimetab oma tegevust disaini müügiks.

Võru tööstustehnikumis metallitöötlemise eriala lõpetanud Ivar Jõgeda peab eelmist aastat enda jaoks läbimurdeastaks. “Jõudsin selgusele, kuidas, miks ja kellele ma tahan mida-

gi teha,” räägib musta rätti kandev käsitöömeister oma töökojaks muudetud sauna eesruumis. “Ma teen vaid seda, mis on minu nägemus asjast, ja teen vaid asju, mis mulle elus rõõmu valmistavad.”

Jõgeda tunnistab, et talle valmistavad rõõmu saun, leil, õlu ja ebatervislik toit. Seepärast teebki ta lisaks ainulaadsetele suveniiridele ka leilitarbeid, pudeliavajaid ja grillimistarbeid. “Head müügiartiklid on samuti kõikvõimalikud küünlajalad ja karjakellad,” lisab meister Jõgeda.

Komisjonimüüki Jõgeda oma toodangut ei vii. “Ma ei

jõua edasimüüjaid doteerida,” põhjendab ta.

Kolm-neli korda aastas osaleb Ivar Jõgeda suurematel väljamüükidel, kus näitab oma töid kogu aus ja hiilguses. See toob kliendid käsitöömeistri juurde.

Tänu näitusmüügile jäi Jõgeda näiteks silma riigikantseleile, kes tänaseks on suveniirimeistrilt tellinud kokku ligi seitskümmend kinkimiseks sobivat eset. Lisaks suusaliidule ja riigikantseleile kuuluvad Jõgeda klientide hulka kümned suurfirmad.

Tänu näitusmüügile jäi Jõgeda silma riigikantseleile, kes tänaseks on suveniirimeistrilt tellinud ligi 70 kinkimiseks sobivat eset.

Kõik raua, puidu ja naha sümbioosist tekkinud suveniirid näivad esimesel pilgul robustsed ja tahumatud. “See on taotluslik – jätta mulje, et asja juures võiks veel kolm tundi viimistlust teha,” rõhutab käsitöömeister Jõgeda.

Jõgeda sõnul tegeleb ta iga päev suveniiridega vähemalt kaksteist tundi. “Põhiaeg kulub lahenduste leidmisele ja proo-

vitööde tegemisele,” räägib meister ja lisab, et füüsilist tööd teeb ta päevas umbes kolm tundi.

Suveniiride puit- ja nahkdetailid valmistab Jõgeda ise, sepsed tellib seppadelt. Koostöö sujub nelja sepa, kellel igaühel on täiesti erinev käekiri. Jõgeda andmeil moodustab umbes kolmandiku suveniiri hinnast metallitöö.

Lisaks puit- ja nahatööle valmistab Jõgeda hobi korras ka ürgse väljanägemisega keraamikatooteid. Selleks kasutab ta iidset savipõletusmeetodit – arhailine põletusahi koosneb maa sisse kaevatud august, kus hõõguvad käbid, ja mis on kaetud mätastega. Vaarisaagsetel pottidel-kruusidel on klientide seas hea minek.

Jõgeda sõnul on ta käsitööga tegelenud koos väikeste pausidega paarkümmend aastat. Kokku on Ivar Jõgeda valmistanud mitu tuhat suveniiri. “Viimased neli aastat olen ma suveniiride valmistamisega teeninud oma perele peatoiduse,” tunneb suveniirimeister varjatud uhkust.

Üllatused sportlastele

Eesti suusaliit

Alar Arukuusk, murdmaasuusatamise MK-etappide ja Suverulli peakorraldaja

■ Koostöö Jõgedaga algas 2001. a MK-etapi eel. Süttisime ideest autasustada paremaid suusatajaid tavalise karika asemel meeldejäävama auhinnaga. Ebatraditsioonilised suveniirid, nagu karjakellad ja kaelapandavad nahast rahakotid auhinnarahaga on sportlaseid üllatanud. Jõgeda on sõnapidaja, kes annab tähtjaks lubatu üle. Koostöö temaga ilmselt ei sujuks, kui ta küsiks üüratult kõrget hinda. Seni oleme suveniiride eest tasudes suutnud jääda võistluste eelarves auhindadele ette nähtud summa piiresse. Lisaks suurvõistluste auhindadele on Jõgeda suusaliidu palvel pidanud mees ka meie suusatippe. Nii valmistab ta näiteks Andrus Veerpalule ja Jaak Maele eksootilised aardekiristud, mis mahutasid 50 kilo Kalevi šokolaadimedaleid. Kristina Šmigunile valmistab ta tänavuse eduka MMi auks omapärase küünlajala.

Kinkida pole piinlik

AS Imavere Saeveski

Peedo Pihlak, juhataja

■ Koostööst Ivar Jõgedaga sündis suveniiri-idee, mida pole piinlik kinkida kellele tahes. Mis saab meie jaoks olla parem firmat iseloomustav meene kui väike puidupakk, milles turritab metallist kahemehesaag. Oleme Jõgedalt tellinud sadadesse ulatuvaid suveniiripartiisid ja kõik need meened on erinevad.

AS Connecto on telekommunikatsiooni- ja elektrisüsteemide projekteerimise, ehituse ja hoolduse teenust pakkuv ettevõte. Me pakume kliendikeskseid "seinast seinä" täisintegreeritud võrguehituslahendusi ja nende hooldust Balti riikides. Meie kvaliteedijuhtimissüsteem vastab standardi ISO 9001:2000 nõuetele ja on sertifitseeritud 2002.a. AS Connecto kuulub Eesti Telekom gruppi. Ettevõttes töötab 450 inimest.

elektritööde müügijuht

tööülesanded:

- elektri valdkonna ehitusteenuste väljatöötamine, müük, analüüs ja arendamine
- kliendisuhete arendamine ja hoidmine
- osalemine äriplaanide koostamisel
- müügilepingute ettevalmistamine ja müügiläbirääkimiste pidamine

elektritööde projektijuht

tööülesanded:

- hoonesiseste elektrisüsteemide ehitusprojektide juhtimine
- klientide, alltöövõtjate ja tarnijatega suhtlemine
- osalemine müügipakkumiste koostamisel projektimeeskonna juhtimine

kandidaatidelt eeldame:

- elektroenergeetika-alast eriharidust
- elektritööde A- või B-pädevust (soovitav)
- tulemuslikku töökogemust antud valdkonnas vähemalt 2 aastat
- autojuhilubade olemasolu
- eesti keele valdamist
- inglise ja vene keele oskust suhtlustasandil
- arvutioskust lõppkasutaja tasemel

omalt poolt pakume:

- huvitavat tööd arenevas firmas
- eneseteostus- ja arenguvõimalusi
- kaasaegset töökeskkonda
- töötulemustest sõltuvat palka

Lisainfo firma kohta www.connecto.ee

Täpse info konkursi tingimuste kohta leiate CV-Online koduleheküljelt www.cv.ee

Konkursist osavõtuks palume kandideerida läbi CV-Online kodulehekülje www.cv.ee soovitavale ametikohale hiljemalt 28. aprilliks 2003.

KESKO

Kesko Food AS kuulub põhjamaade juhtivasse kaubanduskontserni Kesko Oy ning on Eestis üks juhtivatest toiduainete jaekaubandusega tegelevatest ettevõtetest. Kesko Food AS juhib jaekaubanduskette Citymarket, SuperNetto ja Säästumarket. Ettevõttes töötab 1300 inimest.

Võtame oma meeskonda tööle

CONTROLLERI ASSISTENDI

Peamisteks tööülesanneteks on:

- firma ostu- ja logistikaalase informatsiooni kogumine ja töötlemine
- saadud tulemuste põhjal analüüsides koostamine
- muude samalaadsete ülesannete teostamine vastavalt vajadusele

Eeldused:

- majandusalane kõrgharidus (või olla lõpetamisel)
- soovitatavalt raamatupidamise ja logistika põhimõtete tundmine või eelnev tööalane kokkupuude sisseostu ja logistikaga
- hea analüüsivõime
- iseseisvus ja initsiatiivikus
- hea inglise keele oskus (nii suuline kui kirjalik)
- soome keele oskus tuleb kasuks

Pakume:

- huvitavat tööd rahvusvahelises ettevõttes
- koolitust ja karjääri võimalusi
- konkurentsivõimelist töötasu

Kandideerimise tähtaeg kuni 09.mai 2003.a.
Kandideerimine CV-Online (www.cv.ee) kaudu.
Lisainfo tel. 6059 449 (Kätlin Piller)

Äripäeva Kirjastuse AS
kuulutab konkursi

andmetöötaja

ametikohale, kelle peamiseks ülesandeks on andmebaaside korrastamine ning postituseks ja telefonimüügiks ettevalmistamine.

Kandidaadilt ootame:

- Exceli, Accessi ja SQLi tundmist
- vastutustunnet, korrektsust, täpsust
- pingetaluvust
- valmidust meeskonnatöös.

Väärtustame tulemustele orienteeritust ja arenemistahet.

Pakume meeldivat ja tänapäevast töökeskkonda, koolitus- ja arenguvõimalusi, konkurentsivõimelist palka.

Sooviavaldus ja CV
märgusõnaga "Andmetöötaja"
palume saata hiljemalt
5. maiks aadressil Pärnu mnt
105, 19094 Tallinn või
e-postiga
malle.heerde@aripaev.ee
Info telefonil 667 0054
Malle Heerde

Äripäeva KVARTALIKIRJA

LOGISTIKA

uus number ilmub **21. mail**

Reklaami tellimine ja materjalide esitamine 2. maini
Valmisreklaamid esitada hiljemalt 12. maiks

Reklaami projektijuht Maria Tammeorg
maria.tammeorg@aripaev.ee telefon 667 0021, 052 15 099

Toimetaja Rivo Sarapik
rivo.sarapik@aripaev.ee telefon 667 0181

Mõned teemad:

- mida toob kaasa Euroopa Liiduga liitumine?
- kas pidada oma veokiparki või osta vedu teenusena sisse?
- millist veoliiki valida?
- millal tellida merevedu ekspedeerijalt, millal laevaliini agendilt?
- põhilised vead lennuveo tellimisel, lahendused
- kust leida vedajat-ekspedeerijat?
- kuidas vedajalt parimat hinda saada?
- kes mida transpordis kindlustab?

TR Fastenings Norway AS is a part of the TRIFAST PLC in England who is an internationally known manufacturer of fasteners for different applications used in electronics-, automotive-, white goods and other industries (www.trifast.com). As being responsible for the Baltic States market, TR Fastenings Norway is looking for

SALES REPRESENTATIVE

Whose responsibility is representing company and marketing of company's products in Estonia.

Requirements for candidate:

- fluent in English and Estonian
- energetic, business oriented, ready to work independently and systematically
- able to see and pursue business opportunities
- good communication and presentation skills
- age 25-45

Beneficial skills:

- have good Russian
- experience in sales of fasteners and related products
- technical background

Company offers:

- challenging work in the international company
- salary corresponding to qualification and achieved results.

In order to apply for the job, send your CV and cover letter through CV-Online Internet homepage at www.cv.ee by 29th of April, 2003. Please find detailed information about the application from CV-Online's homepage www.cv.ee

Eesti Haigekassa

Estonian Health Insurance Fund

Eesti Haigekassa on 5 miljardi krooni suuruse eelarvega avalik-õiguslik organisatsioon, millel on 1,3 miljonit klienti, 3000 koostööpartnerit ja kus töötab 300 inimest. Eesti Haigekassa missioon on luua kindlustatutele turvatunne võimalike terviseprobleemide tekkimisel, võimaldades juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiuteenustele ja teistele ravikindlustuse hüvitistele.

Võtame konkursi korras tööle Tallinna

ÖKONOMISTI

kelle ülesandeks on Harju osakonna ravikindlustuse vahendite ja kindlustatutele osutatud ravikindlustushüvitiste efektiivse kasutamise analüüsimine ja planeerimine tulenevalt haigekassa eesmärkidest

Kandidaadilt eeldame:

- majanduslast haridust (soovitavalt kõrgem)
- analüüsioskust
- tänapäevaste infotehnoloogiahendite kasutamise oskust
- inglise keele oskust

Kasuks tuleb:

- eelnev töökogemus

Pakume:

- loovat ja vastutusrikast tööd
- nüüdisaegset töökeskkonda
- konkurentsivõimelist palka

Konkursist osavõtuks palume saata CV ja avalduse hiljemalt 7. maiks k.a. aadressil Eesti Haigekassa, Lembitu 10, 10114 Tallinn, faksil 620 8449 või e-posti aadressil annely.mendel@haigekassa.ee. Lisainfo telefonil 603 3632

SARSTEDT

Rahvusvaheliselt tuntud Saksa meditsiini- ja laboritehnika tootja Sarstedt AG & Co KG otsib seoses tegevuse laiendamisega Eestis/Tallinn

müüginõunikku

kelle tööülesannete hulka kuuluvad müük, turundus ja klienditeeninduse assisteerimine (sh import Lätist) ning vastutus administratiivtöö ja filiaali kogu tegevuse eest

Eeldused

- meditsiinalane haridus ja töökogemus (või ka keemia, bioloogia valdkonnas)
- vene ja saksa/inglise keele oskus
- hea suhtlemisoskus
- paindlikkus
- iseseisvus
- algatusvõime
- usaldusväärsus
- isikliku auto kasutamise võimalus

Saksakeelne sooviv avaldus koos elulookirjeldusega palume saata 16. maiks Saksa Majandusesindus Eestis, Suurtüki 4b, 10133 Tallinn, e-posti aadressil tiina@ahk-est.ee või faksil 627 6950

Kasuks tuleb

- müügitöö kogemus meditsiini valdkonnas

Pakume

- huvitavat, vabaldusrikast tööd
- kaasaegset ja rahvusvahelist töökeskkonda
- konkurentsivõimelist palka

29. aprillil 2003 Rapla maavalitsuse saalis

Äripäeva Raplamaa Arengukonverents

Seminari soodushind 690 kr (km-ga 814 kr) kehtib kuni 25. aprillini registreerijatele.
Tavahind 990kr (km-ga 1169 kr). Mitme osaleja korraga registreerimisel on 10% soodustus.

Registreerimine telefonil (0) 667 0233, Merle Kumari.
www.aripaev.ee/seminar

Toetavad:

VISION

Režissöör Olav Neulandi eeskujul on viimane aeg õppida lendama, sest paarikümne aasta pärast on lennuk peres sama levinud kui auto.

Äripäeva ajakiri **Visioon** ilmub 25. aprillil

Standard

AS Standard on Baltikumi juhtiv büroomööblitootja, kes annab tööd rohkem kui 200-le inimesele. Ettevõtte toodangust 30% läheb ekspordiks. Põhilised ekspordimaad on Läti, Leedu, Skandinaavia, Saksamaa ja Venemaa. Ettevõtte on kvaliteedijuhtimise sertifikaat ISO 9001 ning lähtuvalt firma arengust ja ekspordi kasvust on juurutamisel keskkonnajuhtimissüsteem ISO 14001.

Seoses sellega võtame tööle

KVALITEEDI- ja KESKKONNAJUHI

kelle ülesanneteks on

kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteemi arendamine ja haldamine ning kvaliteedi-, keskkonna-, tööohutuse- ja töötervishoiualase töö korraldamine.

NÕUTAV TEHNILINE KÕRGHARIDUS, ERIALANE VÄLJAÕPE, TÖÖKOGEMUS JA VÕORKEELTE OSKUS

CV koos palgasooviga palume saata elektronposti aadressile katri@standard.ee hiljemalt 01. maiks

Ehituse eri ilmub 4. juunil

KÕRVALHOONE EHITAMINE KRUNDILE – SEADUS, SOBITAMINE OLEMASOLEVATE HOONETEGA

Piret Veski, reklaamimüügi projektijuht
tel 667 0069, 052 97 339, faks 667 0200 piret.veski@aripaev.ee

Reklaampinna broneerimine 21. maini

Igale teisele inimesele
meeldib WC-s
ajalehte lugeda.

Kusjuures vaid mõni võtab
kempsu kaasa koera.

Ajaleht-
inimese parim sõber

EESTI AJALEHTEDE LIIT

tehnoloogia

toimetaja Tarmo Riisenberg tel 667 0049, e-post tarmo.riisenberg@aripaev.ee

KONTORITEHNIKA ■ Kuidas valida endale sobiv videoprojektor

Olulisi termineid

Piksel: Üks ekraanipunkt. Pikslites mõõdetakse kujutise suurust ja tihedust (resolutsiooni).
Resolutsioonid
VGA: 640×480 pikslit
 Windows 3.1 standard
SVGA: 800×600 pikslit
 Windows 95/98 NT
XGA: 1024×768 pikslit
 kõrge resolutsiooniga programmide jaoks nagu CAD
SXGA: 1280×1024 pikslit
 workstation'i resolutsioon
UXGA: 1600×1200 pikslit
 workstation'i resolutsioon
MAC: 832×624 pikslit
 1152×870 pikslit
 Apple Macintoshi arvutite standard
SUN: 1152×900 pikslit
 Suni tööjaamade standard

Allikas: Datel

Korralik videoprojektor võib täita ka graafoprojektori ülesandeid.

Foto: Tarmo Riisenberg

Õige projektor muudab esitluse mõjusamaks

Võrreldes tavalise pabertahvliga muudab videoprojektor esitluste ettevalmistamise ja läbiviimise oluliselt lihtsamaks.

Priit Grünberg
ASI Datel
esitlustehnika
projektigrupi juht

Videoprojektor aitab vaevatult viia vaatajateni keerukaid ideid, samuti saab ettekandega siduda heli ja videoklippe.

Sobiliku data-videoprojektori valimiseks võiks otsuse tegemisel lähtuda erinevatest aspektidest. Tehnilistest andmetest välja loetavad olulisimad näitajad on valgustugevus, resolutsioon ja lambi eluiga.

Selleks et antud näitajaid võrrelda, on hea tunda olulise-

maid termineid. Üks olulise- maid kriteeriume on projektori eredus, mida mõõdetakse ANSI (American National Standard Institutes) standardi järgi. Pimedas ruumis projitseeritakse ekraanile valge kujutis, mis jagatakse üheksaks osaks ja iga osa keskel mõõdetakse eredust. Eraldi hinnatakse ereduse ühtlust protsentides, heaks võib lugeda väärtust alates 75 %-st.

Tähelepanu väärib projektori andmetes ka kontrasti suhe, see näitab, kui palju erineb projitseeritud valge projitseeritud mustast. Mida suurem on vahe, seda kontrastsem on projektori poolt seinalle kuvatav pilt. Enamik tootjaid kasutab "Full On/Off" hinnangu meetodit, mis annab märgatavalt kõrgemaid tulemusi kui ANSI-põhised näitajad.

Selleks et projitseerida kõrge resolutsiooniga kujutisi madala resolutsiooniga projektoritel täissuuruses, tuleb kujutisi "pakkida". Üldlevinud on kujutise suuruse muutmine –

kompressimine. Pildil arvutatakse info keskmine väärtus kahes kõrvuti paiknevas reas või tulbas ja muudetakse saadud keskmise abil kaks pikslit üheks. Kahjuks langeb nii kujutise kvaliteet. Seega on oluline valiku tegemise juures lähendada kasutatava allikasseadme resolutsioonist. Näiteks enamik sülearvuteid töötab 1024×768 pikslit e XGA- või isegi kõrgema resolutsiooniga. Eriti oluline on see graafikafailide kuvamise ja näiteks väikesefondiliste Exceli tabelite juures. Samas võib videopilti või isegi Powerpointi esitlust primaarseks pidades vabalt otsustada SVGA- (800×600 pikslit) resolutsiooni kasuks.

Projektori juures on kulumaterjaliks lamp. Lambi hind on suurtes piirides 8000–10 000 krooni. Seega ei tohiks leebelt suhtuda lambi elueasse, mida näidatakse tundides. Normaalse oleks ka, et lambi eredus säilib kogu eluea jooksul ca 80% ulatuses.

Üks praktiline funktsioon projektorite juures on kalde-nurga (Keystone) korrektsiooni olemasolu. See väldib kujutise muutmist seinal trapetsikujuliseks.

Kindlasti mõelge hoolikalt läbi, milliseid sisendeid/väljundeid te vajate. Standardina on olemas projektoritel RGB-, arvuti-, komposiit- ja S-videosisend. Lisaks ka audiosisendid. Paremini varustatud projektoritel on ka DVI- ja komponentvideo sisend.

Oluliseks näitajaks on kindlasti projektori müratase (antakse dB) ja pildi kvaliteet. Mürataseme erinevus võib paberil tunduda väike, kuid vaid kolmedetsibilline vahe on tegelikult kahekordne vahe müratasemes. Lisaks on erineva tooniga müra kindlasti rohkem või vähem ärritav.

Pildi kvaliteeti hinnates tasub tähelepanu pöörata selle toonalsusele ja selle seadistamise võimalustele. Hea oleks, kui pilt oleks terav kogu ekraanil.

SIDE ■ Kõnekaardi roaming

Tele2 kõnekaardiga saab välismaal helistada

Esimese mobiilsideoperaatorina Eestis võimaldab Tele2 oma kõnekaardiklientidele välismaal helistamise ning kõnedele vastamise teenust ehk *roaming'*ut.

Smarti ja Ultra kõnekaarte saab edaspidi kasutada kõikjal Lääne- ja Kesk-Euroopas ning mitmetes Ida-Euroopa ja Aasia riikides.

Siiani on Eestis olnud kõnekaart eelkõige riigisiseseks kasutamiseks, kuid mullu detsembris tõi Tele2 esimesena turule kõnekaardi rahvusvahelise *roaming'*u Baltikumi piires, tänu millele said Tele2 kõnekaartide Smart ja Ultra kasutajad ka Lätis ja Leedus helistada ning kõnedele vastata. Täna on Tele2 seda võimalust laiendanud peaaegu kogu maailma riikidele.

"Piirid lepingulise ja kõnekaarditeenuse vahel on kadumas – kõnekaardi kliendid saavad kasutada sisuliselt kõiki neid teenuseid mida lepingulised kliendidki. Tähtsad asjad saavad aetud ning välismaal viibivatel kõnekaardiklientidel on võimalik kodumaaga sidet hoida," ütles Tele2 turundusdirektor Toomas Tiivel.

Smarti ja Ultra rahvusvahelise *roaming'*u hinnakiri on küllaltki lihtne, meele tuleb pidada vaid kaht hinda. Skandinaavias, Lääne-Euroopas, Ida-Euroopas (sh Venemaal) maksab kõneminut nii kõnede vastuvõtmisel kui ka helistamisel 11.95 krooni. Muudes piirkondades, kus Tele2-l on *roaming'*-partnerid, on hind 14.95. Välismaal helistamisel lisandub kõne hinnale ka kõnealus-tustasu 2 krooni kõnelt.

Kõnekaardi *roaming'* erineb lepingulise teenuse omast esialgu selle poolest, et SMS-lühisõnumit on välismaal võimalik küll vastu võtta, kuid seda välismaal olles saata hetkel veel ei saa. Kuna tehnilistel põhjustel ei toeta mõni välisoperaator veel *roaming'*-teenust kõnekaardile, siis peaksid kõnekaardi kasutajad enne reisi kontrollima, milline operaator sihtriigis vastavat teenust pakub. Informatsiooni saab Tele2 koduleheküljelt www.tele2.ee või klienditeenindusest.

AP

LINK ■ www.techweb.ee

Tehnoloogia uudised leiab ühest kohast

Kuigi internetis ringi liikudes jääb tõenäoliselt ette sadu internetilehekülgi, mis on pühendatud tehnoloogia uudistele, on Techweb neist üks paremaid.

Lehekülje autorite sõnul on Techweb üks osa suuremast tehnoloogia ja äritegemise seostele pühendatud lehekülgede võrgustikust, mis keskendub eelkõige tehnoloogia- uudistele. Nii leiavad käsitlemist teemad alates tavapärasest mobiilsidest ning traadita sidest, lõpetades e-äri ja tarkvaraga.

Lisaks uudistele leiab Techwebist ka põhjalikumaid teemakäsitlusi, praegu näiteks arutletakse seal selle üle, kas Mozilla uus veebilehitseja Firebird suudab olla asendajaks konkurentidele alla jäänud Netscape Navigatorile.

Loomulikult pakub Techweb ka märksõnaotsingut ja seda mitte ainult oma lehekülje materjalide ulatuses, vaid ka mitmel teisel samasse võrgustikku kuuluval internetileheküljel. Nii annab märksõna "estonia" sisestamine kokku 21 erinevat viidet. AP

Techweb hiilgab sisukusega.

moodne X10 turvaseadmete komplekt • kõigi maja elektriseadmete juhtimine ühe puldiga • oma kontrolli kodu üle töökohast või vastupidi • signaal liigub mööda olemasolevaid elektrijuhtmeid • sobib kasutamiseks uutes ja vanades hoonetes • sobib kasutamiseks väikestes korterites või suurtes büroohoonetes • ühilduv kogu koduelektroonika ja teiste süsteemidega • väikesed juhtmevabad videokaamerad

KODU / BÜROO AUTOMATISEERIMINE

lihtne paigaldada, lihtne kasutada, lihtne hooldada, soodsamalt kui kunagi varem

www.X10.ee

Tel 055 35 353

Sünkroniseeritud tehnoloogia

Sünkroniseeritud kulleriteenuse nimi viitab tehnoloogilistele lahendustele, mis suunatuna kasutaja turvalisusele ning mugavusele eristavad seda muudest kättetoimetamisteenustest. UPSi kasutatavad tehnoloogilised rakendused hõlmavad kogu kättetoimetamise protsessi: erikonstruktsiooniga autode kuni globaalse arvutikommunikatsioonisüsteemini, ühildades kõik tegevused sujuvalt toimivaks tervikuks. Ülemaailmne elektrooniline andmetöötlus ja -sidesüsteem UPSnet®, mis sisaldab kümneid erinevaid eesmärke teenivaid alasüsteeme, juhib saadetist saatja poolt UPS OnLine™ WorldShip™ Connect-programmis saatelehe genereerimise või UPSi kulleri poolt vastuvõtmise hetkest alates kuni kättetoimetamist kinnitava allkirja elektronkoopia jõudmiseni UPSi süsteemi. Üle 500 000 miili kommunikatsiooniliine, kaasa

arvatud UPSi satelliiti, ühendab enam kui 1300 UPSi esindust eri riikides üle maailma. Süsteem jälgib ja juhib keskmiselt 13 600 000 saadetist päevas, mis peavad jõudma õigel ajal õigetes kätte. Saadetiste ajagraafikus liikumise tagamine tähendab neid kandvate lennukite, autode, paatide ja mootorrataste liikumise jälgimist ning sünkroniseerimist. Paindlik dispetšerisüsteem arvestab iga pisimatki hälvet, näiteks ilmastikutingimusi, ning leiab võimalused ajakao kompenseerimiseks nii, et saatja-saaja ei märkagi. Peale saadetise juhtimise ja jälgimise on UPSnet® ka globaalseks andmebaasiks, mida teenindavad serverid teostavad 1 000 000 transaktsiooni minutis. 45 päeva säilitab UPSnet® kõiki andmeid saadetise kohta, sama aja jooksul väljastab ta ka konkreetsele saadetisele kalku-

Käesoleval sajandil võttis UPS kasutusele uusimad keskkonnasõbralikud lennukid.

leeritud garanteeritud kättetoimetamisaja, arvestades seejuures kõiki mõjufaktoreid – puhkepäevi transiidiriikides jms. Päeva jooksul teavitab süsteem UPSi esindusi üle maakera muudatustest operatiivplaanides, maailma eri nurkades toimuvatest sündmustest ning nende mõjust UPSi tööle. Seda kõike arvestades arvutab süsteem garanteeritud kättetoimetamise tähtaja täpselt saatmiskuupäevast, lähte- ja sihtkoha postindeksist johtuvalt. Loomulikult on infotehnoloogia arengu kõrval sama tähtis saadetiste füüsilise liikumise kiiruse ja turvalisuse tagamine. Võtmeideeks on see-

Spetsiaalselt UPSi jaoks konstrueeritud pakiveosõidukid tagavad saadetiste turvalise jõudmise lennukilt saajani.

juures saadetiste sorteerimise automatiseerimine. Möödunud sajandi alguses kasutusele võetud konveierilindist on tänaseks saanud mitu kilomeetrit iseliikuvaid teid tohutu suurtes sorteerimispunktides, kus arvuti juhib pakke kulgu ühelt lennukilt teisele automaatvõravad sulgedes ja avades. Liinide kohal paiknevad skannerid fikseerivad pakke liikumist ning edastavad info UPSi süsteemi, kust see jõuab ka www.ups.com-i leheküljele ja sealt teenuse kasutajani. Märkimisväärne on ka pidev transpordivahendite uuendamine. Viimase viie aasta jooksul on UPS investeerinud kättetoimetamise tehnoloogia arengusse üle 10 miljardi USA dollari, tagades sellega ülemineku sünkroniseeritud kulleriteenusele ning ühtlasi parimad lahendused kasutaja vajadustele.

RTT
Kaubandustehnika
Müük Hooldus Koolitus

- Letikaalud
- Platvormkaalud
- Kontrollkaalud
- Iseteeninduskaalud
- Täppiskaalud
- Laborikaalud

RTT AS Punane 42
13619 Tallinn

Tel: 611 27 92, 611 27 91
www.rtt.ee, info@rtt.ee

Äripäevas ilmub
juhtimiskirjanduse tippteos

James C. Collins
Jerry I. Porras

Loodud kestma

Raamatut soovitavad
Hansapank Eesti juht **Andres Liinat**
Helmese juht **Jaan Pillesaar**
Vain SMD juht **Peep Vain**
vt retsensioone märtsi- ja aprillikuistes
Äripäeva Raamatuklubi veergudes esmaspäeviti

Raamatu konsultant on
Peep Vain

Äripäev

Tellimine 667 0108 ja klubi@aripaev.ee

hind 389 kr

ole ajast ees otsi uut

Sony Experience with...

Sony Center

Narva mnt. 7, 10117 Tallinn
Tel / Faks 69 98 215
www.sony-center-estonia.com
info@sony-center-estonia.com

UUS TOODE ■ Olympus [mju:] digikaamera

Digitaalne [mju:] sarnaneb perekonna tavakaamerale.

Olympus [mju:] käib ajaga kaasas

Jako Bergson
Baltic Computer Systemsi
IT-juht

Käesoleva aasta alguses esitles Olympus oma uusimat toodet – Olympus μ [mju:] digitaalkaamerat, mis jätkab [mju:] tava-kaamerate traditsiooni.

80. aastate lõpus lõi Olympus oma visiooni – 35 mm filmiga kaamerad ei peaks välja nägema nagu “objektiiviga karp”. Ettevõtte töötas välja tänapäeval üldkasutatava objektiivi ette nihutatava kaitsekaane ja varsti ka ilmastikukindla korpus. Kui kaamera kvaliteedile, töökindlusele ja omadustele lisati veel tõeliselt stiilne ja pilkupüüdev disain, oligi 1991. a sündinud uus seeria – Olympus μ [mju:]. Nii sündinud μ [mju:] on senini olnud maailma enimmüüdud kaameraseeria – alates 1991. aastast on iga 16 sekundi järel müüdud üks kaamera, kokku tänaseks ligi 23 miljonit tükki.

Kuigi Olympus on digikaamerate vallas edukalt tegutsenud juba kaua, jõudis ettevõtte alles nüüd sellise kaamerani, mida peeti vääriliseks kandma digitaalse μ [mju:] nimetust. Välimuselt sarnaneb ta oma tavalistele “vendadele”: kaunis ja ergonoomiline disain, ilmastikukindl metallkorpus, kvaliteetne sisu ning kõigele lisaks on ta ka veel lihtsalt kasutatav. Stiilne välimus ja sujuvad kontuurid, inspireerituna ookeanilainetest, kompaktsus, et igale poole kaasa võtta ja et sobiks täpselt kätte – see on μ [mju:] ideoloogia. μ [mju:] seeria disainimisel on lähtutud ideest, et valgus peab muutma korpus külma materjali soojemaks ja tooma esile erinevaid värvusi. Tugev, kuid kerge ning kaunis metallkorpus ühendatuna ilmastikukindlusega varjab endas kvaliteetset 3kordse optilise suumiga objektiivi, 3 või 4 megapikselliga CCD-elementi ning vastupidavat liitium-ionakut. Mälukaardiks kasutatakse postmargisuurust kuni 256 MB xD-Picture mälukaarti.

Kaamera on tõesti väike (99×56×33 mm) ja üsna kerge (220 gr), kui arvestada metallkorpus. Väliselt ei reeda miski, et tegemist on ilmastikukindla kaameraga. Vaid akut või mälukaarti varjavat kaanekest avades paistab, et seal on korralik kummitihend. Kaamera on väike ja stiilne, kuid ka äärmiselt ergonoomiline – parem käsi hoiab teda kindlalt, nimetissõrm püsib päästikul ja põial suumil, vajadusel liigub mugavalt ka kõigil menüünuppudel. Vasaku käega võib kaamerat toetada. Kuidagi ei teki olukorda, kus mõni näpp objektiivi või välgu ette satuks. Sisse- ja väljalülitamiseks tuleb kaamera objektiivi katvat kaanekest nihutada. 3kordse optilise suumiga objektiiv sõidab keereldes korpuselt välja vähem kui 2 cm ja 3 sekundiga on kaamera pildistamiseks valmis. Kaamera väljalülitamine käib sama kiiresti.

[mju:] esitlusel tehtud pildid olid tehniliselt pea kõik õnnestunud. Ainus, mis kaamerat segadusse ajas, oli ühtlane valge lumetaust, mistõttu umbes kolmandik pilte oli veidi sini- ja vajaj *autolevels*’i toiminguga korrigeerimist – üks hiireklikk ja pilt oli korras.

Lisaks heale pildikvaliteedile on [mju:]d kerge kaasas kanda, samuti ei pea kartma, et ilm talle liiga teeks. Ilusjaks näppu võtta sobib [mju:] ka – elustiili näitama. Kaamera kasutamine on tehtud piisavalt lihtsaks, nii et sellega pildistamisega saab hakkama ka laps. Lisaks täisautomaatikale on [mju:]l veel ka spetsirežiimid – portree või maastiku pildistamiseks.

Ultrakompaktne disain

- ilmastikukindel metallkorpus
- 3 miljonit pikselit
- 3kordne optiline suum (ekv. 35–105 mm), avaarv F3.1–5.2
- 4kordne digitaalne suum (5kordse VGA puhul)
- 5 programmi (autoportree, öörežiim, maastikud, portree ja portree taustaga)
- videolõigud (QuickTime MJPEG)
- videoväljund ja USB automaatühendus
- vastab IEC standardile 529 IPX – kaitstud mistahes suunast tulevate veepritsmete eest

Allikas: BCS

SIDELAHENDUSED ■ MMS-sõnumeid saab nüüd saata ka Eestis

Radiolinja avas võrgu multimeediasõnumitele

Esimese mobiilioperaatorina Eestis avas Radiolinja oma klientidele võimaluse saata ja vastu võtta MMS-sõnumeid. Radiolinja põhikonkurent EMT plaanib multimeediasõnumite saatmise teenuse pakkumist alustada suvel.

MMS ehk Multimedia Messaging Service on tekstisõnumi edasiarendus, kus tekstile saab lisada pildi ja heli. Mobiiltelefon seob valitud komponendid terviklikuks multimeediasõnumiks.

Multimeediasõnumite koostamine on sarnane SMSi koostamisele, kuid selle sisu on pil-

di või heli lisamisega võimalik muuta palju rikkalikumaks. Sõnumeid saab koostada telefonis või siis edastada varem vastuvõetud sõnumeid.

Multimeediasõnumite edastamist toetavad MMS-toega mobiiltelefonid, sõnumite edastamine toimub GPRS-võrgu vahendusel.

Piltsõnumite saatmine ja vastuvõtmine on kliendile tasuta, maksustatud on GPRS-teenuse kasutamine vastavalt kliendi poolt valitud kuutasu põhisele või mahupõhisele paketele. Ühe pilti, teksti ja heli sisaldava multimeediasõnumi

keskmine maht ulatub ligikaudu 20–50 kB-ni.

MMSi telefoniseadistuste saamiseks (Nokia, Ericsson) tuleb saata tekstisõnum märksõnaga MMS lühinumbrile 15300 või vaadata seadistamise juhendeid Radiolinja koduleheküljelt.

MMS võimaldab fotode saatmist mobiiliga.

MMS-telefonid

- Nokia 3510; Nokia 3510i; Nokia 3650; Nokia 5100; Nokia 6800; Nokia 6100; Nokia 6610; Nokia 6650; Nokia 7250; Nokia 7650; Nokia 8910; Nokia 7210;
- Sony Ericsson T68i; Sony Ericsson T300; Sony Ericsson P800; Siemens S55

VÄHENDA

VAHEMAAD KUJUTLUSE

JA KUJUTISE VAHEL.

Sinu sõbrale meeldib üks sinu pildidest sedavõrd, et ta palub sind talle sellest koopia teha. Kas prindid selle paberile? Või annad talle ikkagi foto?

SmartBase MPC200 Photo võimaldab sul teha mõlemat. Selles mitmekülgses seadmes on ühendatud printer, paljundusmasin ja skanner ning samas prindib see ka fotosid. Selliseid, mis väärt raami panna. Ja hakkama saab ta sellega ilma arvuti abita. Lihtsalt sisesta oma digitaalkaamera mälukaart, vali soovitud määrangud ja vajuta print. Nüüd saad anda sõbrale täiusliku värvifoto. Formaadiks võid valida isegi A4 ja servast-servani.

SmartBase MPC200 Photo suudab printida erinevatelt mälukaartidelt.

Jäädvusta hetked pildile, Canonil on selleks ulatuslik valik digitaalkaameraid, näiteks siin esitletav Digital IXUS 400.

Sinu kodune fotolabor + printer, koopia- ja skanner.

www.canon.ee

PRINDI
PALJUNDA
SKANEERI

**SmartBase
MPC200
Photo**

VALI
**4.0 MEGA
PIXELS**

PILDISTA
DIGITAL
IXUS 400

you can
Canon

WWW.INFOKESKUS.EE

SOODSAIM INFOTELEFON

1181

6261111

EESTI INFO KESKUS

arvuti

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

VÕRGUTURVALISUS ■ Denial-of-Service-rünnak ja selle ennetamine

Serveriründed ähvardavad firma arvutivõrgu seisata

DoS-rünne ehk serveri ummistamine internetist lähtuvate massipäringutega puudutab ka Eesti firmasid, sest tihti valitakse ohvriks juhuslik kodulehekülj.

Arne Ruben
kirjanik

Pärast seda, kui Kataris paiknev Araabia peamine telekanal Al-Jazeera näitas Iraagi sõja esimestel päevadel otse-eetris vangistatud ja surnud USA sõdureid, hõivasid pahatahtlikud sissetungijad *denial-of-service*-rünnakut kasutades telejaama leheküljed aljazeera.net ja english.aljazeera.net, millest viimane oli alles kaks päeva tagasi avatud. Neist esimesele sattunud kasutajaid juhutati 24. märtsi hommiku jooksul porno leheküljele. Samasuguste rünnakute ohvriks on langenud ka Euroopa ja Ameerika avalikud serverid.

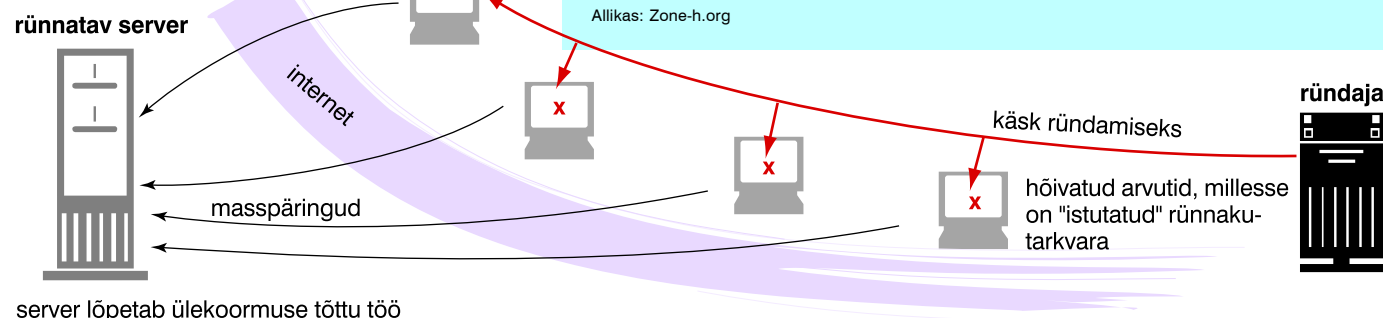
Serveriteenuse ärakaotamiseks (*denial of service*) on mitu võimalust. Esiteks võib saata nimeserverile tuhandeid universaalse tootekoodi (UPC) pakette, kuni see jookseb suvalise

info voolus kokku. Teiseks võib okupeerida sihtmärgi poolt kasutatava andmeside ribalaiuse järjest saadetavate ping-päringute abil nii, et kasutajatel on võimatu sellele ligi pääseda, kirjeldatakse kaht võimalust USA Tarkvara Arendamise Instituudi nõuandeleheküljel.

Data Telecomi turvalisuseksperdi Marko Veelma arvates niisuguste rünnakute ennetamiseks praktikas palju võimalusi ei ole. "Enamik DoS-rünnakuid on hajutatud (*Distributed DoS* – DDoS), mis tähendab, et rünnatakse väga suure hulga masinate abil. Sellisel juhul ei pea ründaja ühelgi masinal olema kiiret võrguühendust, kõigi masinate kiiruste summa on aga kümneid, vahel isegi sadu kordi suurem rünnatava serveri ühenduskiirusest," ütles Veelma.

"Niisugune rünnak ei mõju mitte ainult sihtmärgiks valitud serverile, vaid halvab enamasti kogu serverile ühendust pakkuva ISP- ehk internetiteenuse

DoS-rünnak: hõivatud arvuteid juhitakse ühte serverit ründama

pakkuja võrgu töö." DDoSi rünnakute ajal teenusepakumise jätkamiseks on Veelma sõnul siiski võimalusi.

Esiteks tuleks teenust pakkuvad serverid paigutada erinevatesse võrkudesse, võimaluse korral lausa eri riikidesse. Teiseks on loomulik, et interneti teenusepakkujad (ISPd) ka ise oma võrke hooliga jälgivad, kasutades selleks väga suure jõudlusega võrguliiklust analüüsivaid servereid, mis DoSi rünnaku avastades automaatselt võrgu marsruutimisteid ümber konfigureerivad.

Rünnak põhjustab ebameeldivusi

Dmitri Kuznetsov
Domina Security
ärijuhtimise magister

■ Meie veebisaiti www.zone-h.org rünnati vahetult peale seda, kui viited temale ilmusid Reutersis, Registeris ning mujal meedias. Koduleht sai massiivse DDoS-rünnaku objektiks.

Üritasime olukorrast ise välja tulla ja palusime abi Eesti Telefonilt, aga ei saanud asjaga hakkama niikaua, kuni ei tõstnud kogu oma saidi andmebaasi ümber Eesti Telefoni serverisse, kasutades andmebaasi majutusteenust.

Teenuste katkestus igalt poolt tulevate massipäringute tõttu, mis koormasid üle sideliinid, teenuste taastamine ja ümberkorraldamine – see kõik võttis koguni kaks nädalat aega. Seetõttu tekkis kodulehe arhiivis ligi kahe nädalane auk, kuhu vahepealne huvipakkuv informatsioon turvalisuse intsidentidest ja uudistest kaduski.

Nüüd on kodulehekülj Zone-h kiirem ja ka populaarsem, sest paljud pidasid seda siiski piisavalt heaks asjaks, et peale rünnat tagasi pöörduda. Rünnak põhjustas otsest kahju ligi 2 800 000 saamata jäänud lehekülastusega, mingiks ajaks seiskusid ka suhted veebi kaudu ning kontaktid partneritega. Interneti kaudu jäi müümata ligi 100 tarkvaraga CDD.

OGAR

pakkumine!

DELL

sülearvuti

DELL Latitude C540
Intel Celeron protsessor 1,7 GHz
Ekraan: 14,1" XGA LCD
Mälu: 256 MB
Kõvaketas: 20 GB
CD-ROM 24 x
Windows XP Home
Kaal: 2,38 kg
Garantii 3 aastat

15 990.-

Hind sisaldab 18% käibemaksu.

Max & Modem
ARVUTISALONG

Pärnu mnt 160C, Tallinn
telefon: 6 14 24 34
dell@max.ee
www.max.ee/dell

**kassasüsteemid
lao- ja müügitarkvara**

9" kassamonitorid •
arvutid •
kaardimaksete süsteemid •
kassasahtlid •
klienditablood •
magnetkaardilugejad •
spetsiaalklaviatuurid •
tshekiprinterid •
täislahendused •
võrgulahendused •

Astronoomiliste Kassasüsteemide OÜ

Ülikooli 8, Tartu, telefon/faks (07) 441 550 info@kassasys.ee
Laki 12, Tallinn, telefon/faks (0) 656 3204 www.kassasys.ee

RAADIOVÕRK ■ WiFi-antenn tugijaamaga

uus!
toode

Ilmkindlas kastis WiFi-seade saab toite arvutivõrgust ja sobib paigaldamiseks välitingimustesse.

Ilmkindel
WiFi-seade viib
võrgu kõikjale

Tihti on vaja internetiühendust paigaldada ekstreemsetesse kohtadesse, näiteks külma või kuuma, niiskesse või kõrgel asuvasse kohta. Spetsiaalne antenn koos tugijaamaga aitab selle probleemi lahendada.

Kaido Einama

kaido.einama@aripaev.ee

Välisantennide paigaldajad teavad, et välisantenni paigaldamine on ebamugav, kuna tema kaabel saab olla vaid piiratud pikkusega, maksimaalselt 10 meetrit. Siis hakkab signaal sumbuma. Kui aga panna WiFi tugijaam raadioühenduse välisantenni ligidale, peaks see olema niiskuskindlas karbis, mis on ka soojendusega. Sinna peab viima võrgutoite 220 volti nii seadme toiteks kui ka radiaatori kütteks.

Samas karbis peaks olema ka temperatuurandur, et mitte üle kütta, kaablite ilmastikukindlad sisse- ja väljaviigud. Sellisest karbist ähvardab tekida soliidsete mõõtmetega kast, mis peaks asuma välisantenni juures.

Kui teha välisühendus raadio teel mitme kilomeetri taha, tekivad häälestusprobleemid, et leida antennile õige nurk. See sarnaneb televiisoriantenni häälestamisega, kus keegi toast hõikab, millal on kõige selgem pilt. Raadioühenduse antenni häälestamiseks ühendatakse seade võrku ja vaadatakse tarkvara abil signaali tugevust.

Trendware antenn koos tugijaamaga TEW-212APB0 ongi mõeldud selliste probleemide lahendamiseks. Seadme saab lihtsalt paigaldada õue ilma soojustuskarbita, kuna ta kannatab külma kuni -30 kraadi. Samas pole vaja temani viia 220voldist võrgutoidet, kuna toite saab seade läbi Etherneti arvutivõrgu. Seega võib viia

Trendware TEW-212APB0 antenn koos tugijaamaga

Tehnilised andmed:

- töötab 11 Mbps kiirusega võrgus, vastab Wirelessi standardile (WiFi)
- toetab AP (tugijaam), AP Client (tugijaama klient), AP Router (tugijaama ruuter) ja Bridging (sild) -olekuid
- sisseehitatud 10 dB antenn
- 45° tõusu- ja laiusnurk signaali suunatud edastamiseks
- signaali tugevuse valgusdiodindikaator
- tugijaama saab juhtida salastatud andmesidega (SSH), üle arvuti võrgu, Telneti või veebilehitsejaga
- toimib ka tulemüürina
- 64-/128bitine salastatus kogu andmesidele raadio teel
- ilmastikukindel
- toite saab läbi Etherneti arvutivõrgu
- hind 11 133 kr

Allikad: Trendnet, A-Kaabel YE

raadiovõrgu ka kuhugi sellisesse kohta, kuhu enne poleks lubatud 220voldist pinget viia – näiteks metallist korstna otsa.

Seadmel on küljes ka indikaator, mis näitab koheselt ära signaali tugevuse, tänu millele on lihtne leida õige nurk teise antenni suhtes ilma tarkvara ja keerulise häälestuseta.

Trendware seadme saab ühendada nii võrguseadmete omavaheliseks sidumiseks kui ka panna see lihtsalt läbi õhu interneti jagama. Kasutajad saavad TEW-212APB0 antenni ühendada 10 Mb/s või 100 Mb/s võrku, antenni võimsus on piisav, et sellega ehitada probleemideta kuni 5 km ühendus, mille kaudu saab jagada nii arvuti ressursse, ühendada eraldi paiknevaid kontoreid kui ka tekitada internetiühendus.

Seade pidi saabuma Eestisse veebruari lõpus, kuid tehniliste probleemide tõttu lükati turuletulekut korduvalt edasi.

Sarnased tooted, mida keerulistes tingimustes kasutatakse, on enamasti kas käsitsi kohandatud korpuses või madalama külmataluvusega.

HansaRaama kevadpakkumine
raamatupidajale!

Pakkumine sisaldab:

HansaRaama majandustarkvara Stardikomplekti (finants ja 3 vabalt valitud lisamoodulit)

Klassikoolituse Tallinnas või Tartus

Kliendituge iga päev 8.00-20.00

Puhkusepaketti "Kehale ja Hingele"

Tervise Harmoniseerimise Keskuses

Kampaania kestab 10.03-31.05.2003

Rohkem infot ja tellimine www.hansaraama.ee/kevad

või (0) 699 9855 HansaRaama OÜ

HansaRaama
Sinu majandustarkvara

Digitaalselt Teie LG

Silmadest on vähe kasu, kui mõistus on pime.

IDAMAA TARKUS

Ordi Celeron 2,0

Intel® Celeron® 2 GHz protsessor, 256MB DDRAM PC2700
USB 2.0 emaplaat integreeritud helikaardiga
10/100 võrgukaart, 64MB DDR Geforce4 MX440SE
TV-väljundiga graafikakiirendi, disketiseade
40GB ATA100 7200rpm kõvaketas
52x24x52 LG CD-kirjutaja koos Nero tarkvaraga
300W ATX USB vaikne korpus
BTC klaviatuur, rullikuga hiir
17" LG FLATRON ez T710BH monitor
Symantec Norton AntiVirus 2003

9990.-

Hind ei sisalda operatsioonisüsteemi
Järeilmaksu kuumakse 449.-
10% sissemakse, 2 a

Selge silmavaate ja särava mõistuse hämmastav
ühendus - LG monitor ja Ordi arvuti. Tark valik.

Osta Ordi arvuti koos LG FLATRON monitori ja Microsoft
operatsioonisüsteemiga, anname veel kauba peale

64 MB USB-MÄLUPULGA!

Kingitusi on piiratud koguses

Ordi salongid: Tartu: Kõuni 5b, 07 441 488; Tallinn: Jõe 2, 614 3044; Pärnu mnt. 142, 611 5690; Pärnu: Aia 8, 044 71 450; Narva: Tallinna mnt. 4A, 035 60 531 Ordi edasimüüjad: Tallinn: Aspron 645 4906, Astronoomilised Kassasüsteemid 656 3204, Canman 614 0841, Clannet 671 1317, Crescom Süsteemihaldus 630 1408, Egardi Kaubandus 634 2290, 636 2723, Fleksont 626 7863, Privateer Pluss 634 1408, Rapo 645 0345, Tregore 660 4791; Tartu: Astronoomilised Kassasüsteemid 07 441 550; Canman 07 420 062; PC Expert 07 409 999; Haapsalu: Sivero 047 20 700; Jõgeva: Opter 077 22 050; Jõhvi: IVC Arvutiteenused 033 70 717, kpl, Raadiokaubad 033 70 775, Uus Programm 033 71 064; Kuressaare: Arvutiäri 045 31 630; Narva: Brainella 035 76 841, Infotark 035 92 092; Pärnu: Merit Tarkvara AS 044 33 679; Rakvere: Canman 032 23 057, Kristallkotkas 032 23 806; Rapla: Martti Raavel 048 94 694; Sillamäe: ASSPRO 039 73 910; Tõrva: Silver Arvuti 050 15 282; Valga: Animato 076 61 000, ELTE Arvutipood 076 68 751, Olor K.T. 076 61 048, Vester TKM 076 68 268; Viljandi: Inforing 043 33 700; Võru: Abiratas 056 577 337, Andermi 078 28 195, Urmas Kaiv 052 27 602, Tarivara 078 28 110 Üle Eesti kõik Hello kauplused Internetipood: www.ordi.ee

LAUAARVUTI ■ Odava hinnaklassi arvuti

Odava hinnaklassi arvuti OptiMax on vähemate võimalustega ja mõeldud eeskätt kodusele esmakasutajale.

MicroLink alla 5000 krooni

Kuigi MicroLink on Eesti tuntum kaubamärk, ei seostata teda odavusega. Aprillis käivitatud uus tooteliin OptiMax peaks aga MicroLinki tegema taskukohaseks ka arvuti esmaostjale, kes konfiguratsioonilt palju ei nõua, kuid tahab teha võimalikult väikese kulutuse.

Kaido Einama

kaido.einama@aripaev.ee

MicroLink Optimax ECS SIS650GX

Protsessor: Intel Celeron 1,7 GHz või kiirem
Mälu: 128 MB või rohkem
Kõvaketas: 30 GB või suurem integreeritud graafika-, võrgu- ja helikaart
Klaviatuur, hiir koos alusega juurde valikuliselt süsteemitarvara ja monitor
hind: **alates 5200 kr** (saadaval ka AMD-protsessoriga mudel, mille baashind on alla 5000 kr)

Allikas: Microlink

hulk 128 MB on muutumas minimaalseks, millega normaalselt saab veel tööd teha. Graafika, võrgu- ja helikaart on sisse ehitatud, kuid kõik komponendid on piisavad, et algaja kodukasutaja hakkama saaks.

Hind 5200 krooni (AMD-protsessoriga alla 5000 krooni) võib tunduda usumatult odav, kuid arvestada tuleb, et hinnale lisandub tarkvara ning monitori maksumus. Siiski jääb kogu komplekti hind igal juhul oluliselt alla 10 000 kr, mis on vägagi ahvatlev hind hoolega hinnalipikut jälgivale ostjale.

SÜLEARVUTI ■ 17tollise ekraaniga Acer Aspire 1700

Acer pakub suurima ekraaniga sülearvutit

Aceri 17tollise ekraaniga sülearvuti hõivas Eestis müüdava rekordsuure ekraaniga sülearvuti tiitli, Aspire 1700 pakub lisaks ka lauaarvuti võimsust keskmise hinnaklassi sülearvuti hinnaga.

Kaido Einama

kaido.einama@aripaev.ee

Acer Aspire 1700 võiks nimetada kaasaskantavaks lauaarvutiks, sest kaal ja mõõtmed pole reisiarvuti jaoks just kõige sobivad.

Lauaarvuti asendajaks sobib aga hiiglasliku vedelkristallekraaniga Acer Aspire hästi: Inteli Hyper Threadingi toetus võimaldab tõsta jõudlust kuni 30%, protsessori kiirus ulatub kuni 3,06 gigahertsini ehk lauaarvutite tippklassini ja 17tolline SXGA-ekraan on isegi suurem kui paljudel lauaarvutitel.

Ka klaviatuur on tänu arvuti suurematele mõõtmetele täismõõdus, 101 klahviga, ehk lisaks tavalisele sülearvuti klaviatuurile on lisatud ka numbriklahvid.

Enamik vahetatavaid komponente on samad, mida kasutatakse lauaarvutites. See teebki sülearvuti tavalisest suuremaks ja raskemaks, ent ka kiiremaks. Samas on lauaarvuti komponentide kasutamine sülearvutis võimaldanud selle hinna viia tavalise sülearvuti

Aceri sülearvuti ekraan on suurem kui paljudel lauaarvutitel.

tasemele: kõvasti alla 40 000 krooni maksev töövahend on taskukohane ka tavakasutajale. Protsessor, mälu ja kõvaketas on ka lauaarvutites kasutatavad, seega pole laiendamine või võimsamate komponentide lisamine väga kulukas.

Kui arvuti on välja lülitatud, on temaga võimalik kuulata ka

CDsid ja MP3-muusikat. Viimaste kuulamiseks käivitatakse mini-operatsioonisüsteem, Windowsi ei stardita. See lisomadus muudab suure ekraaniga sülearvuti ka sobivaks kodu, kus teda saab kasutada näiteks multimeediakeskuseks.

Sülearvutil on kaasas kõik, mis ühele lauaarvutile tavali-

uus!
toode

Sülearvuti Acer Aspire 1700

Protsessor: Intel Pentium 4 2,5 Ghz
512 KB L2-tüüpi vahemäluga
Ekraan: 17tolline XGA aktiivmaatriksekraan, 1280×1024 punkti (4 taustavalgustit)
Mälu: 512 MB (maksimaalselt 1024 MB)

Kõvaketas: 80 GB
CD/DVD: DVD-ROM/CD-RW 10x/8x/24x/24x kiirustega

Floppiseade: 1,44 MB 3,5"

Modem: 56 Kb/s

Võrgukaart: 10/100 Mb/s

Audio: stereokõlarid ja subwoofer, Audio DJ Music CD juhtimise klahvid (MP3-pleier)

Videomälu: 64 MB

Aku: Li-Ion, tööaeg 1 tund

PCMCIA kaardipesasid: 1 tk

USB 2.0 pordid: 4 tk

IEEE 1394 (firewire) pordid: 2 tk

Muud pordid: jada-, paralleelport, S-video ehk TV-väljund, PS/2 ehk hiire- ja klaviatuuripistik

Kaal: 5 kg

Operatsioonisüsteem: Windows XP Home

Garantii: 2 aastat

Hind: 36 600 kr

Allikas: PeeCe Bõrs

Indrek Saul, KPMG konsultant

Äripäeva seminar 15. mail Hotellis Reval Olümpia

Raamatupidamistarkvara ost – üheksa korda mõõda, üks kord lõika!

Millest lähtuda raamatupidamisprogrammi valikul? Kuidas vältida "ämbreid"?

Indrek Saul, KPMG konsultant

Mis toimub Eesti raamatupidamistarkvaraturul?

Margus Tammeraja, 101 Ärisüsteemide turundusdirektor

Millised on kaasaegse klienditoe võimalused?

Janika Leoste, Hansaraama juhataja

Kuidas kujuneb raamatupidamisprogrammi hind? Kuidas saada tarkvaraostuga võimalikult odavalt hakkama?

Kersti Renzer, Hansa Business Solutions juht

Kuidas vältida tüüpilisi probleeme majandustarkvara juurutamisel?

Jelena Abaimova, Oracle vanemkonsultant

Millele pöörata tähelepanu tarkvara ostu- ja hoolduslepingu sõlmimisel?

Jaan Oruaas, Eesti Infotehnoloogia Seltsi esimees

Teekond raamatupidamissüsteemist panga kontoni

Tammo Otsasoo, Ühispanka e-tehnoloogia ja operatsioonide divisjoni direktori asetäitja

Kuidas tagada raamatupidamisandmete turvalisus?

Valdo Praust, Andmekaitse Inspektsiooni nõunik

Millised tüüpilised probleemid tekivad majandustarkvara juurutamisel?

Oracle esineja täpsustusel

Juhtivate tarkvarafirmade mess-tutvustused ja konsultatsioonid

Tarkvarapakujatele soodne kontaktmessi ja tootetutvustuse võimalus

Küsi lisainfot!

Seminari soodushind 1950 kr (km-ga 2301 kr)
Tavahind alates 8. maist 2500 kr (km-ga 2950 kr)
Mitme osaleja korraga registreerimisel kehtib 10% soodustus.
Registreerimine ja lisainfo www.aripaev.ee/ seminar ja tel 667 0233 Merle Kumari

Äripäev

internet

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

28. maililmub Äripäeva lisana
infoteatmik**SUVEPUHKUS**Info järeklaami tellimine
reklamimüügi projektijuht
Andrus Lahe
andrus.lahe@aripaev.ee
telefon 667 0045**Äripäev****FIRMAHALDUSTARKVARA ■ Web Desktop**

Firma asjaajamise saab koondada veebi

Web Desktopi üheks mugavaks omaduseks on kõigi erinevate võimaluste ühendamine ühte tarkvarasse.

Hendrik Roosna
Eterra / PC Mouse'i
ärimüügi konsultant

Kõige suuremaks probleemiks on tavaliselt töötajad ühe eesmärgi nimel võimalikult produktiivselt tööle panna. Selle saavutamisel on üheks sobivaks abivahendiks spetsiaalne haldustarkvara, milles kõik funktsioonid on integreeritud.

Olen kokku puutunud mitmete erinevate tarkvaraliste lahendustega, muutmaks firma tööd efektiivsemaks, kuid tavaliselt on igapähe neist mõned kitsaskohad, mis muudavad lahenduse sageli ebamugavaks või tüütuks.

Web Desktopi tarkvara hõlmab endas firma struktuurilise ülesehituse mudelit, luues igale töötajale personaalse töölaua, kus on antud inimese jaoks kõik vajalik, ja seda mitte

Firmahaldustarkvara Web Desktop

Minimurnõuded kasutajale: **sisuliselt saab seda kasutada kliendina kõigis arvutites, mis saavad hakkama Internet Exploreriga**
Nõuded serverile: **minimaalselt protsessor 1,8 GHz ja mälu 512, soovitatavalt 2,4 GHz protsessor ja mälu 1 GB.**
Töötava süsteemi hinnad: **alates 10 000 kr, rent koos kasutajatoega alates u 5000 kr/kuus**

Allikas: Eterra

ainult oma tööarvuti taga. Firma jaoks kujundatud võrku on võimalik pääseda ka üle interneti läbi tavalise veebilehitseja, võimaldades töötada virtuaalbüroos. Sisevõrku logimine toimub turvaliselt ja kahel moel: kas tavalisel kasutajanime-parooli meetodil või uutemoodi, ID-kaardi rakenduse abil.

Tööd saab jagada erinevate alluvate vahel paindlikult, näiteks töötaja kasutab läbi Web Desktopi oma töökoha elektronposti, annab aru auto kasutamisest või broneerib nõupidamisesaali kohtumiseks. Samas näeb ta ka erinevaid ka-

lendreid ja ülesandeid, mida lisab ülemus. Juhatuse liikmed aga saavad oma töölaualt jälgida kõiki firma administreerimisdokumente, näiteks raamatupidamist, haldusdokumente ja palju muud. Mugavaks võimaluseks on saata töötajatele enne üldkoosolekut e-kiri või SMS meeldetuletusega.

Tarkvarasse on integreeritud ka kliendihalduse osa, mis on eriti tähtis osa firma töös. Programmi administraator kujundab kliendi andmebaasi vastavalt firma vajadustele ja seda saavad täiendada kõik töötajad oma töölaual kaudu, kui neile

on selleks luba antud. Kliendiinfosse saab lisada näiteks kliendi iseloomustuse, pildi, pakkumiste ajaloo. Samuti on võimalik erinevate seoste tekitamine, näiteks kliendi seostamine lepingute andmebaasis oleva lepinguga, oma töötajaga või arvetega.

Rakendusvõimalusi sellele tarkvarale on palju. Ta võib näiteks siduda firma veebilehega, kust saavad siseneda nii tavakui ka püsikliendid, nähes seal sooduspakkumisi ja allahindlusi. Eritasandid saab teha ka firma töötajatele, kes saavad sama veebi kaudu teha oma tööd, vaadata laojääke, sõlmida lepinguid ja saata e-kirju. Tarkvara toetab nii eesti kui ka inglise keelt. Iga töötaja töölaud on võimalik kujundada vastavalt tema võimetele, arvutikasutusoskusele ja tööülesannetele.

Erinevusteks võrreldes teiste sarnaste toodete, näiteks Amforaga on suurem paindlikkus. Toodet on võimalik lihtsalt kohandada kliendi vajadustele ilma keeruka arendustöö ja lisakulutusteta. Võrrelda saab Web Desktopi ka Postipoisiga, mis on mõeldud ainult dokumendihalduseks. Web Desktop sisaldab endas samu ja veel palju muid võimalusi.

KASULIK LINK ■ Kõige paremad kodulehed

Veebimaailma Oscarid

www.webbyawards.com

Igal aastal jagatakse erinevates kategooriates ka maailma parimate kodulehtede auhindasid. Alati võib sealt leida maailmas hästi tuntud kodulehti, nagu BBC News, Google, Yahoo ja Amazon, aga ka päris uusi ja vähetuntud, kuid heade ideedega hiilgavaid veebikülgi. Auhindu jagatakse juba seitsmendat korda, esimest aastat on eraldi lisatud ka aasta parima veebiäri konkurs. Seal saab konkureerida maailma parimate ärilehekülgedega neljateistkümnes kategoorias. Hinnatakse seda, kui hästi firma on veebi oma äri kasuks tööle pannud. Eriauhinna saavad ka kodulehed parima disaini, kulude kokkuhoiu, kliendisuhete hoidmise, online-integreerituse, personaliseeritud teeninduse ja müügikasvu eest. Internetikasutajad saavad end registreerida ka rahvahääletuseks, et valida parim n-ö publikuauhind.

KASULIK LINK ■ Parim Eesti veebireklaam

NETI.ee külastajad valisid parima digitaalreklaami

<http://reklaam.et.ee/kuldmuna/>

Laupäeval toimunud Kuldmuna galaõhtul valiti muude reklaamikategooriate seas ka parimad digitaalreklaamid, NETI otsingukeskkond korraldas lisaks parima digitaalreklaami rahvahääletuse. Kümme internetireklaami oli rahvahääletuseks välja valinud reklaamikonkursi Kuldmuna žürii. Need kümme reklaami olid ühtlasi ka konkursi nominendid. Häälil anti NETI keskkonnas kokku 750 ning võitjaks tuli "EMT Screensaver". Žürii hindas parimaks digitaalreklaamiks ehk kuldmuna vääriliseks "Montoni" (www.montonfashion.com/2002/flash/english.html), hõbemuna sai www.kassiopeia.ee ning pronksimuna "Welcome to..."

Lähimast raadiointerneti levialast teatab SMS

Teavet lähima WiFi võrgu ehk traadita interneti leviala kohta pakub nüüd ka Eesti Mobiiltelefon SMSi vahendusel. Varem on sarnase teenuse kasutusele võtnud Radiolinja, pakkudes infomenüüs võimalust leida lähima raadiovõrgu aadress. EMT teenuse puhul tuleb saata võtmesõna "wlan" lühinumbrile 1711, vastuseks saab EMT klient lähima WiFi leviala aadressi.

Nimekirjas on lisaks Eesti Telefoni Atlase ja EMT Traadita Interneti levialadele ja teistele tasulistele levialadele ka tasuta WiFi asukohad. Lähima traadita interneti leviala teenus toimub koostöös Regioga. Erinevalt Radiolinja ja Unineti teenusest Eesti Telefoni ja EMT WiFi leidmise teenuse juures veel tasulise interneti eest maksmise võimalus puudub. Unineti WiFi levialasse sisenemiseks saab mobiili abil lunastada ka kasutamispileti.

Kassa- ja müügisüsteem BUUM

- ✓ toidu- ja tööstuskaupade kauplustele
- ✓ restoranidele ja baaridele
- ✓ spetsiaalkauplustele
- ✓ kaubamajadele
- ✓ hulgiladudele
- ✓ apteekidele
- ✓ tanklatele

ID Süsteemide AS
Järvevana tee 9 11314 Tallinn
Tel 650 5444 Faks 650 5450
www.ids.ee ids@ids.ee

ScanPal® 2

ID BUUM

EPSWare

MUSTVALGE VÕI VÄRVILINE?

Nii nagu omal ajal tulid mustvalgete televiisorite asemele värvilised, on praegu värvilised laserbürooseadmed asendamas mustvalgeid koopiamasinaid ja printereid.

Seni olime harjunud mõttega, et värvilised laserbürooseadmed on väga kallid ja ka nende kulumaterjalide kõrge hinnast tulenevalt on lehe omahind kõrge. Palju odavam oli osta mustvalge masin ja värvilise kasuks otsustati vaid siis, kui värviliste koopiate ja värvilise printimise järele oli tõesti tõsine vajadus.

Nüüd on aga värviliste multifunktsionaalsete bürooseadmete ja sama kiirusklassi mustvalgete bürookombainide hinnad võrdsustumas. Esimeste põhikenduseks võibki jääda ka edaspidi mustvalge printimine ja mustvalgete koopiate tegemine, aga samas on alati olemas võimalus saada kõrge kvaliteediga värvilisi koopiad ja printida värvilisi materjale. Ka mustvalge koopia ja väljatrüki lehe omahind on sama madal kui tavalise mustvalge seadme korral.

Ahvatevaks lisafunktsiooniks on aga suhteliselt odava väljastuse omahinnaga täisvärviliste kvaliteetkoopiate tegemise ja värvilise printimise võimalus – sellest tulenevalt muutub mõtteks osta sama hinna eest tavaline mustvalge büroosade, millel värvivõimalus puudub.

Kaasaegse mustvalge digitaalse koopiamasina ja/või laserprinteriga saate te täisvärvilised kvaliteetlahendused kaasa! Neid võimalusi ei pruugigi esialgu otseselt vaja olla, aga kuna saate need tasuta kaasa, siis leiate kindlasti ka värvilistele lahendustele järjest rohkem praktilist rakendust.

Käesoleval kevadel saabusid müügile kaks uut Rex-Rotary firmamärki kandvat A3-formaadi laserbürookombaini mudelit: Rex-Rotary DSc224 kiirusega 24 mustvalget ja 8 värvilist lehte minutis ja Rex-Rotary DSc232 vastavalt 32 mustvalget ja 10 värvilist lehte minutis.

Hinna poolest on need seadmed võrdsed sama kiirusklassi mustvalgete seadmetega. Oleme harjunud, et värvilise koopiamasina koopia omahind on kõrge, nendel mudelitel on kulumaterjalide (tooner ja valgustundlik trummel) kulu ühele mustvalgele tekstilehele vaid umbes 10 senti, seega isegi odavam kui paljudel mustvalgetel seadmetel. Ka värvilisele väljastusele kulub kulumaterjale kokku vaid

umbes 80 senti eest – seega vaid sama palju kui toonerikasseti kulu tavalise mustvalge laserprinteriga printitud tekstilehele.

Need uued bürookombainid võimaldavad nii ühe- kui ka kahepoolset värvilist ja mustvalget kopeerimist ja printimist kuni A3-formaadis, kasutamist võrguprinterina, võrguskannerina ja ka kiire laserfaksina. Seadmetel on 40 GB mahuga kõvaketasmälu, mis lisab masinale dokumendiserveri funktsioonid.

Kiire võrguskanneri funktsioon (kuni 45 mustvalget ja 17 värvilist lehekülge minutis) annab võimaluse paberkandjal dokumentide kiireks arhiveerimiseks, et neid edaspidi elektroonilisel kujul säilitada.

WLAN-liidese lisamine võimaldab seadme ühendada juhtmeta kohtvõrku.

Koopiamasinast on võimalik saata otse e-kirju ja seda kuni 100 adressaadile korraga ning selliseid adressaadigruppe võib luua samuti kuni 100.

Ka interneti kaudu printimise funktsioon tuleb kindlasti kasuks, kui näiteks ettevõtte filiaalid paiknevad eri aadressidel või on näiteks välisreisilt vaja kiiresti mingid elektroonilised dokumendid firma peakontoris toimetada.

Kuna värvilise lehe hind on ju mustvalgega võrreldes siiski suhteliselt kõrge, on sageli probleemiks, kuidas piirata seadme ebasoovitavat kasutamist. Selleks on administraatoril võimalus lülitada masin kasutajakoodide (ID-koodid) režiimi ja lubada näiteks tavakasutajale (ilma ID-koodita) juurdepääs ainult mustvalgetele funktsioonidele. Laiemate volitustega kasutajatele saab aga luua personaalsed ID-koodid ja igale koodile määrata funktsioonid, mis on konkreetsele kasutajale lubatud. Kõigi koodide kohta peetakse erinevate tööde lõikes eraldi arvestust.

Muidugi saab seadme kõrvaliste kasutajate eest ka täielikult blokeerida ja igale kasutajale eraldi määrata, kas ta saab näiteks teha ainult mustvalgeid, ühe- või kahevärvilisi koopiad või kasutada masina kõiki võimalikke funktsioone.

Andres Kõrge
AS Koopiakeskus

 Rex-Rotary

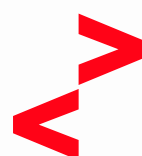
Toob värvid Teie büroosel!

www.koopiakeskus.ee

AS
KOOPIAKESKUS

Tallinn: Lastekodu 15/17, Tel.: 6009 114
Paide: Keskväljak 12, Tel.: 038 52064
e-mail: koopakeskus@koopakeskus.ee

 codewiser

kui plaanite infosüsteemi loomist,
kutsuge ka Codewiser konkursile

Paneme infosüsteemid kevadel kasvama!

- Tarkvara analüüs ja -programmeerimine ISO 12207 standardi nõuetele vastavalt
- Standardiseeritud protsessid, ISO 9001:2000 sertifikaat septembrikuuks

Partnerid: ADM Interactive, Saurus, Intral, Advertising Ventures, PC Expert

Ressursihaldustarkvara
hotellidele

Ükskõik kui paljudele küsimustele vastasid sa eile, täna on neid ikka rohkem.

Küsimused on kõikjal. Lahendused aga mitte. Oluliste otsuste langetamine on sinu töö. Meie pakume lahendusi, mis aitavad sul tööd paremini teha. Meil on kogemused ja vahendid, mis aitavad sul üllatusterohkes maailmas edukas olla. Vaata www.microsoft.com/BusinessSolutions

Microsoft Business Solutions

Finantsjuhtimine Ärianalüüs Projektijuhtimine Tootmise juhtimine Kliendisuhete juhtimine

Haudusime välja uue logo

Kanadele meeldib. Loodame, et inimestele ka.

Tallegg uueneb. See tähendab muuhulgas ka uut logo ja uusi eesmärgi kogu Baltikumi turul. Kahjuks ei saa logo ja eesmärgi maitsta ega külalistele pakkuda. Seetõttu teemegi Talleggi kümneaastase juubeli puhul juurde uusi põnevaid linnuliha-tooteid ning paneme need uutesse pakenditesse. Varsti on oivalised koivalised uues kuues. Ja siis palume kõiki lauda!

CREDO BATES

Äripäeva maksukoolitus sarjast

lehmiklektorite loengud

29. aprill Atlantise konverentsikeskus Tartus

Muudatused ja rakendusprobleemid tulu- ja käibemaksuseaduses

koolitaja autoriteetne maksulektor

Lasse Lehis

Koolituse kohtade arv

limiteeritud!

Hind 1900 krooni (km-ga 2242 kr)

Liitu ka Äripäeva

maksuseminaride klubiga!

Registreerimine ja lisainfo

telefonilt 6670 233 (Merle

Kumari) ning aadressil

www.aripaev.ee/seminar/

Äripäev

Pelgulinna Sünditusmaja palub Teie abi!

Aastas vajab intensiivravi umbes 12% vastsündinutest. Beebide südamelegevuse, hingamissageduse ja muude elutähtsate näitajate pidevaks jälgimiseks vajame kolme monitори, mille kogumaksumus on 400 000 krooni.

Helistades Eesti Telefoni numbritele

0 900 77 01

annetate 100 krooni

0 900 77 25

annetate 50 krooni

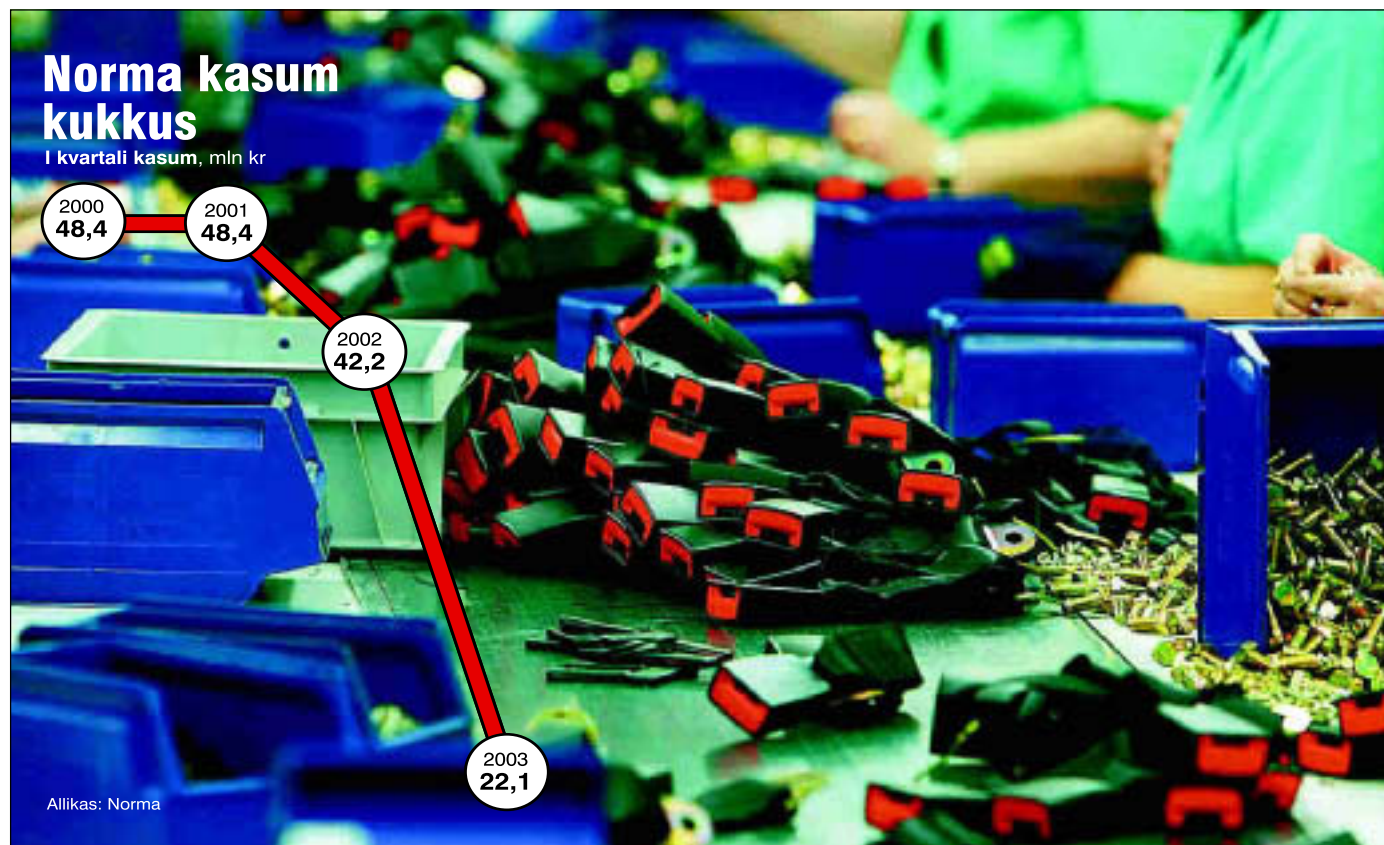
Ericsson 6,20 3,33% ↑ Nokia 15,41 2,46% ↑ Hansapank 249,56 -1,24% ↓ Eesti Telekom 94,82 -1,46% ↓

börs

toimetaja Kaja Koovit, tel 667 0096, e-post kaja.koovit@aripaev.ee

MÜÜK ■ Norma ida-suunaline müük kahanes esimeses kvartalis 47%

Venemaa autoturu probleemid langetasid Norma kasumit I kvartalis küll poole võrra, kuid nüüd toodab AvtoVAZ autosid jälle täisvõimsusel, tagades töö ka neile turvavöösid valmistaval Norma liinil.

Foto: Raul Mee

Norma kasum langes ligi poole võrra

Norma kasum kahanes esimeses kvartalis Venemaa autotööstuse raskuste tõttu ligi poole võrra, kuid ettevõtte juht Peep Siimon loodab olukorra paranemist.

Kaja Koovit

kaja.koovit@aripaev.ee

Norma puhaskasum oli lõppenud kvartalis 22,1 mln krooni. Seda on 48% vähem kui eelmise aasta I kvartalis. Kontserni müük kahanes aasta esimese kolme kuuga kümnendiku võrra 207,6 miljoni kroonini.

Nii müügi kui ka kasumi vähenemise põhjus on Venemaa autotööstuse raske olukord ja sellest tingitud Norma idasuunalise ekspordi vähenemine. Müük Venemaale kahanes lõppenud kvartalis 47%. Kui mullu I kvartalis moodustas ekspordist müük Venemaale üle poole, siis nüüd 31%.

Norma tulemused jäid nii käibe kui ka kasumi osas analüütikute ootustele alla. Normale 4% käibe- ja 33% kasumi kahanemist prognoosinud Trigon Capitali analüütik Kadri Haldre tõdes, et erinevused ootuste ja tegelike tulemuste osas olid tingitud Venemaa müügi suurest langusest. Haldre märkis, et Venemaa raskuste mõju ulatust prognoosida oli raske, sest Norma juhid seda ei kommenteerinud. Tunde järgi tehtud Venemaa müügi 25% languse prognoos jäi tegelikule tulemusele alla. Kuna Venemaa müük on kõrgema marginaaliga, avaldas sealse müügi langus tuntuvat mõju ka Norma kasumlikkusele, rääkis Haldre.

Ühispaniga analüütik Sander Danil tõdes, et investeringutest tuleneva suurema kulumitõttu jäi Norma puhaskasum ootusele 10% alla, kuid see ei halvenda senist üldpilti oluliselt. Danil lausus, et Norma tulemused olid kasumlikkuse osas isegi kergelt positiivsed, kuna

hoolimata müügi allajäämisest ootusele saavutas Norma ootustele lähedase EBITDA (kulumieelne ärikasum) 31,2 mln krooni.

Danil tõdes, et Venemaa autotööstuse maht on hakanud alates märtsist märgatavalt taastuma. Norma ekspordipartner AvtoVAZ viis siis tootmismahu taas üle 60 000 auto kuus. Seetõttu võib idasuunaline müük langeda aasta kokkuvõttes isegi seni prognoositud 25%st vähem, märkis Danil.

Norma juhatuse esimees Peep Siimon lausus, et võrreldes eelmise aasta lõpu ja selle aasta algusega on olukord Norma paranenud, kuid varasemaga samaväärseks ei muutu see enam kunagi.

Siimon kinnitas, et Venemaa tehased on praegu taas korralikult tööle hakanud ning tööd on küllaga ka Normal. Venemaa peaministri Mihhail Kasjanovi laul oleva seaduseelnõu kohaselt hakkaksid eelmisel aastal juriidilistele isikutele kehtestatud välismaa autode kõrgemad tollimaksud suvel kehtima ka eraisikutele.

Siimon tõdes, et mullu Venemaale sisse toodud 400 000–600 000 autost toodi eraisikute poolt riiki 80%. Siimoni sõnul võib eelnõu tähendada, et eraisikud hakkavad seadusemuudatuse kehtima hakkamiseni massiliselt kasutatud lääne autosid sisse tooma ja eelmise aasta stsenaarium kordub.

Siimon kinnitas, et Venemaa tehased on praegu taas korralikult tööle hakanud ning tööd on küllaga ka Normal. Venemaa peaministri Mihhail Kasjanovi laul oleva seaduseelnõu kohaselt hakkaksid eelmisel aastal juriidilistele isikutele kehtestatud välismaa autode kõrgemad tollimaksud suvel kehtima ka eraisikutele.

Siimon kinnitas, et usub olukorra paranemisse. “Mina usun küll, et olukord läheb paremaks,” lausus Siimon. Ta märkis, et Venemaa tõenäoliselt kaitseb oma autotööstust.

Ühispank I kvartali tulemuste põhjal Norma kogu aasta prognoose langetama ei hakka ning ka aktsia hinnasiht jääb 72 krooni tasemele. Haldre tõdes, et seniseid ootusi tuleb allapoole tõmmata kasvu nõrkade I kvartali tulemuste võrra. Haldre lisas, et pole teada, millal Venemaa olukorra paranemine Norma tulemustes ilmneb. Ka eelmise aasta lõpupoole ilmnenud raskused avaldusid alles Norma I kvartali tulemustes.

Siimon kinnitas, et usub olukorra paranemisse. “Mina usun küll, et olukord läheb paremaks,” lausus Siimon. Ta märkis, et Venemaa tõenäoliselt kaitseb oma autotööstust.

Ühispank I kvartali tulemuste põhjal Norma kogu aasta prognoose langetama ei hakka ning ka aktsia hinnasiht jääb 72 krooni tasemele.

Haldre tõdes, et seniseid ootusi tuleb allapoole tõmmata kasvu nõrkade I kvartali tulemuste võrra. Haldre lisas, et pole teada, millal Venemaa olukorra paranemine Norma tulemustes ilmneb. Ka eelmise aasta lõpupoole ilmnenud raskused avaldusid alles Norma I kvartali tulemustes.

Äripäev
online

Viisnurk teenis I kvartalis väikese kasumi

Eelmise aasta kahjumi asemel teenis Viisnurk I kvartalis 0,586 mln krooni puhaskasumit, teatas ettevõtte börsile.

Mullu samal ajal jäi firma 1,1 miljoni krooniga kahjumisse. Viisnurga I kvartali käive kasvas 11,5%, 91,2 mln kroonile. Ettevõtte äritegevuse rahavood olid kvartalis 208 000 krooniga positiivsed.

Viisnurga mööblidivisjoni müügitulu oli I kvartalis 57,7 mln krooni, kasvades eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 8%. Mööblidivisjoni kogumüük suurenes eeskätt liimpuitkilpide müügi osas, mis moodustas kvartali müügitulust 11,9 mln krooni ehk 21% (2002. aasta I kvartalis vastavalt 4,2 mln krooni ehk 8%). Divisjoni majandustegevuse kasum oli I kvartalis 5,0 mln krooni, mis on 3,3 mln krooni suurem kui aasta tagasi. Divisjoni kogukasumist teenis saeveski 2,5 mln krooni (eelmise aasta I kvartalis 0,5 mln krooni), liimpuiduvabrik jäi 3,2 mln krooniga kahjumisse (mullu I kv 4,5 mln krooni kahjumit) ja mööblivabrik teenis 5,7 mln krooni (eelmisel aruandeperioodil 5,6 mln krooni kasumit).

Lisaks liimpuiduvabriku mahtude suurenemisele ja kahjumlikkuse vähenemisele on mööblidivisjoni sees positiivne eelmise aasta viimases kvartalis piiratud tellimustega töötanud mööblivabriku müügitulu ja kasumlikkuse kasv.

Spordikaupade divisjoni müügitulu oli I kvartalis 9,2 mln krooni. Mullu I kvartalis oli müügitulu 8,7 mln krooni. Divisjoni majandustegevuse tulemuseks oli 4,9 mln krooni suurune kahjum. Eelmise aasta vastava perioodi tulemuseks oli 2,6 mln krooni kahjumit.

Ehitusmaterjalide divisjoni müügitulu oli I kvartalis 24 mln krooni, mis on 26% mullusest rohkem. Kasumit teenis divisjon 5,4 mln krooni ehk miljoni krooni võrra mullusest enam. Soojusenergia tootmise müügitulu ja kasum moodustasid divisjoni kogunäitajatest vastavalt 8% ja 13%.

Analüütikud ootavad Eesti Telekomilt kasumi kasvu

Trigon Capital ootab Eesti Telekomit I kvartali kasumiks 299 miljonit krooni ehk 19% ja Ühispank 310 miljonit krooni, mis ületaks mulluse sama aja tulemuse 23,5 protsendiga.

Eesti Telekomit Grupi müük peaks Trigoni prognooside kohaselt kahanema 5%. Samas parandavad sesoonselt langenud kulud grupi kasumlikkust ning EBITDA (kulumieelne ärikasum) peaks suurenema 18%.

Fikseeritud side EBITDA marginaal peaks Trigoni ootuste kohaselt suurenema 41 protsendini eelmise aasta viimase kvartali 30% tasemega võrreldes.

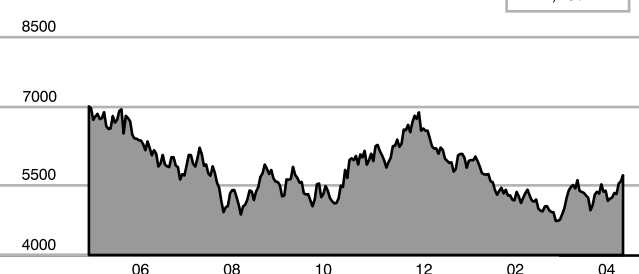
EMT tegevuskasum peaks Trigoni ootuste kohaselt kasvama eelmise kvartaliga võrreldes 2% ja aastataguse ajaga võrreldes 15%, 204 miljoni kroonini.

Ühispaniga analüütiku Sander Danili prognooside kohaselt peaks Eesti Telekomit tulud mullu sama ajaga võrreldes kasvama 10,3%.

Grupi EBITDA peaks Danili hinnangul kasvama 8,5%, 550 mln kroonini ja EBITDA marginaal olema 47,4%.

HEX-indeks

5643,94
2,23%

Tallinna börs			
23.04.			
Taise	219,83	-1,19%	
käive	46,68 mln kr		
ÄP tööstusindeks	74,11	-0,39%	

Investori kalender	
N 24. aprill	Eesti Telekom – majandustulemused
	Amazon.com – majandustulemused
	Autoliv – majandustulemused
	DaimlerChrysler – majandustulemused
	Flextronix – majandustulemused
	International Paper – majandustulemused
	Nortel Networks – majandustulemused
	Reebok – majandustulemused
	Siemens – majandustulemused
	Sony – majandustulemused
R 25. aprill	Honda Motor – majandustulemused
E 28. aprill	McDonald's – majandustulemused
	Statoil – majandustulemused
	Volvo – majandustulemused
T 29. aprill	ABB – majandustulemused
	BP – majandustulemused
	DuPont – majandustulemused
	Ericsson – majandustulemused
	France Telecom – majandustulemused

suurim tõusja	
Viisnurk	+4,88%

suurim langeja	
Baltika	-3,83%

enim kaubeldud	
Harju Elekter	35,78 mln kr

Norma tulemust ei võetud südamesse

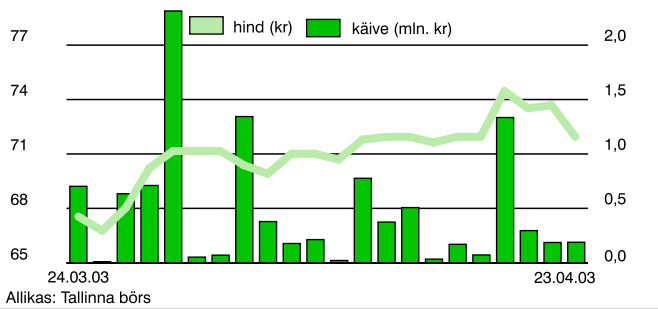
Raivo Sormunen
raivo.sormunen@aripaev.ee

Eile hommikul sügavast puhaskasumi langusest raporteerinud Norma aktsia püsis Tallinna börsil üllatavalt tugevana. Vaid 0,2 mln krooni eest kaubeldud väärtpaber langes 71,97 kroonini ehk möödunud kolmapäevase sulgemistasemeni. Kaotust päevaga 2,3%.

Võib loota, et tänaseks on Norma kvartaliraport jõudnud laiemale publikuni ning väärtpaberil aktiivsus kasvab.

Ehkki Norma käive ja kasum langes 2002. aasta I kvartaliga võrreldes vastavalt 10% ja 48%, annab aktsia tugevus mõista, et investorid usuvad ettevõtte olukorra paranemisse lähitulevikus. Kindlasti on investoritel suur soov saada endale ka dividende, mis moodustavad praegusest aktsiahinnast ligi 7%. Neid tuleb aga mõnda aega oodata, kuna aktsionäride koosseis, mis otsustab dividendide

Norma aktsia käive ja hind alates 24.03.

Suur kasumilangus kukutas Norma aktsiat eile marginaalse käibe najal 2,3%.

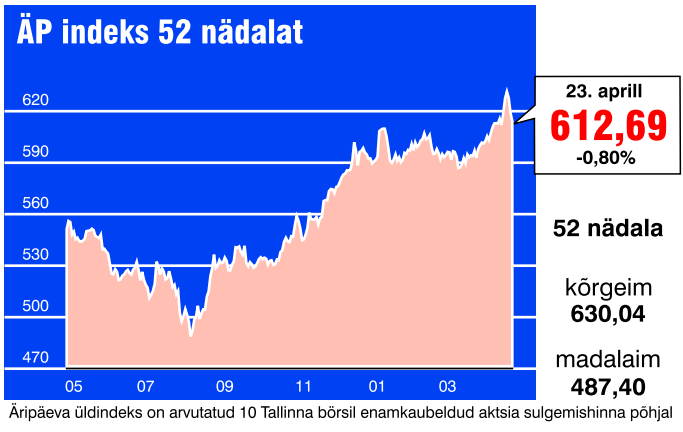
saatuse, koguneb alles kuu aja pärast.

Normast erinevalt liikus eile aga teine kvartaliraportiga välja tulnud ettevõtte Viisnurk. Puidutöötleva ettevõtte aasta väike kahjum asendus marginaalse kasumiga, kuid käibes näitas ettevõtte ligi 12% tõusu. Väärtpaberil hinnanoteeringud tõsteti päevaga paari protsendi jagu ülespoole. Aktsia sul-

gus 33,64 kroonil ehk 4,9% plussis.

Enamiku päevakäibest andis nagu teisipäevalgi Harju Elekter, kelle ostenud aktsiad ei omanud eile esimest päeva enam dividendidõigust.

Eile alanud kvartalitulemuste hooaeg jätkub uhkelt Tallinna börsil juba täna, mil tulemused teeb teatavaks Eesti Telekom.

Tallinna Börs		23.04.	
sulgemishind	kr	muutus eelm (%)	ost müük tehinguid
Baltika	35,36	-3,83	35,20 36,77 5
Eesti Telekom	94,82	-1,46	94,04 95,13 25
Hansapank	249,56	-1,24	248,78 250,19 23
Harju Elekter	59,77	-3,29	59,77 64,15 2
Merko Ehitus	80,58	0,00	80,58 82,93 1
Norma	71,97	-2,34	71,97 73,07 3
T. Kaubamaja	56,33	0,56	56,33 56,80 4

I-NIMEKIRI		käive		P/E div. akt.	
Estiko	8,29	0,00	8,29	9,39	1
Kalev	31,45	0,00	29,89	33,01	3
Klementi	21,91	0,00	21,91	23,31	0
Rakvere LK	14,39	0,00	14,71	14,86	0
Saku Õlletehas	63,37	3,85	62,59	63,37	5
T. Farmaatsiatehas	17,99	0,00	19,56	20,50	0
Viisnurk	33,64	4,88	32,86	33,64	2

VÖLAKIRJADE NIMEKIRI		Tallinna Sadam	
Tallinna Sadam	10 032,94	0,35	0,0010 032,94
VABATURG	0,9576	0,82	0,956 0,9623

* P/E suhe on arvatatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamistandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (makstud) dividendi suurus (kroonides)
*** tulusus viimase tehingu põhjal

Aktsiate ostu-müüginoteeringud*		23.04.	
aktsia	valuuta	ostuhind	müüghind
Eesti Gaas	EEK	52,00	-
EVP	EEK	0,950	0,970
		0,925	0,975
Microlink	EEK	70,00	150,00

Ehituse eri

Äripäev ilmub

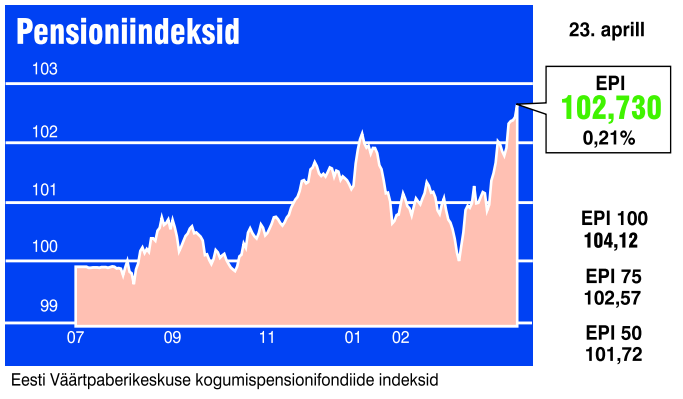
4. juunil

Reklaampinna broneerimine 21. maini

Piret Veski, reklaamimüügi projektijuht
tel 667 0069, 052 97 339
faks 667 0200
piret.veski@aripaev.ee

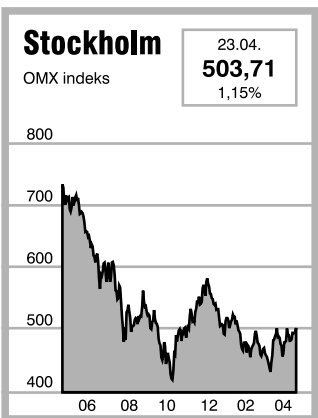
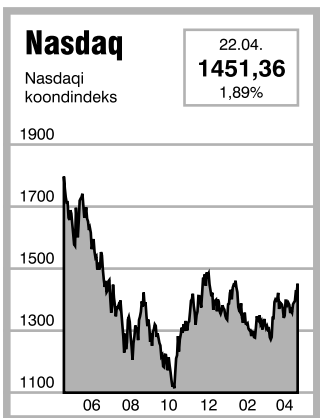
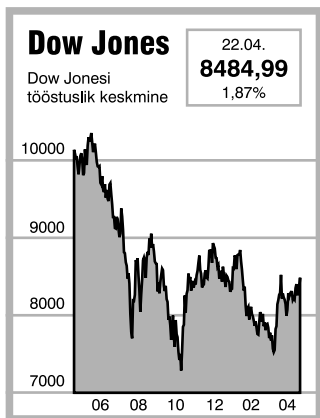
Investeeringufondid											23.04.
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski- aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht kr	haldav ettevõte
							12 kuud	3 aastat	5 aastat		
II PENSIONISAMBA FONDID											
Ergo Tuleviku Pensionifond	23.04 ...	10,3200	10,7300 ...	10,4200	-	2,16	-	-	-	13 595 967	AS ERGO Varahaldus
Ergo Rahulik Pensionifond	23.04 ...	10,1800	10,5900 ...	10,2800	-	0,88	-	-	-	8 016 581	AS ERGO Varahaldus
Hansa Pensionifond K1	23.04 ...	10,4200	10,6900 ...	10,5300	-	0,77	-	-	-	19 102 189	Hansa Investeeringimisfond
Hansa Pensionifond K2	23.04 ...	10,1800	10,4300 ...	10,2800	-	1,58	-	-	-	54 897 318	Hansa Investeeringimisfond
Hansa Pensionifond K3	23.04 ...	10,0500	10,3000 ...	10,1500	-	1,50	-	-	-	81 857 387	Hansa Investeeringimisfond
LHV Aktsiapensionifond	23.04 ...	9,7000	9,9000 ...	9,8000	-	- 0,10	-	-	-	13 550 130	LHV Varahaldus
LHV Intressipensionifond	23.04 ...	10,3900	10,5900 ...	10,4900	-	1,35	-	-	-	6 095 770	LHV Varahaldus
Sampo Pension 25	23.04 ...	10,4346	10,6454 ...	10,5400	-	1,74	-	-	-	8 918 491	Sampo Varahaldus
Sampo Pension 50	23.04 ...	10,6722	10,8878 ...	10,7800	-	2,76	-	-	-	31 014 303	Sampo Varahaldus
Sampo Pension Intress	23.04 ...	10,2366	10,4434 ...	10,3400	-	1,17	-	-	-	6 116 740	Sampo Varahaldus
Seesami Kasvu Pensionifond	23.04 ...	9,4400	9,7300 ...	9,5400	-	- 1,45	-	-	-	11 432 044	Seesam Varahalduse AS
Seesami Optimaalne Pensionifond	23.04 ...	9,9000	10,2000 ...	10,0000	-	0,10	-	-	-	11 745 013	Seesam Varahalduse AS
Seesami Völakirjade Pensionifond	23.04 ...	10,3500	10,5500 ...	10,4500	-	1,06	-	-	-	11 213 694	Seesam Varahalduse AS
Ühispaniga Pensionifond Konservatiivne	23.04 ...	10,2300	10,4800 ...	10,3300	-	0,74	-	-	-	20 894 362	Ühispaniga Varahaldus
Ühispaniga Pensionifond Progressiivne	23.04 ...	10,2500	10,5100 ...	10,3500	-	1,51	-	-	-	66 524 539	Ühispaniga Varahaldus
III PENSIONISAMBA FONDID											
Hansa Pensionifond V2	23.04 ...	12,7600	13,0200 ...	12,8900	3,45	2,46	5,18	6,62	-	28 316 126	Hansa Investeeringimisfond
LHV Täiendav Pensionifond	23.04 ...	9,0300	9,2100 ...	9,1200	-	0,66	-12,22	-	-	3 590 875	LHV Varahaldus
Sampo Pensionifond	23.04 ...	11,5929	11,8271 ...	11,7100	-	3,08	5,12	-	-	9 233 525	Sampo Varahaldus
Ühispaniga Pensionifond Täiendav	23.04 ...	11,5965	11,8307 ...	11,7136	2,22	2,81	8,65	-	-	27 242 027	Ühispaniga Varahaldus
AVATUD INVESTEERIMISFONDID											
Balti Kasvufond	23.04 .	226,8200	231,4000 ...	229,1100 ...	8,27	5,89	8,68	13,38	1,22	129 722 359	Hansa Investeeringimisfond
Hansa Läänemere Aktsiafond	23.04 ...	65,6600	66,9800 ...	66,3200	-	-1,91	-27,49	-	-	17 369 312	Hansa Investeeringimisfond
Hansa Vene Kasvufond	23.04 .	440,8200	449,7200 ...	445,2700 ...	26,24	7,30	-13,55	8,42	-8,17	46 242 840	Hansa Investeeringimisfond
Nordea Euroland*	22.04 ...	1,5656	1,5972 ...	1,5814 ...	30,24	-3,42	-34,19	-17,90	-	144 400 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	22.04 ...	0,2143	0,2187 ...	0,2165 ...	11,28	-1,62	-14,99	-9,50	-1,80	489 500 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti IF	23.04 ...	2,7033	2,7861 ...	2,7585 ...	13,48	11,64	14,45	21,85	-	154 311 896	Sampo Rahastoyhtiö
Sampo Kasvufond	23.04 ...	10,7514	10,9686 ...	10,8600	20,14	3,23	-5,89	-	-	20 606 385	Sampo Varahaldus
Trigon Balti Aktsiafond	23.04 .	149,0284	152,8109 ...	151,2979 ...	8,45	12,50	13,48	15,68	-	11 256 258	Trigon Funds
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	23.04 .	100,5574	103,1096 ...	102,0887 ...	-	1,16	2,04	-	-	123 345 478	Trigon Funds
Äripäeva Indeksifond	23.04 ...	5,7011	5,9337 ...	5,8174 ...	15,30	3,23	8,46	13,61	-3,75	12 805 282	Ühispaniga Varahaldus
Ühispaniga Kasvufond	23.04 ...	2,6219	2,6749 ...	2,6484 ...	13,80	6,15	7,16	15,35	-11,86	38 633 899	Ühispaniga Varahaldus
VÖLAKIRJAFONDID											
Hansa Intressifond	23.04 .	131,2000	131,2000 ...	131,2000 ...	0,17	0,75	3,53	4,56	-	1 339 249 874	Hansa Investeeringimisfond
Kapitalikaitsefond	23.04 1	173,3107 ...	1 176,2513 ...	1 176,2513 ...	0,26	0,99	3,64	4,22	-	27 316 084	Trigon Funds
Nordea Euro Obligaatio*	22.04 ...	0,0527	0,0532 ...	0,0530 ...	3,35	1,77	9,90	6,40	5,00	215 800 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo USD Intressifond**	23.04 ...	56,2996	56,2996 ...	56,2996 ...	0,96	0,21	1,26	-	-	7 611 878	Sampo Varahaldus
Ühispaniga Völakirjafond	23.04 ...	11,4920	11,4920 ...	11,4920 ...	0,99	1,58	6,07	-	-	276 539 844	Ühispaniga Varahaldus
tootlus (p.a.)											
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud		fondi maht	haldav ettevõte
RAHATURUFONDID											
Hansa Rahaturufond	23.04	-	-	1 000,0000	2,49	2,59	2,73	2,92		1 107 052 218	Hansa Investeeringimisfond.
Hansa USD Rahaturufond**	23.04	-	-	59,1001	0,78	0,82	0,94	1,41		15 061 927	Hansa Investeeringimisfond.
Sampo Rahaturufond	23.04	-	-	1 142,5000	2,24	2,82	3,01	3,12		210 517 796	Sampo Varahaldus
Ühispaniga Rahaturufond	23.04	-	-	100,0000	2,42	2,54	2,70	3,01		1 306 659 052	Ühispaniga Varahaldus
* noteeringud ja fondide mahud EUR`des; ** noteeringud ja fondide mahud USD`des; *** investeeringisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve											

* noteeringud ja fondide mahud EUR' des; ** noteeringud ja fondide mahud USD' des; *** investeeringufondi tootlus viimase 24 kuu standardhälve

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201
Fondivalitsejad	
Ergo Varahalduse AS	Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeeringufondide AS	Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636 e-post: fondid@hansa.ee
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308 faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö	Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS	Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post funds@sampopank.ee kodulehekülj: http://www.sampo.ee
Trigon Funds	Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee kodulehekülj: http://www.trigon.ee
Ühispaniga Varahalduse AS	Tornimäe 2, 15 010 Tallinn, tel 665 5611 faks 665 6201, e-post fondid@eyp.ee kodulehekülj: http://finance.eyp.ee
Seesam Varahalduse AS	Pärnu mnt.15, 10 141 Tallinn, tel 665 1727 faks 665 1729, e-post pension@seesam.ee kodulehekülj: http://www.pension.ee

toimetaja Romet Kreek tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee

USA börsid* 22.04.						
aktsia	sektor	sulgemis- muud	52. nädala		p/e	
		hind	%	max	min	
Adobe Sys Inc	TT	35,27	1,58	43,32	16,50	43,5
Advanced Micro Dev	ET	8,44	1,44	12,95	3,10	-
Alcoa	MT	22,68	-0,31	37,41	17,62	39,1
Altera Corp	ET	16,20	2,92	22,25	8,32	67,5
Altria Group Inc	MT	32,69	0,99	57,79	27,70	6,3
Amazon.com Inc	EK	25,58	1,31	28,04	12,26	-
American Express Co	FV	37,89	3,89	44,91	26,55	18,9
Amgen Inc	FT	60,94	1,43	60,90	30,57	-
AOL Time Warner Inc	TN	13,31	3,18	20,70	8,70	-
Apple Computer Inc	AT	13,51	2,82	25,98	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	15,81	5,47	27,72	10,26	105,4
AT&T Corp	TE	13,81	-0,72	28,88	13,49	-
Bellsouth Corp	TE	21,71	-0,32	34,10	18,32	14,7
Biogen Inc	FT	36,72	3,20	51,31	28,43	29,1
Boeing Co	MT	27,80	3,81	48,03	24,73	9,7
Bristol Myers Squibb	FT	23,79	4,34	32,65	19,49	24,8
Broadcom Corp	ET	17,70	3,39	37,78	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	5,85	4,09	25,96	3,59	32,5
Campbell Soup	TO	22,19	2,31	28,40	19,65	16,0
Caterpillar	MT	52,96	2,16	56,35	33,75	21,7
Check Point Soft Tech	TT	16,11	0,81	20,68	10,37	16,0
ChevronTexaco	EG	65,16	0,74	90,50	61,31	60,9

Chiron Corp	TT	40,48	2,53	45,42	26,38	42,6
Ciena Corp	ET	4,50	2,27	8,45	2,41	-
Cisco Systems	ET	14,32	2,73	17,49	8,12	34,1
Citigroup Inc	FV	39,94	3,20	44,14	22,95	14,7
Colgate Palmolive	MT	57,30	1,74	57,99	44,05	25,2
Coca Cola	TO	40,41	0,75	57,91	37,01	23,6
Comcast Corp	TE	30,18	4,07	31,14	16,40	-
DaimlerChrysler	AU	33,54	2,98	50,88	26,27	13,0
Delta Air Lines	TN	11,76	2,53	29,51	6,10	-
Dell Computer	AT	29,89	1,39	31,06	21,90	37,4
Du Pont	MT	41,01	1,33	47,48	34,71	22,3
Eastman Kodak	MT	31,65	1,05	41,08	25,59	11,7
eBay Inc	EK	89,22	-1,69	92,00	49,25	105,0
EchoStar Comm	TE	29,40	3,27	30,50	13,41	-
Electronic Arts Inc	TT	61,62	1,83	72,44	47,51	25,6
EMC Corp	AT	9,04	1,57	10,47	3,67	-
Exxon Mobil Corp	EG	35,42	1,58	42,50	29,75	21,1
FedEx Corp	TN	58,55	1,77	59,90	42,75	22,5
Flextronics Intl Ltd	ET	9,31	1,86	16,95	5,47	-
Ford Motor Co	AU	10,32	4,03	18,23	6,58	18,8
General Electric	MT	28,99	2,95	33,98	21,30	19,6

General Motors	AT	37,13	3,89	68,17	29,75	6,8
Genzyme Corp	FT	35,74	3,21	42,40	15,64	37,2
Gillette Co	MT	31,65	1,25	37,30	27,57	27,8
GlaxoSmithKline	FT	39,84	2,13	49,98	31,35	-
Hewlett-Packard	AT	15,83	2,79	21,20	10,75	-
Honda Motor	AU	16,11	-0,31	23,85	15,86	4,6
Home Depot	JK	27,65	0,66	49,51	20,10	17,7
Honeywell	MT	23,25	3,33	39,51	18,77	-
IBM	AT	85,63	2,72	89,46	54,01	27,3
IDEC Pharm Corp	FT	32,95	3,45	63,16	20,76	35,8
Intel Corp	ET	19,00	1,88	31,36	12,95	40,4
International Paper	MP	35,19	3,99	45,20	31,35	57,7
Intuit Inc	TT	39,51	-1,08	55,04	36,72	59,9
JP Morgan Chase	FV	28,68	4,48	38,75	15,26	28,7
JDS Uniphase Corp	ET	3,24	2,21	5,45	1,58	-
Johnson & Johnson	MT	56,09	1,32	64,83	41,40	24,3
Juniper Networks	ET	10,45	1,65	11,36	4,15	-
Kraft Foods Inc	TO	30,64	2,00	43,95	26,35	14,9
Kroger Co	JK	14,12	1,44	23,81	11,00	8,6
Linear Tech Corp	ET	35,94	3,66	42,40	18,92	50,6
Lowes Companies	JK	45,70	0,31	49,99	32,50	24,6

Lucent Technologies	TE	1,68	6,33	4,10	0,55	-
Maxim Intgr Products	ET	41,11	3,42	54,75	20,75	48,9
McDonald's	TN	16,05	0,25	30,72	12,12	20,8
MedImmune Inc	FT	33,99	1,71	36,46	20,37	-
Merck & Co	FT	58,89	3,39	60,48	38,50	18,5
Merrill Lynch & Co	FV	41,20	2,69	48,91	28,21	15,0
Microsoft Corp	TT	25,74	2,10	29,48	20,70	29,1
Millennium Pharm Inc	FT	9,80	8,17	22,34	6,24	-
3M Company	MT	129,75	-0,06	136,75	108,20	25,3
Morgan Stanley	FV	46,40	3,16	54,80	28,80	16,8
Motorola Inc	TE	8,08	2,67	17,12	7,30	-
Nextel Comm	TE	12,35	-2,45	14,67	2,50	8,3
Novell Inc	TT	2,62	2,34	4,07	1,57	-
Office Depot	JK	12,97	4,60	20,04	10,28	13,1
Oracle Corp	TT	12,13	2,45	13,36	7,25	31,1
Palm Inc	AT	9,72	-0,10	72,20	9,00	-
PanAmSat Corp	TE	17,32	3,65	25,99	12,60	27,1
Paychex Inc	TN	30,73	3,61	39,40	20,39	39,9
Pepsico Inc	TO	42,30	1,10	53,50	34,00	21,8
Pfizer Inc	FT	31,82	0,70	38,40	25,13	21,2
PMC Sierra Inc	ET	7,47	1,36	18,03	2,70	-

Procter & Gamble	MT	91,13	1,90	94,75	74,08	26,2
Qualcomm Inc	ET	33,21	1,00	42,89	23,21	59,3
RealNetworks Inc	TT	4,98	7,33	9,28	2,68	-
RF Micro Devices Inc	ET	5,48	2,62	19,38	4,97	137,0
SBC Communications	TE	19,98	-0,25	36,36	18,85	8,7
Siebel Sys Inc	TT	8,63	2,01	26,55	5,33	-
Sony Corp	ET	32,15	-0,62	59,95	31,42	17,1
Sun Microsystems	AT	3,36	2,44	9,12	2,34	-
Tellabs Inc	ET	6,00	4,17	10,11	4,00	-
Texas Instruments	ET	19,91	2,79	33,48	13,10	-
Toyota Motor	AU	44,09	0,32	57,45	41,17	-
Wal-Mart Stores	JK	55,99	1,84	59,30	43,72	30,9
Walt Disney Co	MT	18,87	2,28	25,15	13,48	34,3
Wells Fargo & Co	FV	47,83	1,87	53,44	41,50	14,1
Verisign Inc	TT	10,64	4,21	24,84	3,92	-
Veritas Software	TT	19,83	3,28	30,63	10,30	64,0
Verizon Comm	TE	33,99	2,47	44,73	26,01	23,1
Viacom Inc	TN	43,40	6,19	51,36	29,79	34,7
Xilinx Inc	ET	26,91	2,59	42,50	13,50	74,8
Yahoo! Inc	MT	25,66	0,98	25,67	8,94	106,9

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Helsingi börs* 23.04.						
aktsia	sektor	sulgemis- muud	52. nädala		p/e	
		hind	%	max	min	
Aldata Solution	TT	1,06	4,95	2,21	0,43	37,9
Comptel	TT	0,94	10,59	2,50	0,68	-
Eimo	MT	1,06	0,95	5,70	0,78	20,4
Elisa Comm.	TE	6,80	2,26	16,00	4,46	-
Elcoteq Network	ET	13,49	0,67	14,20	2,19	20,4
Elektrobit Group	ET	0,31	0,00	6,40	0,25	-
F Secure	TT	0,73	1,39	15,50	0,44	-
Nordea	FV	4,73	-0,84	6,80	3,24	-
Nokia	TE	15,41	2,46	20,50	10,52	21,6
Novo Group	TT	2,25	1,35	29,05	2,08	10,2
Outokumpu	MT	7,70	1,18	22,40	7,15	6,7
Pohjola Vakuutus	FV	22,99	0,00	22,99	22,26	8,8
Perlos	MT	3,86	2,93	8,49	0,11	-
Sampo	FV	6,43	2,06	13,71	5,05	10,2
Stonesoft	TT	0,48	4,35	2,67	0,30	-
Stora Enso	MP	9,63	5,82	15,70	8,30	-
Teleste	TE	2,90	0,00	18,50	2,21	-
TeliaSonera AB	TE	3,15	-0,32	4,15	2,57	-
Tietoanator	TT	13,53	2,27	28,84	3,91	17,6
TJ Group	TT	0,14	7,69	35,46	0,12	-
UPM Kymmene	MP	13,11	4,38	21,56	1,30	6,2

* hinnad kella 18 seisuga, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 23.04.						
aktsia	sektor	muud	52. nädala		p/e	
		hind	%	max	min	
ABB Ltd	MT	24,80	2,90	98,00	9,00	-
Autoliv	MT	192,00	0,00	247,50	154,50	-
Assa Abloy	MT	78,50	1,95	139,50	67,00	22,2
Atlas Copco	MT	191,50	1,59	258,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	305,50	3,56	531,00	245,00	-
Electrolux	MT	140,50	-2,77	188,00	119,50	8,3
Ericsson Tel Lm	TE	6,20	3,33	20,58	2,96	-
ForeningsSparbanken	FV	107,50	0,00	133,50	85,00	13,7
Hennes and Mauritz	MT	181,00	2,84	214,50	147,00	26,3
Holmen AB	MP	207,50	0,00	270,00	200,00	8,5
Icon Medialab Int	TT	1,50	2,74	3,00	0,70	-
Investor	FV	53,50	0,94	109,50	39,30	25,5
Pharmacia Corp	FT	371,50	0,00	454,00	286,50	-
Sandvik	FV	203,00	-0,98	252,00	174,00	14,8
Skandia	FV	21,90	2,82	54,00	10,50	-

Skanska	MT	45,00	1,58	83,00	38,10	-
SKF	MT	223,00	2,53	263,50	191,50	10,3
SEB	FV	81,00	0,62	110,00	65,50	10,7
Securitas	TN	95,50	-0,52	206,50	67,50	22,2
Svenska Cellulosa SCA	MP	266,00	2,90	353,50	246,50	10,8
Svenska Handelsbanken	FV	132,50	-0,38	160,00	97,00	12,6
Tele2 AB	TE	256,00	1,59	274,00	126,00	169,5
TeliaSonera AB	TE	28,70	0,00	36,20	21,10	-
Volvo	AU	164,00	3,47	206,50	124,00	49,7
WM Data	TT	10,00	4,71	24,90	5,50	-

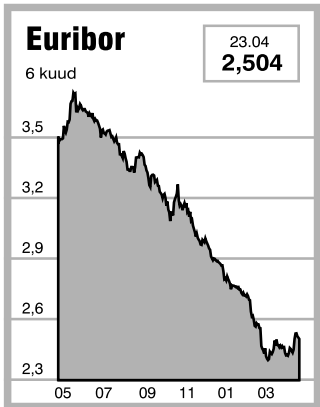
* hinnad kella 18 seisuga, SEK, Moneyline Telerate'i alusel

Londoni börs* 23.04.						
aktsia	sektor	muud	52. nädala		p/e	
		hind	%	max	min	
Barclays	FV	4,36	3,62	6,32	3,10	12,9
British Airways	TN	1,25	3,96	2,49	0,85	8,3
British Telecom	TE	1,87	3,17	2,90	1,40	-
HSBC Holdings	FV	6,73	-0,88	8,74	6,24	15,1
Lloyds TSB Group	FV	4,22	5,62	8,24	2,95	13,2

Marks and Spencer	JK	3,00	3,80	4,28	2,58	34,1
BP	EG	4,15	0,36	6,11	3,49	19,2
Shell Trans & Trading	EG	3,95	0,25	5,42	3,32	15,3
Unilever	TO	6,09	-1,85	6,60	4,58	29,0
Vodafone Group	TE	1,26	1,81	1,28	0,78	-

* hinnad kella 18 seisuga, GBP, Moneyline Telerate'i alusel

Vilniuse börs*						23.04.
aktsia	sektor	sulgemis- hind	muud %	52. nädala		p/e
				max	min	
Lietuvos Telekomas	TE	1,18	0,00	1,49	0,75	-
Ekranas	ET	4,90	-1,01	6,75	4,90	-

Spekulandid tõstsid suhkru hinda

Raivo Sormunen

raivo.sormunen@aripaev.ee

Toorsuhkru tulevikulepingute hind tegi kohvi-, suhkru- ja ka-käobörsil esmaspäeval kiire tõusu ja teisipäeval hinnatõus jätkus. Spekulatiivsed fondid loodavad, et juulikuu lepingute hinnad võivad võrreldes järgmisel nädalal aeguvate maikuu lepingute hindadega tõusta, kirjutas Wall Street Journal.

Lisaks sellele kahandas maaklerite sõnul esmaspäeval Lõuna- ja Kesk-Ameerikas peetud lihavõtete teine püha suuremate suhkruotootjate, nagu

Brasiilia, müügimahte. Maikuu suhkrulepingute hind sulgus teisipäeval Londoni rahvusvahelisel tulevikutehingute börsil 7,79 sendil naela kohta. Kõige aktiivsemalt kaubeldakse turul aga juba juulikuu lepingutega.

Suhkru hinda toetab maaklerite sõnul ka see, et Brasiilia planeerib pilliroo baasil tehtud alkoholi sisaldust bensiinis tõsta praeguselt 20%-lt juunis 25%-ni. Maaailma suurima suhkruotootja ja eksportija pakumine on aga nõrk, kuna viljalõikus peamises keskjõnaregioonis alles algas.

Eesti Pank		23.04.
valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	8,860697000
Bulgaaria levi	BGN	8,037265000
Euro	EUR ..	15,646640000
Hiina juaan	CNY	1,724515000
Hongkongi dollar	HKD	1,830129000
IMF arveldusühik	SDR ..	19,608740000

Rahaturu intressid 23.04.			
tähtaeg	Euribor	Talibor	Talibid
1 kuu	2,5830	3,1000	2,6000
2 kuud	2,5710	3,1700	2,6700
3 kuud	2,5520	3,2000	2,7000
6 kuud	2,5040	3,2600	2,7600
9 kuud	2,4850	3,3200	2,8200
12 kuud	2,4800	3,3700	2,8700

Börsikaubad

Kütused Rotterdami sadamates

kuupäev	ühik	toornafta*	kerge kütteõli	masuut	bensiin 95	diislikütus
22.04.	USD/t	25,46	242,25	129,00	323,00	277,50
17.04.	USD/t	25,88	234,50	127,00	320,00	289,00
16.04.	USD/t	25,02	237,25	123,50	281,00	300,25
15.04.	USD/t	25,16	240,75	120,00	268,50	280,25

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (USD/barrel)

Väärismetallid*

kuupäev	kuld	hõbe	plaatina
23.04.	-	4,5650	638,00
22.04.	334,90	4,5425	640,00
17.04.	327,00	4,4800	632,00

*USD/oz tr, pärastlõunase seisuga (oz tr – 31,103 g)

Kohv

kuup.	Arabica (USc)/LB*	Robusta(USD/t)
23.04.	67,65	775,00
22.04.	65,05	750,00
17.04.	65,05	761,00

*1 LB – 453,59 g

Suhkur

kuup.	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
23.04.	221,00	7,60
22.04.	216,70	7,69
17.04.	209,00	7,45

Jaapani jeen	JPY	0,118872300
Kanada dollar	CAD	9,872177000
Küprose nael	CYP	26,617060000
Leedu lilt	LTL	4,531580000
Läti lattu	LVL	24,704350000
Malta liir	MTL	36,772440000
Norra kroon	NOK	1,990362000
Poola zlot	PLN	3,668512000

Rootsi kroon	SEK	1,715461000
Rumeenia lei	ROL	0,000428500
Šveitsi frank	CHF	10,380470000
Singapuri dollar	SGD	8,032966000
Slovakkia kroon	SKK	0,381402800
Sloveenia talaar	SIT	0,067304090
Suurbritannia nael	GBP	22,463280000
Taani kroon	DKK	2,106704000

Tshehhi kroon	CZK	0,493472500
Türgi liir	TRL	0,000008880
Ukraina grivna	UAH	2,676702000
Ungari forint	HUF	0,063636030
USA dollar	USD	14,274180000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,995682000
Valgevene uus rubla	BYR	0,007069927
Venemaa rubla	RUB	0,459012200

Kuld (EEK/oz) XAU 4767,220000000

Põhivaluutade kursid*						23.04.
ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	14,1762	14,3325	15,6020	15,6935	1,7070	1,7251
Krediidipank	14,1808	14,3233	15,6040	15,6900	1,7071	1,7242
Ühispank	14,1711	14,3368	15,6000	15,6940	1,7062	1,7262
Tallinna Äripank	14,2262	14,3587	-	-	1,7071	1,7244
SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	14,1348	14,3667	15,5550	15,7250	1,6899	1,7268
Krediidipank	14,1380	14,3800	-	-	1,6920	1,7240
Ühispank	14,1187	14,3596	15,5700	15,6995	1,6917	1,7265
Tallinna Äripank	14,2052	14,3710	-	-	1,6771	1,7252

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid						23.04.
UAH / EEK		PLN / EEK		HKD / EEK		
ost	müük	ost	müük	ost	müük	
Ühispank	2,6100	2,7100	3,6295	3,7010	1,8004	1,8553
kursid on päeva jooksul korregeeritavad						

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100
Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410
Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037
Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089
Tavil Valuutavahetus – Aia tn 5, Tallinn tel 627 9900, GSM 1771, www.tavil.ee
Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee
Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee
Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post: eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %										
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa			
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	2,25	2,35	2,45	2,65	2,90	3,10	3,10	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Sampo Pank ⁽⁸⁾	0,30			2,50	2,55	2,60	2,75	3,00	3,25	3,25	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Krediidipank		0,50	1000**	2,60	2,65	2,70	3,00	3,30	3,75	3,90	1000			
Ühispank	0,20	0,25		2,20	2,30	2,40	2,65	2,85	3,10	3,15	2000*			
Hansapank	0,20			-	2,30	2,30	2,55	2,75	3,00	3,00	1000/100 000 ⁽³⁾			
Tallinna Äripank		1,00		2,80	2,95	3,05	3,25	3,55	3,75	4,00	1000			
Nordea Pank				2,29	2,30	2,31	2,34	2,37	2,40		5000 EEK			
pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,95	1,00	1,10	1,15	1,25	1,50		2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,35	
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,40	2,40	2,50	2,60	2,70	2,80	100 EUR
Ühispank	0,95	1,00	1,05	1,15	1,20	1,45	600 USD	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,25	640 EUR
Hansapank	-	-	1,05	1,10	1,15	1,40	225 USD	-	-	2,15	2,15	2,15	2,15	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,30	1,55	100 USD	2,70	2,70	2,70	2,75	2,75	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,60	0,60	0,60	0,60	0,80	1,00	5000 EEK	2,00	2,02	2,04	2,10	2,13	2,16	5000 EEK

* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alates 3 kuud 3000 kr ja alla 3 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juridiline isik ⁽⁵⁾ personaal panganduse klientidele ⁽⁶⁾ kontor

* maks 99 999 EEK; ** nii era- kui jur. isikutele; ⁽³⁾ alates 3 kuud 3000 kr ja alla 3 kuud 100 000 kr; ⁽⁴⁾ juriidiline isik; ⁽⁵⁾ personaalpanganduse klientidele; ⁽⁶⁾ kontoris

Head of civil aviation administration resigns amid suspicion of tax evasion

Toomas Peterson.

Toomas Peterson, director general of the Estonian civil aviation administration, announced his resignation in yesterday.

Peterson who is being suspected by the security police of involvement in a tax evasion scheme said that he considered it best to resign because of the allegations.

“I decided that it would not be possible for me to continue in these circumstances,” said Peterson after he handed in his resignation letter to the ministry of economic affairs.

“I am disappointed in the Estonian state and I do not plead guilty. Time will tell whether I was to blame,” he said.

Peterson added that above all he regrets having to cancel his work in the board of the European Civil Aviation Conference. “Many interesting projects will not be completed,” he said.

Peterson worked as head of the ECAA for five years. Before that he worked as adviser to the ministry and CEO of Estonian Air.

BBN

Norma's first-quarter profit down

Estonian maker of seatbelts Norma announced that it earned 22.1 million kroons (EUR 1.4 million) in net profit in the first quarter.

The figure is 48 percent or EUR 1.3 million lower than a year ago when Norma had net profit of 2.7 million euros. Net profit per share was 1.68 kroons (EUR 0.11).

Net sales totaled 207.6 million kroons and were down 10 percent in a year.

Sales to customers in Russia among whom the largest, AvtoVAZ, has been suffering from oversupply, went down 47 percent. At the same time sales to Western customers went up 31 percent.

BBN

Concordia, Audentes sign contract to keep Concordia in business

Concordia Academic Society and Audentes, an Estonian private education group, signed a contract yesterday which will enable Concordia to continue its activities as a university.

CAS that represents the students, lecturers and staff of Concordia University has no connection with Concordia University Asset Management that has around 30 million kroons in debt and is owned by Mart Susi, ex-rector of Concordia.

Kalle Tiiter.

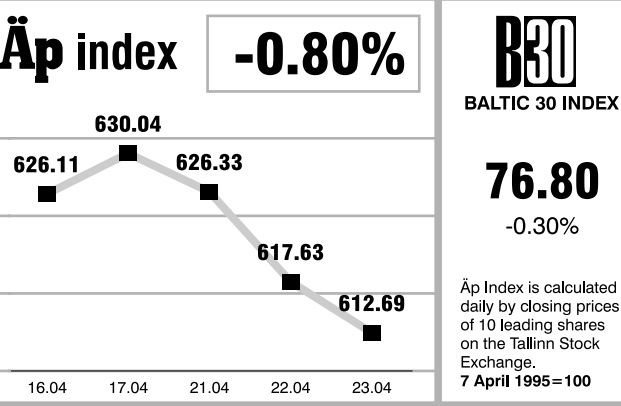
CAS and Audentes have agreed on financing of the summer trimester that will begin on Week 21.

With all likelihood the university will continue in its current building in Viimsi which was temporarily closed by the landlord, BREM. If no agreement with BREM over university premises is reached, Audentes has agreed to provide premises for Concordia university.

The contract was signed between Kalle Tiiter for CAS and Peeter Kross and Aare Kilp for Audentes.

BBN

For more on these and other stories go to www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Aivar Hundimägi tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Panga jõupositsioon kliendi suhtes nõrgeneb

Äripäev soovib eluasemelaenu võtnud inimestel kasutada pangandusturul teinud konkurentsi ning nõuda sõlmitud laenulepingute tingimuste soodsamaks muutmist. Eluasemelaenu võtmist kavandavatel inimestel tasub võtta pakkumine mitmest pangast.

Eeskätt on võimalik kaubelda madalamaks intressimäära. Viimastel kuudel on neli suuremat panka teavitanud intressimäärade alandamisest. Nendele teadetele tuginedes tasub teha oma pangale avaldus palvega olemasolev intressimäär üle vaadata. Kui pank ei ole nõus teile pakkuma reklaamitavat soodsaimat intressi, siis tuleks lasta pangal oma otsust argumenteerida ja üritada need põhjendused kummutada.

Pank ise ei ole huvitatud teie laenu maksete vähendamisest ja seetõttu ärge leppige esimese väikese vastutulekuga panga poolt, vaid üritage saavutada enda jaoks maksimaalselt hea tulem.

Kui varem oli laenulepingus tingimuste määramine panga monoloog, siis muutunud turuolukorras on võimalik ka kliendil oma nõudmisi esitada. Enda tagala kindlustamiseks tasub eelnevalt võtta pakkumised konkurentidelt. Le-

pingu muutmise vastu räägib lepingutasu maksmine. See on nõrk argument, sest lepingutasu on ühekordne kulu, intressi langusest saab aga laenuvõtja tulu kogu laenuperioodi ajal. Kulukam on panga vahetamine. Lepingu ennetähtaegse lõpetamisega kaasnevad sanktsioonid ja notaritasud võivad intressi vähenemisest saadava võidu nullida.

Üks vastuargument panga vahetamisele on see, et uues pangas ei saa soodsamat pakkumist, sest sinu ajalugu on konkureerivale pangale tundmatu. Tegelikult on uue kliendi tausta kerge kontrollida. Oma krediidivõime tõestuseks saab esitada viimaste kuude pangakonto väljavõtte. Töökoha muutmise sagedus ja põhjused annavad samuti pangale aimu sinu riskidest. Pankadel on võimalik kasutada Krediidinfo jt andmebaase.

Nordea agressiivne kampaania on pahandanud turuliidrit Hansapanka. Tõenäoliselt on siin mitmeid põhjusi. Üheks põhjuseks on see, et Nordea üritab enda juurde meelitada uusi jõukaid

kliente, sest soodsamat intressi lubatakse uue korteri või maja ostjale. Meelehärmi tekitab Hansapangale see, et olemasolevad laenukliendid on hakanud nõudma intressi alandamist. See vähendab panga marginaali.

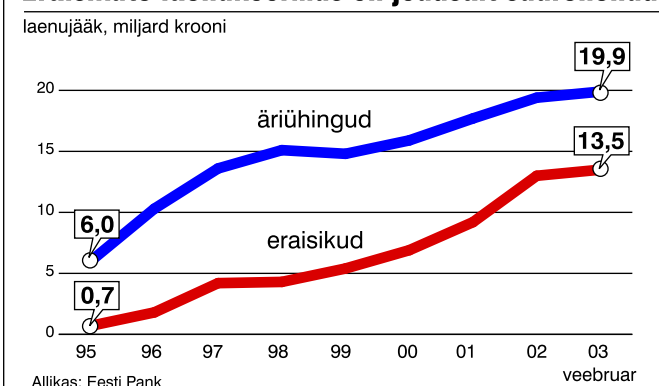
Laenuturul toimuv vähenenud tulust teiste teenuste osas. Kui kliendid lahkuvad, siis pidurdab see teenustasudest saadavate tulude kasvu. Kindlasti ei ole praegu võimalik Hansapangal jt pankadel tõsta teiste teenuste hinda, näiteks interneti- panga vahendusel tehtavate maksete tasu, sest see soodustaks omakorda klientide lahkumist.

Ühes on toimetus Hansapanga hoia- tustega praeguse Nordea kampaania suhtes nõus. Nendel inimestel, kes alles kavandavad eluasemelaenu võtmist ning planeerivad uue kodu soetamist järgmisel aastal, ei tasu end enne lõppotsuse tegemist ühe konkreetse pangaga siduda. Ehk ärge broneerige endale laenu. See võib muuta soodsana tun- duva pakkumise tulevikus ebasoodsaks.

Kui varem oli laenu- tingimuste kokkuleppimine panga monoloog, siis nüüd on võimalik ka klientidel nõudmisi esitada.

TAUSTAINFO

Eraisikute laenukoormus on jõudsalt suurenenud

Kommentaari- eluasemelaenu intressi alanemisele

Juhani Seilenthal

Nordea Panga Eesti filiaali juhatuse esimees

Teoreetiliselt oleks võimalik Eestis langetada eluasemelaenu intress 3,45 protsendini. Praegu on madalaim intress 3,9 protsenti. Selline võimalus oleneks mitmetest arengutest. Kui laenu tagatiste seadmise protsess muutuks lihtsamaks, aitaks see pankadel kulusid kokku hoida ning see omakorda võimaldaks intressi kärpida. Seda loomulikult suuremate laenude puhul. EPL, 23.04.2003

Andres Liinat

Hansapanga eraisikute panganduse tegevdirektor

Hind on ületähtsustatud. Ma ei osta ju autot sellepärast, et selleks on hetkel odav liisingu- intress, miks peaks sellepärast eluasemelaenu võtma. Samuti ei osta me autot, kui sel puudub järelhooldus. Meie kasumlikkus ei ole muutunud sellest, et oleme kaotanud eluasemelaenu turuosa viimase viie aasta jooksul. ÄP, 21.04.2003

Ain Kivisaar

Uus Maa Kinnisvarakonsultantide analüütik

Negatiivseks kujuneb eluasemelaenu reaali- intress 2003. ja tõenäoliselt ka 2004. aastal. Edaspidine sõltub juba Euribori muutustest, kuid suure tõenäosusega praegune olukord kuigi pikalt ei püsi. Seepärast tuleks pika- ajalist investeerimis- ja laenuvõtmise ot- sused langetada eelkõige oma oodatavatest sissetulekutest, mitte hetkel tekkinud sood- satest laenuvõimalustest lähtuvalt. ÄP, 23.04.2003

REPLIIK

Villu Reiljan võitleb oma peegelpildiga

Keskkonnaminister Villu Reiljan on oma ametiaja esimestel nädalatel teinud palju kõlavaid ja sõjakaid avaldusi ning lu- banud metsanduses korra majja lüüa. Kui uskuda mõõdukast endist keskkonnaministrilt Vootele Hansenilt, siis peab Reiljan võitlust Reiljani endaga. Nimelt lubas Reiljan teha metsasea- dusesse paranduse, mille eesmärk on piirata metsade üle- raiet. Vootele Hanseni kinnitusele võeti aga üleraiet võimaldav metsaseadus vastu 1998. aasta lõpus, kui Villu Reiljan oli esimest korda keskkonnaministri ametis.

toimetaja Aili Sandre tel 667 0310, e-post arvamus@aripaev.ee

Eesti Tootukassa

Eesti Tootukassa on avalik-õiguslik juriidiline isik, kelle eesmärgiks on töötuskindlustuse seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud korras töötuskindlustushüvitiste, töölepingute kollektiivse ülesõllemise hüvitise ja tööandja maksejõuetuse hüvitise maksmine.

Eesti Tootukassa asub alates 5. maist 2003

Lõkke 4 10122 Tallinn

telefon (0) 667 9700
faks (0) 667 9701
e-post info@tootukassa.ee
www.tootukassa.ee

VISION

ilmub 30. mail

Reklaampindu saab broneerida
9. maini

Lisainfo ja reklaami tellimine
Asso Laido, asso.laido@aripaev.ee
tel 667 0072, 051 83 848,
faks 667 0200

AUTENTE

**VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED**
Tallinnas Narva mnt 7-643, VI k
Telefon 660 1760
Tartus Valikraavi 2, IV k
Telefon (07) 440 460
www.autente.ee info@autente.ee

PROSPERA

OÜ/AS

valmisfirmad, asutamine,
muudatused äriregistris

- soodne
- suur valik
- raamatupidamine

www.prosperainfo.com
Roosikrantsi 11, Tallinn
Sveitsi Maja
Tel (0) 630 7700

ETTEVÖTETE LIKVIDEERIMISE OSAÜHING

Ettevõtete likvideerimine
Probleemsete firmade ost
Ettevõtete saneerimine
Abi pankrotimenetlustes

Ettevõtete Likvideerimise Osühing
Joe tn 5, Tallinn, Tel/faks 626 1265
www.likvideerimine.ee

ALTUS CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

TOP PARTS
USA AUTODE VARUOSAD

HOOLDUS & REMONT
Diagnostika aprilli lõpuni 100 krooni
WWW.TOPPARTS.EE TEL (0) 678 1888

DANORA

**uued ja kasutatud
KAUBAALUSED**
ost-müük **EUR FIN**

Tel/faks 621 1352,
Tel 621 1422, 056 911 303
www.pallet.ee

School of Hotel Management Neuchâtel, Switzerland

Study Hotel Management in Switzerland

- BA in International Hospitality & Tourism Management (3 years)
 - IT (Information Technology) & Hotel Management (1½-3 years)
 - Post-graduate Diploma (1 year)
- * BA awarded by Bournemouth University, United Kingdom
Paid Internship, International Network & Global Placement Service

Seminar in Tallinn

**Mr. Clemens Stampfli from IHTTI Switzerland will
hold a free information seminar at the
Hotel Radisson on April 28 at 17.00.**

For further information and an invitation please contact our local Representative.
Union Travel OU,
Mrs. K. Fiskina
Vana-Posti, 2
10146 Tallinn
Tel: +372 627 0629

Fax: +372 627 0630
E-mail: katya@neiris.ee
IHTTI Switzerland
headoffice@ihtti.ch
www.ihtti.ch

Hotel Management Education at its Best

KOMMENTAAR ■ Laenuintresside langus

Madal intress – õnn või oht?

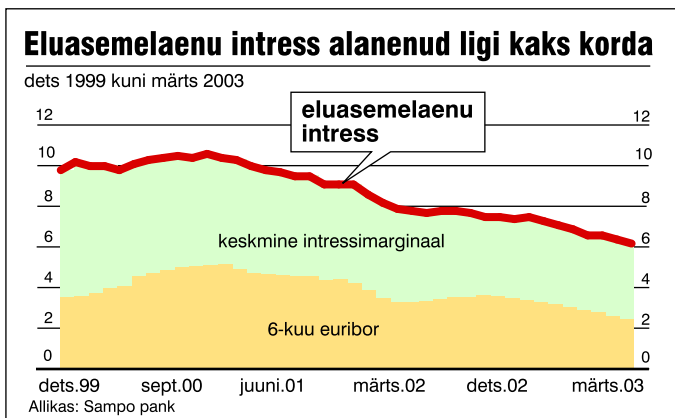
Rasmus Pikkani
Sampo Panga
finantsturgude
divisjoni analüütik

Tänast möllu eluasemelaenu intresside ümber saaks võtta kokku ümberpööratud vana tarkusetera – ühe õnnetus on teise õnn. Seejuures meie laenu turu õnne esilekutsuvat õnnetust ei tule otsida oma kodust, vaid Lääne-Euroopast ning USAst.

Euroopa majandusraskustest tingitud intressimäärade madala taseme rolli on Eesti tänaste madalate eluasemelaenu intresside tegurina tihti märgitud, samas kiputakse konkurentsi osa selles märkimisväärselt üle tähtsustama. Tähelepanu on liialt keskendunud mõnele kampaaniale, milles reklaamitavad hinnad on mõeldud üksnes kõige maksujõulisemate klientide vähim riskantsete kinnisvaraostude finantseerimiseks.

Täna keskmisena küsitav eluasemelaenu intress tuleks jagada kaheks osaks. Ühe osa laenust moodustab 6 kuu Euribor. See on ainuke muutuv tegur enamikus täna väljastatavate eluasemelaenu lepingutes ning see on tulenevalt Euroopa majanduse raskustest täna tavatult madalal tasemel.

Kui Euroopa pankadevahelise rahaturu intresside üle puudub Eesti majandusel igasugune kontroll ja roll, siis väljastatavate eluasemelaenu intresside võrrandi teine pool allub täielikult pankade tahtele. See nn pankade intressimarginaal kujuneb väga mitmest tegurist. Tegurite loetellu kuuluvad nii

Eesti kui ka siinsete pankade rahvusvaheline maine, pankade efektiivsus, laenuvõtjate maksejõulisus (palgad, hõive), pankade omanike nõutavad kasumimarginaalid ja konkurents.

Tiheneva konkurentsi rolli on oluliselt üle tähtsustatud ja selle tõenduseks sobib intressimarginaali viimase paari aasta areng – marginaal on viimase kolme aasta jooksul alanenud keskmisena 0,7 protsendipunkti aastas. Kui suvel 2000 küsiti keskmiselt eluasemelaenu saajalt 6 kuu Euriborile lisaks 5,5% intresse, siis hetkel toimuv on viitamas veenvalt üksnes 3,4%-le suvisele keskmisele intressilisandile.

Raske on hinnata, kas 3,4 protsendipunkti suurune intressimarginaal on Eesti keskmise laenajale täna palju või vähe. Kuid selge on, et sellisele tasemele jõudmine on mitu aastat kestnud arengu tulemus. Euroopa rahaliidu 12 liikme keskmisest heade aegade 1,5-protsendipunktilisest intressimarginaalist lahutab meid veel vähemalt 3–4 aastat sama jõudsat edasilükkumist. Kui tulevik

lubab intressimarginaalide edasist alanemist, ei tähenda see kaugeltki seda, et täna laenu võtnud inimene selle intressimarginaali languse läbi madalamate intressimaksete osaliseks saab. Pigem vastupidi – iga inimene, kes end eluasemelaenu pikemaks ajaks seob, peab arvestama, et sõltumata marginaali positiivsetest arengutest asub varem või hiljem tõusule intressivõrrandi teine osaline ehk baasintress (6 kuu Euribor).

Lähema paari aasta jooksul võib Euroopa parimate pankade vaheline parim kuue kuu raha hind kerkida mitte üksnes paari protsendipunkti võrra, vaid lühemaks perioodiks võib see kerkida tagasi 90ndate alguse tasemetele, mil kuuekuuline raha maksis pea kaks aastat järjest üle 9%.

Kuigi sellised kõrged intressimäärad pole paari aasta perspektiivis paratamatud, on nende ilmumise tõenäosus näiteks lähema viie aasta jooksul hirmuäratavalt suur. Ja seda suu-rem, mida tugevamalt asub ühel heal päeval Euroopa ma-

jandus arenema. Kindel on iga-tahes see, et Euroopa majandussururise lõppedes hakkavad intressid tõusma ja pikemas perspektiivis peaks rahaturu intressid keskmisena moodustama nominaalse majanduskasvu suhtes neutraalse 4,0–4,5% taseme. Lihtsamalt öeldes: järgmise paarikümne aasta jooksul peaks täna eluasemelaenu intressi Euriboriga siduv inimene arvestama vähemalt kuni 2% (lühema perioodi jooksul tulevikus ka 6–7%) võrra kõrgete intressidega.

Mis on kogu loo moraal? Ehk esiteks see, et eluasemelaenu de hype'iga ei tasuks üksnes intresside atraktiivsuse pärast kaasa minna. Üsna kindel võib olla selles, et kahest panga jaoks võrdväärseks olevast kliendist maksab madalamat intressi tulevikus see, kes hiljem panka laenu järele läheb.

Teine loo moraal, mis on esimesest märkimisväärselt tähtsam, seisneb selles, et laenu ei võeta tänaseks. Enne laenulepingu vormistamist tasub kindlasti teha läbi nn mis-saab-siis-kui...-arvutused ning asendada neis tänane 2,5% suurune kuue kuu Euribor nii järgmise kümne aasta kõige tõenäolisema keskmise 4,5%ga kui ka Euroopa võimaliku majandusplahvatusse kaasnedes võiva lühiajalise 7–9%ga.

Spikriks: Euribori tõus 1% võrra tähendab 300 000 kroonise laenu hoidjale igakuiselt 250 krooni võrra suuremat intressimakset (ja 9% Euribor tähendaks laenajale juba 1625 krooni võrra suuremat igakuist laenumakset). Et kas olete selleks ikka suuteline?

KOMMENTAAR ■ Kiiresti tuleb lõpule viia maa- ja haldusreform

Avaliku sektori Augeiase tallid ootavad rookijat

Tiit Ulas
Eesti Õigusjärgsete
Omanike Liidu
juhatuse liige

Haldussuutmatuse ühiskondlik tagamaad on kõige selgemini mõistetavad, kui vaatame seda küsimust mõne ühiskonnas levinud müüdi taustal.

Üks levinuim müüt on targast rahvast ja rumalatest juhtidest, mida muidugi ei saa tõsiselt võtta. Vaatamata kehva-poolsele valimiseadusele tulevad juhid ja seadusandjad sellesama rahva hulgast, seejuures on korduvalt tõestatud pea matemaatilisel, et valimisseaduste täiustamine olukorda oluliselt ei muudaks. Küsimus on rohkem ses, kas valija oskab võimekamaid kandidaate ära tunda, kui neid ei ümbritse reklaamikära.

Ekslikud valikud ehk peituvadki selles, et reeglina valitakse väga tuntud, nn iidolisikud, kes ei pruugi olla riigi ülesehitamiseks kõige sobivamad. Pealegi peab tarkus olema kombineeritud teovõimega, viimasest on meil aga eriti puudus. Kui laua taga istub kümme tarka kriitikut ja mitte ühtegi andekat organisatoorit, siis asi ikka

gi ei edene. Nähtavasti pole veel juurdunud põhimõtte, et valimise eel kas või tund aega juurelda, keda valida.

Praegune eliit ei tarvitse olla ühiskonna parem osa – neil on sageli juures isehakanute maik. Suures osas on tegu ENSV eliidi kandumisega tänapäeva. See eliit tekkis kompartei pinnalt, seepärast on üpris ennatlik arvata, et nad kõik kujutavad endast äravallitud ühiskonnast. Loogiliselt järeldub, et märkimisväärsena osa neist tuleks edu nimel välja vahetada. Seega seegi, et Eestis on olemas eliit traditsioonilises mõttes, on müüt.

Otsustava tähtsusega on see, kas ühiskond toetab õigeid arenguprioriteete – mahajäämusest väljuv riik ei saa endale kõike korraga lubada, kuigi nõudvaid hääli on palju. Ilmselt kehtib tõik, et peale rahareformi polegi meil õieti määratletud tähtsaid prioriteete ning seega ka ülejäänud areng on toimunud juhuslikult.

Ühiskondlikult tähenduselt võinuks olla prioriteedid maa- ja haldusreform ning erastamine, kuid nagu nägime, põhireformid tõeliselt prioriteetideks ei saanud. On viimane aeg maa- ja haldusreform prioriteetideks

tunnistada ja lõpule viia. Tarbetult aega ja energiat on kulutatud teisejärgulistele küsimustele, millest midagi ei ole. Kohati tundub, et lendulastud pisiprobleemide parv ongi kutsutud varjutama tõsisemaid lahendamata probleeme. Raske koolikott on kindlasti tõsine küsimus, ent kui siiralt mõjub see, kui asja hakkavad lahendada tipp-poliitikud. Kilp-laslikke vaidlusi on olnud rohkelt. Mõtlemine paneb see, et avalikkus ei näe olukorda läbi ja võtab pseudodiskussioone tõsiselt. Prioriteeditus on üks meie põhiküsimusi. Selle põhjusi näen järgnevas.

■ Riigi ja ühiskonna teatud prioriteedipimedus – nt Suure väina sild on väga ilus ja vajalik idee, kuid ei saaks prioriteedina olla eespool maareformi. ■ Vaese riigi sündroom – juba riigi enda olemasolule ohtlikuks muutuv karjasm: mingi, nt 10 000 kroonine kuupalk või ametiauto on tähtsamad kui see, mis saab uuendustest. ■ Arvamuste liigne pihustamine, mistõttu tähtsamad otsused ei saagi tihti teha.

■ Ülemäärane sõpruskondlikkus: kas meie vanemad erakonnad väärivadki partei nimetust – sageli paistavad nad hierar-

hiliste vennaskondadena positsioonide jagamiseks.

■ Valed inimesed asju ajamas (Pärnoja!).

■ Ühiskonna liialt suur meelelahutuse vajadus – suvekuudeks vajub kogu Eesti nt õlle, ilutulestike ja massimeelelahutuste uima, midagi tähtsat ei saagi teha.

■ Üldsuse manipuleeritavus meedia ja poliitikute poolt, keda nad seejuures väidetavalt eriti ei usaldu.

Kokkuvõttes ei saaks seepärast väga loota ka ühiskondlikule kokkuleppele kui päästevõrgule. Seda võidakse lihtsalt mitte täita nagu mõnd muudki lepet või seadussätet. Pealegi – koostatuna vähestest nn eliidi esindajate poolt, ei pruugi see olla piisavalt erapooletu.

Kui räägitakse uuest poliitikast, siis just selle eesmärk võiks olla käsitletud arengupidurite mahavõtmine. See mahukas töö oleks avaliku sektori omamoodi Augeiase tallide puhastamine, vabastamaks nad kolmest Kst – korruptsioonist, konformismist ja karjermismist. Pole muud võimalust rahvusliku ja seega igapäevase jõukuse tõstmiseks kõrgemale Lesotho tasemest. See peaks olema ka juba prestiiži küsimus.

KOLUMN

Üks rida seaduses toob
mitu muudatust tööelus

Valitsus muutis töötuskindlustuse põhimõtteid eelmise aasta lõpul nii, et töötajad, kes lahkuvad töölt kokkuleppel tööandjaga, ei saa enam töötuskindlustuse hüvist. Olenemata sellest, et nad on maksnud töötuskindlustuse maksu ja otsivad tööd. Muudatus tehti detsembri lõpul ja 1. jaanuarist see juba kehtis.

Kuna valitsus oma alamate eest hoolit ei kandnud ja olulistest õiguste vähenemisest ei teavitanud, pidid seda tegema ametiühingud. Tööhõiveameti seitsme kuu andmete põhjal oli uutest töötutest eelmisest töökohast koondatud napilt üheksa protsenti. On töötajaid, keda ei saa kunagi koondada, nt teatud üksuste juhte, kuna nende töö ja ametikoht jäävad alles.

Väga palju lepinguid lõpetatakse tööandja taotlusel poolte kokkuleppel. See tähendab, et suur hulk potentsiaalseid töötuskindlustushüvise saajaid arvati sellest ringist välja. Miks valitsus seda tegi, ei tea me siamaani. Rahalist põhjust, st et töötuskindlustuse makseteks raha ei jätku, selleks igal juhul ei olnud.

Kindlustatul on õigus saada
töötuskindlustushüvist

Ametiühingud leiavad, et töötajal, kes on tööandja taotlusel alla kirjutanud ning töölepingu kokkuleppel lõpetanud ja ei leia tööd, peab olema õigus saada töötuskindlustushüvist. Liiatigi teame meie, ametiühingud, mida tavaliselt töölepingu lõpetamine kokkuleppel tähendab.

Ettepanek, millest ei saa keelduda, tuleb loomulikult tööandjalt, kes ei taha / ei saa töötajat koondada. Töötaja mittenõustumise korral ähvardatakse töötajat sellega, et otsitakse talle mõni süü või tehakse elu lihtsalt põrguks. Tavaliselt töötajaja alub survele.

Komm töötaja jaoks on see, et kui ta kokkuleppel lahkub, saab ta ka mingit hüvist. Kuna kokkuleppel töölepingu lõpetajaid on mitut sorti, siis ametiühingud tegid ettepaneku kehtestada töötuskindlustuse saamiseks ooteaeg neile töötule, kes lahkusid töölt kokkuleppel. Ka seda ei soovinud valitsus teha.

Tekkinud olukord näitabki, et rumalus sünnitab vastureaktsiooni. Et mitte kaotada õigust töötuskindlustushüvisele, kutsu-

Kadi Pärnits

Meie tööandjad võiks olla juba nii arenenud, et mitte peljata töötajate initsiatiivi ja teadmisi oma õigustest.

vad ametiühingud töötajaid üles mitte lõpetama tööandjaga lepingut kokkuleppel, kuigi teinekord oleks see kasulik ja õige.

Samas pole halba ilma heata. Täna on osa töötajaid hakanud end rohkem kaitsma, st lõpetama töölepinguid seetõttu, et tööandja rikub lepingut, või nõudma koondamist, kui on koondamissituatsioon.

Töölepingu lõpetamine tööandja rikkumise korral on siiski harv juhus ja leiab aset siis, kui töösuhteid pole enam võimalik jätkata. Niisama norimisega enamik töötajaid, kel töökoht oluline, ei tegele.

Tööandjate ettepanek oleks siin enda kaitseks see, et seaduses oleks rohkem lahti kirjutatud, mis on tööandjapoolne lepingu rikkumine, mille alusel töötaja töölepingut tohib lõpetada. Seega tunnevad tööandjad nüüd oma nahal, mis tähendab seaduses töölepingu või kohustuste rikkumise üldine sõnastus. Töötajaja jaoks on need määratlused sellised olnud kogu aeg.

Kui töötajate süü seaduses täpsemalt

lahti kirjutatakse, oleme nõus seaduses tööandja süü täpsema lahtiseletamisega.

Tööandjate ettepanek, et koondamistasusid hakkaks maksta töötukassa, ei ole õige. Majanduslikul põhjusel töölepingu lõpetamine on tööandja, mitte töötukassa riisiko. Ühe töötaja koondamine ei saa olla kõigi tööandjate vastutus. Eestis on majanduslikel põhjustel töölepingu lõpetamine 100% tööandja riisiko, sest Eesti töötægijad ei osale ettevõtetes otsuste tegemisel.

Iga töölepingu lõpetamine on niisiis konkreetse tööandja planeerida, otsustada ja vastutada. Kui koondamised jääksid töötukassa hooleks, ei peetaks nendega enam piiri, ei planeeritaks neid ega kalkuleeritaks niigi palju, kui seda tehakse täna. Tagatised koondamiste korral on vajalikud nii töötægijale töö otsimiseks, valurahaks kui ka selleks, et töösuhte lõpetamine liiga kerge poleks.

Tööregulatsioon ei tohi vastata üksnes tööandja ootustele, nii satuks töötægija täielikult tema omavoli alla, vaid võimaldama tööandjal ja töövõtjal tingimuste muutumisel tööelus hakkama saada. Paremaks toimetulemiseks on tööandjale loodud võimalus töölepingu lõpetamisest etteatamise aeg rahaga hüvitada, kui tööd ei ole anda.

Õigusetust on meie
töökohtadel väga palju

Kampaania “Töötaja, ära lahu töölt poolte kokkuleppel!” ajal vastuvõetud kõnede ja abipalvete põhjal võib järeldada, et õigusetust on meie töökohtadel väga palju, aga teadmisi oma õigustest üldse mitte.

Et meie töötægijad poleks marionetid, tuleks nii valitsusel kui ka tööandjatel töövõtjate koolitamisega ja teavitamisega senisest palju tõsisemalt suhtuda. Vähemalt ei tohiks tööandjad takistada töötajat osalemast ametiühingute koolitustel.

Meie tööandjad võiks olla juba nii arenenud, et mitte peljata töötajate initsiatiivi ja teadmisi oma õigustest. Eriti tõsiselt tuleb seda probleemi teadvustada endale nüüd, kus ees seisab töölepinguseaduse reform, mille kohaselt kõik muutub ja ühel hetkel ei tea enam keegi, kuidas töötajat vallandada või tööle võtta.

Kadi Pärnits on Eesti Ametiühingute Kesklidu esimees, Mõõdukad

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

24. aprill 1998

Riigifirmade juhtide palgad arutusel

Mõned ministrid ja ka peaministri majandusnõunik Heido Vitsur on selle poolt, et avalikustada riigiettevõtete juhtide palgad. Riigiettevõtete juhid on aga asunud ringkaitseks ning kinnitavad, et palkade avalikustamine halvaks nende konkurentsivõimet tööturul. Eesti Energia nõukogu esimees Jüri Kõo leiab, et tippjuhi palganumbrit võiks teada vaid vastava ala minister.

Hetkeseis: Vigurdamine riigiettevõtete juhtide palkade avalikustamisega jätkub veel tänagi. Numbrit oma palganumbri avalikustamisest ei tee enam Eesti Energia nõukogu esimees Gunnar Okk ja Eesti Põlevkivi juht Mati Jostov.

MAAKONNAKOMMENTAAR

Hääbuivad asulad
taagana kaelas

Erik Gamzejev

Kohtla-Järve on tänases Eestis kahtlemata kõige absurdsema administratiiv-geograafilise ülesehitusega linn. See koosneb kuuest linnasast, mis paiknevad saarekestena erinevate valdade vahel. Nii tuleb näiteks Järve linnasast, kus asub linnavalitsus, Viivikonna linnasasse jõudmiseks läbida neli valda ja maha sõita üle 40 kilomeetri.

Ligikaudu 40 aastat tagasi moodustus Kohtla-Järve konglomeraat tööstusasulatest, mille ühendamist ühe linna alla pidas tolleaegne võim vajalikuks, et niinimetatud põlevkivibassein paremini juhitav oleks.

Tänaseks on enamik nendes asulates olnud kaevandustest ja tööstusettevõtetest tegevuse lõpetanud. Hääbuvates asulates elanikkond

vananeb, majad lagunevad, kütte-, veemajanduse- ja muud kommunaalprobleemid kasvavad üle pea. Väikelinnaosades elementaarsemategi elamistingimuste säilitamine on muutunud niigi pingelisele linnaeelarvele iga aastaga aina suuremaks koormaks.

Kohtla-Järve linnavõimud on ligemale kümme aastat üritanud oma probleemiderohketest satelliitidest lahti saada, kuid seni tulutult. Ükski vald, kelle küljes või sees need linnaosad paiknevad, pole olnud vähimalgi määral huvitatud vabatahtlikult neid endaga liitma, sest koos sellega

tuleks üle vaid suur hulk muresid.

Siiski on tänavu Kohtla vald nõustunud põhimõtteliselt alustama protseduuri Kukuruse linnaosa ülevõtmiseks. Tallinna–Narva maantee ääres Järve linnaosa ja Jõhvi linna vahel asuval Kukurusel on tänu asukohale kõigist väikelinnaosadest ka helgeimad arenguväljavooted. Toila vallale pakuvad Kohtla-Järve juhid praegu Oru linnaosa, mille allakäigu põhjustas sealse põhilise tööandja briketitehase pankrot kuus aastat tagasi.

Kuid selleks, et vallad neist linnaosadest huvituksid, tuleb Kohtla-Järvel, kas endal või üheskoos keskviimuga isuäratavaid “präänikuid” pakkuda. On ilmselge, et Kohtla-Järve linn on üks eredamaid näiteid vajadusest võimalikult kiiresti haldusreform käsile võtta.

Erik Gamzejev on Kirde-Eesti päevalehe Põhjarannik tegevtoimetaja

VASTUKAJA

Arved tuleb tasuda
õigeaegselt

Julianus Inkasso kommentaar 21. aprillil Äripäev Online'is ilmunud uudises “Keeglisaali omanikust sai probleemne võlglane maksmata viivise tõttu” Keegliklubi ASI esitatud väidete kohta on järgmine.

Keegliklubi AS on jätnud maksmata temale esitatud arve alates detsembrist 2002. Seega on eksitav Keegliklubi ASI väide, et tegu oleks Julianus Inkasso poolse emotsionaalse käiguga saada kätte 1000 krooni, kuna antud juhtumil oli tegu kolm kuud maksmata võlgnevusega, millele lisandub veel viivis.

Võlausaldaja loovutas nõude Julianuse Inkasso Agentuur ASile märtsi alguses, kuna nägi tõsist ohtu, et raha jääb üldse

kätte saamata. Suutmatust arveid kolme kuu jooksul tasuda näitab, et tegu on tõsise maksehäirega või pahatahtlikkusega, kus võlglane ei kavatsegi maksta.

Kui Keegliklubi AS oleks antud juhtumil arve õigeaegselt tasunud, ei oleks ta ka sattunud maksehäirete nimekirja.

Julianus Inkasso maksehäirete nimekirja lisatakse võlgnikest ettevõtte eesmärgiga teavitada teisi ettevõtjaid ja ettevõtjaid võimalikest ohtudest nendega ärilistesse suhetesse astumisel.

Toomas Tähe,

ASI Julianuse Inkasso Agentuur
turundusjuhtNeed seemned ei
ole geneetiliselt
muundatud

Vastuseks Anne Oja artiklile “Eksametnik teenib tulu geeni-

firma seemnetelt” 21. aprillil Äripäevas teatame järgmist.

Äripäeva andmetel Eestisse ebaseaduslikult või puudulike paberite alusel toodav lutserni- ja maisisordid ei ole geneetiliselt muundatud.

Geneetiliselt muundatud lutsernisorte pole aretajate poolt veel loodud.

Maisisort, millest jutt käib (SS81), ei ole ülemaailmsesse geneetiliselt muundatud organismide andmebaasi kantud kui geneetiliselt muundatud

maisisort. Samasse registrisse ei ole kantud ühtegi lutsernisort.

Older Grupp OÜ on nõus laskma maisi analüüsida, et saaks kindlalt väita, et see mais pole geneetiliselt muundatud.

Liina Eek-Piirsoo, keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna peaspetsialist, geenitehnoloogiakomisjoni esimees

Pille Ardel,

taimetoodangu inspeksiooni sordikontrolli osakonna juhataja

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse ASPämu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0285
(372) 667 0165e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.eeToimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0285Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

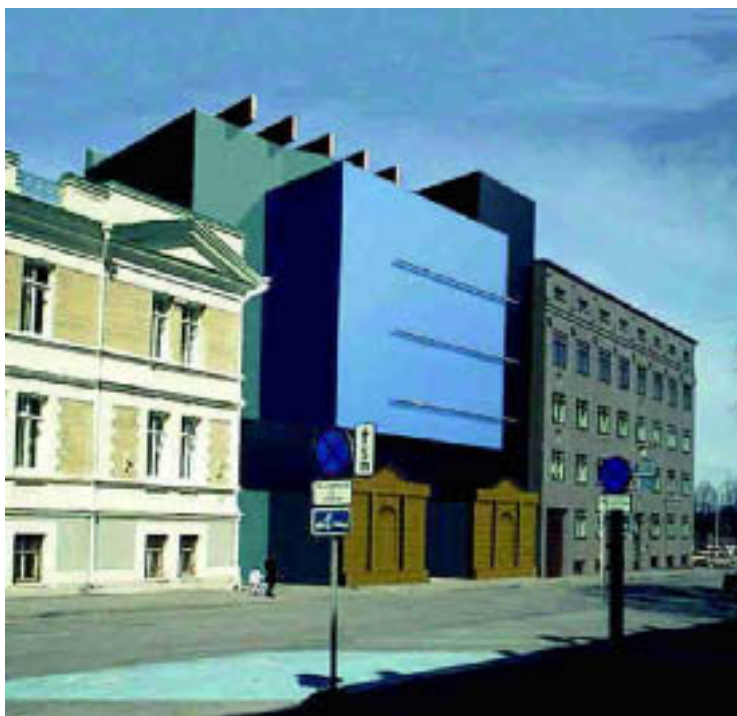
Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioossed teemad) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

Eesti Pank ehitab oma kvartali täielikult kinni. Selline hakkab keskpanga uus büroohoone välja nägema Sakala tänava poolt vaadatuna.

Arvutimontaaž, Eesti Pank

VALUUTAKURSID

23.04.2003

USD 14,27 EEK
SEK 1,72 EEK
LVL 24,70 EEK
EUR 1,09 USD

ÄRILAUSE

maksuameti peadirektor

Aivar Sõerd

Tunnistame, et ka maksuameti jaoks pole hea ettevõtjatega sõjalal olla.

Äripäev
23.04.2003

Keskpank valmistub eurosid vastu võtma

Eesti Panga kvartalis on alanud ulatuslikud ehitustööd, mille eesmärk on valmistada sularahaeurode vastuvõtmiseks.

Inno Tähismaa
inno.tahismaa@aripaev.ee

Kui Eesti vastavalt plaanile järgmisel aastal Euroopa Liidu ühineb ning läbib kaheaastase katseaja, tulevad 2006. aastal meie poodides käibe eurod. Sularahaaurod tuuakse Eesti keskpanka, millest saab sisuliselt Euroopa keskpanga filiaal. Keskpangast omakorda veetakse raha kommertsbankade

desse ja sealt edasi läheb see ringlusse.

Eurode turvamiseks ehitatakse keskpanga kvartal täielikult kinni. Seni oli täis ehitamata üks osa Sakala tänava poolse küljel, vastu kaitseministeeriumi ja Vanalinna Stuudiot. Seal oli suur metallist värav, mille kaudu liikusid autod sularahaga nii sisse kui ka välja.

Keskpanga avalike suhete juht Janno Toots ei taha hoonet seotud üksikasju täpselt kirjeldada, põhjendades seda turvalisuse nõuetega. Keskpanga ametliku seletuse kohaselt lähtub vaheehituse rajamine vajadusest vastata rahvusvahelistele tehnoloogia- ja turvastandarditele ning arvestades eelseisvat ühinemist Euroopa Liidu ja Euroopa Keskpangade

Süsteemiga. Uue hoone abil täiustatakse keskpanga turvatähtsusi, sularaha käitlemise operatsioone ning parandatakse hoonest funktsionaalsust. Maakeeli tähendab see, et kui seni liikusid autod sularahaga ühest väravast nii sisse kui ka välja, siis euronõuete kohaselt peab sisse- ja väljasõiduks olema eraldi värav. Kummalegi väravale lisandub garaaži moodi ehitist, mida nimetatakse lüüsiks.

Kaks uut euroväravat ja lüüsi on tänaseks peaaegu valmis. Nende kohale ehitatakse bürooruumid, nii et hoone tuleb sama kõrge kui kõrval olevad majad. Kuuekorruselisse hoonesse tuleb üle 30 töökoha ning 2000 ruutmeetrit pinda, seal hakavad paiknema büroo, raamatukogu ning arhiiv. Hoone valmib

Janno Tootsi sõnul täielikult oktoobris.

Kusagilt lüüsides vahelt peavad sisse mahtuma ka keskpanga ametiautod, mida on kokku neli: üks panga presidendil Vahur Kraftil, teine nõukogu esimehel Mart Sõral, kolmas üldiseks kasutamiseks ja neljas külaliste jaoks. Seoses juurdeehitusega kahaneb pisemaks panga hoov, nii et sinna rohkem sõidautosid ei mahukski. Ülejäänud panga töötajad peavad ise vaatama, kuhu oma auto saavad parkida, kas tänava äärde või parkimismajja.

Vaheehituse peatöövõtja on AS Merko Ehitus, mis tunnustati edukaks avatud pakkimisme-

netlusega riigihankekonkursil. Pakkimise hind oli 31,5 miljonit krooni. Kokku laekus möödunud aasta 23. oktoobril välja kuulutatud konkursile viis pakumist. Lisaks Merkole osalesid konkursil AS Harju Ehitus, OÜ Estconde-E, AS Ehitusfirma Rand & Tuulberg ning AS Remet. Ehitustöödega alustati aasta alguses.

Uue hoone projekt valmis arhitektuuri büroos Schults & Partnerid, mis võitis 1998. aasta augustis toimunud avaliku arhitektuurivõistluse. Sakala tänavale on juurdeehitist planeeritud alates 1992. aastast.

Kui seni liikusid autod sularahaga ühest väravast nii sisse kui ka välja, siis euronõuete kohaselt peab sisse- ja väljasõiduks olema eraldi värav.

Merlin GPRS kaart
3490.-
vana hind 4490.-

17990.-

Tööta traadita!

Toshiba SatellitePro 6050
Intel Celeron 1.2GHz, 256MB RAM, 20GB HDD, 14" TFT ekraan, CD-seade, väline disketiseade, TV-out, infrapuna liides, SD (Secure Digital) kaardi pesa, aku 3.7 tundi, kaal 2.7kg, operatsioonisüsteem Windows XP PRO

Tasuta kaasa traadita interneti võrgukaart!

KOHE KASUTUSVALMIS:

- meie installeerime
- meie seadistame
- meie ühendame

Ära sõltu juhtmetest ja seinakontaktidest! Traadita ühendus internetiga ja firma sisevõrguga 24h.

hallo
telefonid arvutid internet

Lisainfo telefonil: (0) 650 7022 või e-mailil: ariklendid@hallo.ee

Tallinn: Toompuiestee 33a (IV korrus), Lootsi 7 (Norde Centrum), Narva mnt 1 (Postimaja), Haabersti 1 (Haabersti CityMarket), Tammsaare tee 116 (Mustamäe Kaubanduskeskus), Endla 16, Jaama 2 (Nõmme keskus), Rävala pst 6 (Kaubamaja taga); Rakvere: Laada 41, Laada 29 (Krooni keskus); Tartu: Kõnni 5b, Fortuuna 1, Võru 55f (Sõbra keskus); Kuressaare: Kiriku tn.; Jõgeva: Põik 2; Viljandi: Jakobsoni 4a; Rapla: Kooli 6a (Karmani kaubamaja); Jõhvi: Rakvere 5a; Pärnu: Hommiku 17; Narva: Tallinna mnt 41 (Astri kaubanduskeskus)